

เอกสารประกอบการอบรม

โครงการอบรมหลักสูตร "การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน ด้านการเงินการคลังภาครัฐ"

วันพฤหัสบดีที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2561
ณ ห้องประชุมสร้อยสุวรรณ อาคาร 10 ชั้น 3

จัดโดย สำนักงานอธิการบดี กองกลาง
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กำหนดการ

อบรมหลักสูตร “การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงินการคลังภาครัฐ”

วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

ณ ห้องประชุมสร้อยสุวรรณ อาคาร ๑๐ ชั้น ๓ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ช่วงเวลา	กิจกรรม
๐๘.๐๐ น. - ๐๘.๔๕ น.	ลงทะเบียน / รับเอกสารการอบรม
๐๘.๔๕ น. - ๐๙.๐๐ น.	พิธีเปิดโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปรีชา ธรรมวินทร อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๐๙.๐๐ น. - ๑๐.๓๐ น.	เทคนิคและวิธีการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน ด้านการเงินการคลัง การเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการบริหารงานของส่วนราชการ เอกสารหลักฐานการเบิกจ่าย และเอกสารประกอบการเบิกจ่ายในเรื่องต่าง ๆ
๑๐.๓๐ น. - ๑๐.๔๕ น.	พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
๑๐.๔๕ น. - ๑๒.๐๐ น.	กรณีศึกษาการหักทวงจากหน่วยงานตรวจสอบหรือหน่วยตรวจสอบภายนอก
๑๒.๐๐ น. - ๑๓.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐ น. - ๑๔.๓๐ น.	หลักการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงในการจัดหา และการบริหารทรัพย์สิน ของส่วนราชการให้มีประสิทธิภาพ
๑๔.๓๐ น. - ๑๔.๔๕ น.	พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
๑๔.๔๕ น. - ๑๖.๓๐ น.	หลักการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงในการจัดหา และการบริหารทรัพย์สิน ของส่วนราชการให้มีประสิทธิภาพ (ต่อ)
๑๗.๐๐ น.	แลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ แสดงความเห็น พร้อมทั้งแนวทางแก้ไขปัญหา ในการปฏิบัติงาน ปิดการอบรม

(โดยวิทยากร อาจารย์เบญจวรรณ ยินดียม ข้าราชการบำนาญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน)

หมายเหตุ : อาจปรับแผนหัวข้อเรื่องและการบรรยายในกรณีจำเป็นตามความเหมาะสม
และกำหนดการอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

ประวัติวิทยากร

ชื่อ นางเบญจวรรณ ยินคียม

การศึกษาปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต (สาขาการบัญชี) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

- ปัจจุบัน
1. เป็นข้าราชการบำนาญ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่ม (นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดินชำนาญการพิเศษ) สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
 2. เป็นมูลนิธิอาสาสมัครสมอง (Brain Bank) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สาขาความเชี่ยวชาญ “การเงิน การคลัง งบประมาณ”
 3. เป็นกรรมการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลงานของมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จังหวัดราชบุรี
 4. เป็นวิทยากรอิสระ บรรยายหลักสูตร
 - 4.1 การบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายใน (ให้ส่วนราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)
 - 4.2 การปฏิบัติตามระเบียบฯ การเงิน/พัสดุให้ส่วนราชการ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประวัติการทำงาน (ในอดีต)

1. ตรวจสอบด้านการเงิน/บัญชี จัดซื้อจัดจ้าง ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงกลาโหม (ตรวจสอบสำนักปลัดและกองบัญชาการทหารสูงสุด/หน่วยงานกองทัพบก/กองทัพเรือ)
2. ตรวจสอบด้านการเงิน/บัญชี จัดซื้อจัดจ้าง สืบสวน ดำเนินงาน และจัดเก็บรายได้ ณ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ 12 จังหวัดเพชรบุรี
ตรวจสอบหน่วยงาน - ส่วนราชการต่าง ๆ (ส่วนราชการภูมิภาคและส่วนกลางตั้งภาค)
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบจ. เทศบาล และอบต.)
3. เป็นวิทยากรประจำสำนักงานฯที่ 12 (หลักสูตร การควบคุมภายในและข้อสังเกตของสดง.)
4. ดำรงตำแหน่ง - ผู้อำนวยการส่วนจังหวัดราชบุรี
- ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบการเงิน จังหวัดราชบุรี
(นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดิน 8)

.....

โทร. 08 1908 4202 e-mail : bbeny2009@hotmail.com

ที่อยู่: เลขที่ 260/38 หมู่ที่ 2 ตำบลธงชัย อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 76000 (21/11/60)

การบริหารความเสี่ยง การปฏิบัติงาน ด้านการเงินการคลังภาครัฐ

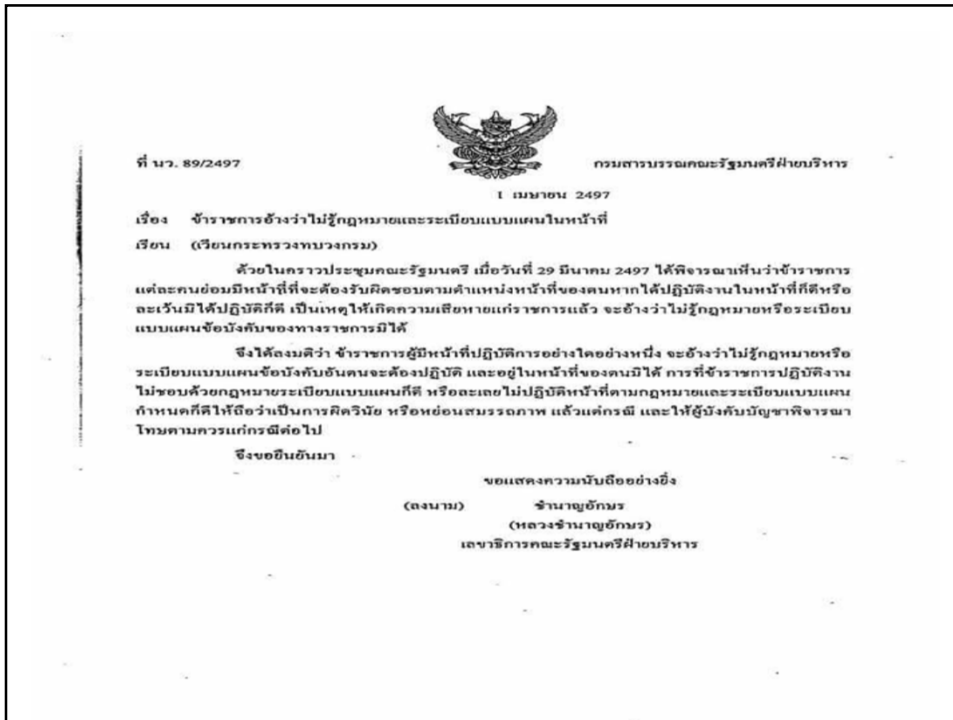

... เบลจวรรณ ยินดียม
ข้าราชการบำนาญ สดง.
(นตง.ชำนาญการพิเศษ)
โทร. 08 1908 4202
18 ตุลาคม 2561

1

ข้าราชการจะอ้างว่าไม่รู้
กฎหมายและระเบียบแบบแผน
ในหน้าที่ของตนมิได้
(หนังสือกรมสารบรรณคณะรัฐมนตรี
ฝ่ายบริหารที่ นว 89/2497
ลงวันที่ 1 เมษายน 2497)

2

ขอบเขตการนำเสนอ

- ➔ การบริหารความเสี่ยงด้านการเงินการคลัง
- ➔ ข้อบกพร่องด้านการเงิน/บัญชี/พัสดุ/กรณีศึกษา
- ➔ หลักการควบคุมภายใน/การบริหารความเสี่ยงในการจัดหาและบริหารทรัพย์สินของส่วนราชการให้มีประสิทธิภาพ

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- ➔ พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ (มีผลบังคับใช้วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๑)
- ➔ ประกาศคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ เรื่อง นโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลัง พ.ศ. ๒๕๖๑ (มีผลบังคับใช้วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑)
- ➔ หลักเกณฑ์ก.ค.ว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ (มีผลบังคับใช้วันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑)

5

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

(ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๘๒ ก ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๑)

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)

เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทย

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์
“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว
ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”
ภายในช่วงเวลาดังกล่าว เพื่อความสุขของคนไทยทุกคน

6

ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

๑. ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง
 ๒. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
 ๓. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
 ๔. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
 ๕. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
 ๖. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ
- แต่ละยุทธศาสตร์มีเป้าหมายและประเด็นการพัฒนา ดังนี้

7

๑. ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคงปลอดภัย เอกราช อธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคาม และภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคง

8

ที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้าน และมิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติ ด้านอื่น ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด

9

๒. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

มีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศไทยในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด ๓ ประการ ได้แก่ (๑) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่เราทง้าทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศไทยในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่

10

(๒) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่าย ระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อ ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต

11

(๓) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพ ของผู้ประกอบการ พัฒนาคู่มือใหม่รวมถึงปรับรูปแบบ ธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสาน กับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอด อดีตและปรับปัจจุบัน พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจาก ภาครัฐให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้าง งานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึง การเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลางและลดความเหลื่อมล้ำของคน ในประเทศได้ในคราวเดียวกัน

12

๓. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้าง

ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ดีรอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรมและเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่ และอื่น ๆ มีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง

13

๔. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและ

ความเสมอภาคทางสังคม

มีเป้าหมายการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชน ท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิดร่วมทำเพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปสู่กลไกบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของประชากรไทยทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด โดยรัฐให้หลักประกันการเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

14

๕. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบน คุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมาภิบาล และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงาน ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เป็นการดำเนินการบนพื้นฐานการเติบโตร่วมกันไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต ให้มีความสำคัญกับการสร้างสมดุล ทั้ง ๓ ด้าน อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง

15

๖. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนา ระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันมีสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามา

16

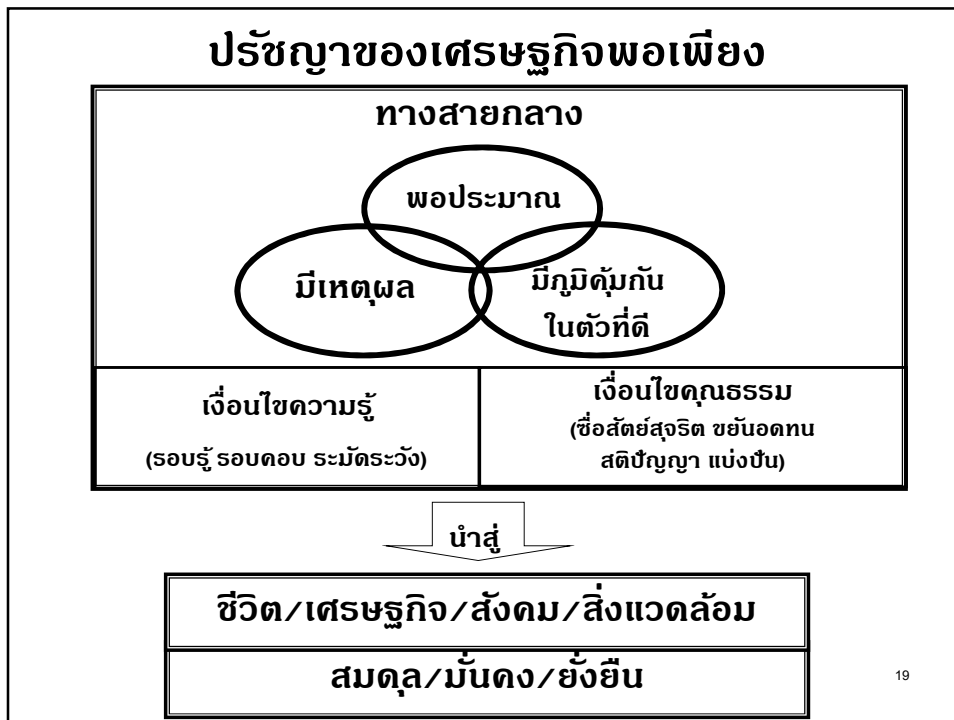
ประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่าและปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากลรวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ความมัธยัสถ์ และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้ กฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และการอำนวยความสะดวกยุติธรรมตามหลักนิติธรรม

17

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับการประยุกต์ใช้

ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล
เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา

18

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

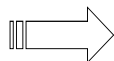
มีเป้าหมาย

- 1) เพื่อการพัฒนาที่สมดุล**
- 2) เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน**
- 3) เพื่อการพัฒนาที่มีภูมิคุ้มกัน**

20

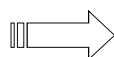
เศรษฐกิจพอเพียง

นามธรรม

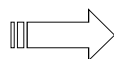
รูปธรรมสู่การปฏิบัติ

ความพอประมาณ

การจัดการความเสี่ยง
Risk Management

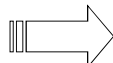
ความมีเหตุผล หรือ
การใช้ปัญญาใน
การแก้ไขปัญหา

การจัดการและพัฒนา
ทรัพยากรมนุษย์ใน
การพึ่งตนเอง

21

การสร้างภูมิคุ้มกัน
ให้ตัวเอง ครอบครัว
องค์กร และชุมชน

การมีส่วนร่วมในการ
จัดการทรัพยากรอย่าง
ยั่งยืน (Sustainability)

การมีรายได้ที่มั่นคง
(Income Stability)

“ความรู้ ภูมิคุ้มกัน ความพอดี ความพอประมาณ
เป็นรากฐานสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง”

22

เศรษฐกิจพอเพียง

ควรกำหนดความพอดี 5 ประการ

23

1. ความพอดีด้านจิตใจ

- ✦ มีจิตใจเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้
- ✦ มีจิตสำนึกที่ดี
- ✦ มองโลกอย่างสร้างสรรค์
- ✦ เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่
- ✦ ประณีประนอม
- ✦ ยึดประโยชน์สุข

24

2. ความพอดีด้านสังคม

- ✦ ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน
- ✦ รู้รักสามัคคี
- ✦ เชื่อมโยงเครือข่าย
- ✦ สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน
- ✦ ผลประโยชน์ของส่วนรวม

25

3. ความพอดีด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- ✦ รู้จักใช้และจัดการอย่างฉลาดและรอบคอบ
- ✦ เลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดความยั่งยืนสูงสุด
- ✦ ระมัดระวังไม่ให้เกิดผลกระทบสิ่งแวดล้อม - ชยะ
น้ำเน่าเสีย ฯลฯ
- ✦ รักษา ฟื้นฟู พัฒนา ทรัพยากร - ดิน น้ำ ลม ไฟ

26

4. ความพอดีด้านเทคโนโลยี

- ✦ รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมสอดคล้องต่อความต้องการและสภาพแวดล้อม
- ✦ พัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้านของเราเองก่อน
- ✦ ก่อให้เกิดประโยชน์กับคนหมู่มาก

27

5. ความพอดีด้านเศรษฐกิจ

- ✦ มุ่งลดรายจ่าย
- ✦ ยึดหลัก พออยู่ พอกิน พอใช้
- ✦ ไม่ใช่จ่ายเกินตัว เกินฐานะที่หามาได้
- ✦ ทหารายได้เพิ่มอย่างค่อยเป็นค่อยไป
- ✦ หลีกเลี่ยงการก่อหนี้ โดยไม่มีผลตอบแทนที่คุ้มค่า
- ✦ บริหารความเสี่ยงอย่างเข้มงวด

28

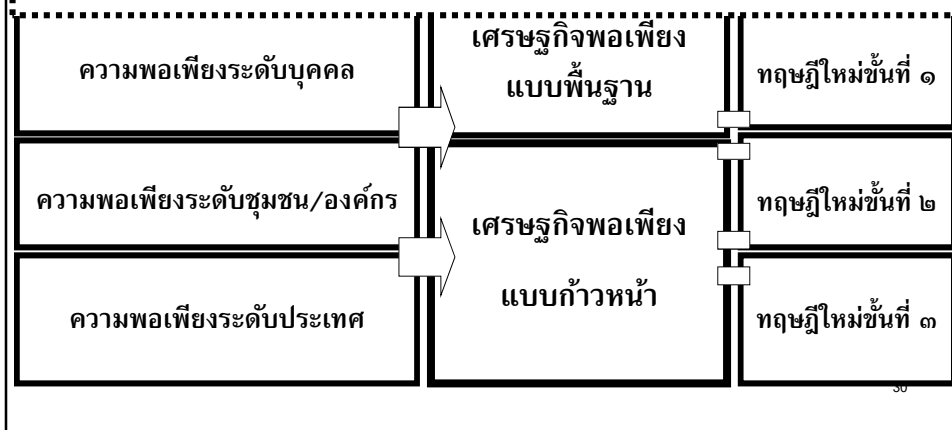
การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง

29

เศรษฐกิจพอเพียง & ทฤษฎีใหม่ & เกษตรกร

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นกรอบแนวคิดที่ชี้บอกหลักการและแนวทางปฏิบัติของทฤษฎีใหม่

ทฤษฎีใหม่ เป็นตัวอย่างการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในทางปฏิบัติสำหรับเกษตรกร

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคล

- พัฒนาตนเอง เน้นการสร้างสติปัญญา การเรียนรู้
- ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม อยู่ร่วมกับระบบนิเวศอย่างสมดุล
- เอื้อเฟื้อ เกื้อกูล ช่วยเหลือ ไม่เบียดเบียน
- คิดและปฏิบัติอย่างมีเหตุผล มีสติ รอบคอบ
- ซื่อสัตย์ สุจริต ชยัน อดทน และให้ความเคารพบุคคล
อย่างเท่าเทียมกัน

31

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในระดับประเทศ

- ส่งเสริมให้ชุมชนมีการร่วมมือและช่วยกันพัฒนา ทั้งในชุมชนตนเอง
และชุมชนอื่น ๆ อย่างสมดุล
- ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มคนจากหลากหลายภูมิ
สังคม หลากหลายอาชีพ ฯลฯ เพื่อสร้างความเข้าใจเรียนรู้ซึ่งกันและกัน
และเกิดความสามัคคี
- ส่งเสริมให้ประชาชนอยู่อย่างพอกิน และพึงตนเองได้
- ส่งเสริมความรู้และทักษะในการดำรงชีวิต ใช้สติปัญญาในการ
ตัดสินใจและดำเนินชีวิต
- มีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ชยันหมั่นเพียร เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน

32

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในฐานะเจ้าหน้าที่รัฐ

- เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองที่มีต่อประชาชน
ประเทศชาติ
- ร่วมเสริมสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการอยู่ร่วมกัน
ของคนในสังคม และอยู่ร่วมกับระบบนิเวศได้อย่างสมดุล
- มีสำนึกในคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต
- มีสติ ใช้ปัญญาพิจารณาอย่างรอบคอบ
- เสริมสร้างความรู้ให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

33

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในฐานะนักการเมือง

- ต้องรู้จักสังคม ชุมชน ที่ตนเป็นผู้แทนอย่างถ่องแท้
- มีความเข้าใจในระบบการปกครอง และระเบียบปฏิบัติ
- มุ่งที่จะดำเนินวิถีการเมือง เพื่อให้ท้องถิ่น ประเทศชาติ
มีความก้าวหน้าอย่างสมดุลในทุกด้าน
- มีความเข้มแข็งในด้านคุณธรรม จริยธรรม
- สนับสนุนให้เกิดความสามัคคี ประองดองของประชาชน

34

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในฐานะนักธุรกิจ

- มีความรอบรู้ในธุรกิจที่ดำเนินการอยู่
- ติดตามข่าวสาร ศึกษาข้อมูลอยู่ตลอดเวลา
- มีความรอบคอบในการตัดสินใจ
- มีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบอาชีพ
- ขยันหมั่นเพียร อดทน ในการพัฒนาธุรกิจ
- รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

35

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในฐานะองค์กรเอกชน

- ปรับตัวตามสภาวะการณ์อย่างพอดีและเหมาะสม
- ไม่ประมาท คำนึงถึงความเสี่ยง
- พัฒนาองค์กรตลอดเวลา เพื่อเพิ่มความรู้และขีดความสามารถในการแข่งขัน
- พัฒนาบุคลากร เน้นการสร้างสติปัญญา ซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน อดทน และให้ความเคารพบุคคลอย่างเท่าเทียมกัน
- ให้ความสำคัญของผู้บริโภคและประชาชนทั่วไป
- จัดทำ **CSR** (Corporate Social Responsibility)

36

แนวทางปฏิบัติแห่งองค์ธุรกิจ แบบเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Business Practices)

จากหนังสือ “การพัฒนาแนวทางปฏิบัติในการดำเนิน
ธุรกิจอย่างยั่งยืน ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
โดยผศ.ดร.สุชสรรค์ กันตะบุตรและคณะ”

37

แนวทางปฏิบัติ แห่งองค์ธุรกิจแบบเศรษฐกิจพอเพียง

- 1. มองการณ์ไกลในเรื่องการบริหารจัดการ**
- 2. ให้ความสำคัญแก่พนักงานอย่างจริงจังและพัฒนา
พนักงานอย่างต่อเนื่อง**
- 3. จริงใจและหวังดีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของธุรกิจ
ทั้งหมด**
- 4. ให้ความสำคัญต่อการพัฒนานวัตกรรมทั้งองค์กร**
- 5. ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล**

38

- 6. ใช้ และ/ หรือพัฒนาเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพแต่ราคาไม่สูง โดยเฉพาะภูมิปัญญาท้องถิ่น**
- 7. ขยายธุรกิจอย่างค่อยเป็นค่อยไปและเมื่อมีความพร้อม**
- 8. บริหารความเสี่ยง โดยมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย ตลาดที่หลากหลายและการลงทุนในธุรกิจที่มีความชำนาญ**
- 9. แบ่งปัน รวมถึงการแบ่งปันองค์ความรู้ที่มีเพื่อพัฒนาตลาด**
- 10. ยึดถือจริยธรรม มีความอดทนและขยันหมั่นเพียร**

39

**เศรษฐกิจพอเพียง
กับ
องค์กรขนาดใหญ่**

40

บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)

- การปรับโครงสร้างธุรกิจให้สอดคล้องกับความสามารถและความเชี่ยวชาญของตนเอง
- การลดบทบาทในธุรกิจที่ไม่ถนัด
- การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- การพัฒนาระบบการบริหารองค์ความรู้ภายในองค์กรและต่อยอดสู่การเป็นองค์กรนวัตกรรม
- การถ่ายทอดหลักคุณธรรมในการดำเนินชีวิตผ่านการทำกิจกรรมเพื่อประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

41

เศรษฐกิจพอเพียง กับ องค์กรขนาดกลาง

42

บริษัท ชุมพร ดาบาน่ารีสอร์ท และศูนย์กีฬาดำน้ำ

- ประกอบธุรกิจเฉพาะด้านที่มีความชำนาญ พัฒนางานตาม
- ศักยภาพและต้นทุนที่มีอยู่
- สร้างระบบการดำเนินงาน โดยคำนึงถึงความสอดคล้องและเหมาะสมกับภูมิสังคม
- ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสร้างสรรค์นวัตกรรม สร้างเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจ
- ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้บุคลากรได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง
- ส่งเสริมในเรื่องคุณธรรม ซื่อสัตย์ ดูแลพนักงานอย่างใกล้ชิด

43

เศรษฐกิจพอเพียง กับ องค์กรขนาดย่อม

44

บริษัท นิธิฟู๊ดส์ จำกัด จังหวัดเชียงใหม่

- มุ่งเน้นการใช้เงินทุนภายใน ขยายกิจการอย่างค่อยเป็นค่อยไปตามกำลัง
ทุนและความสามารถ
- ใช้นโยบายคุณภาพ ใช้ทรัพยากรในกระบวนการผลิตอย่างประหยัด ได้
ประโยชน์คุ้มค่า เพิ่มมูลค่า
- ปรับปรุงและพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง มีการบริหารความเสี่ยง
- สร้างและพัฒนาเครื่องมือในการผลิตเอง ผลิตภัณฑ์มีมาตรฐาน
- ดำเนินธุรกิจด้วยคุณธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์ ไม่เอาเปรียบ ไม่สร้างความ
เดือดร้อนแก่ชุมชนและท้องถิ่น

45

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐพ.ศ. ๒๕๖๑
มาตรา ๗๙ ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มี
การตรวจสอบภายใน
การควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง
โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์
ที่กระทรวงการคลังกำหนด

46

**ความรู้เกี่ยวกับ
การบริหารความเสี่ยง
ตามแนว COSO ERM**

47

**การบริหารความเสี่ยงเป็นหนึ่งในระบบงาน
ที่สำคัญขององค์กรทุกประเภท
โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
โลกยุคแห่งความไม่แน่นอนในปัจจุบัน**

48

องค์กรทั่วโลกส่วนใหญ่ได้ใช้กรอบการบริหารความเสี่ยงตามแนวทางของ **COSO** หรือ **COSO-ERM Framework** เหตุผลหนึ่งเนื่องด้วยแนวทางนี้เป็นการต่อยอดต่อเนื่องจากการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานตามกรอบการควบคุมภายในหรือ **Internal Control** ที่มุ่งสร้างความน่าเชื่อถือสนับสนุนรายงานทางการเงินให้กับบริษัทผู้ตรวจสอบบัญชี โดยเป็นข้อมูลสำคัญในกระบวนการตรวจสอบทางการเงินและบัญชีของกิจการต่าง ๆ ซึ่งกิจการต่าง ๆ มีความคุ้นเคยกันมาตั้งแต่ช่วงทศวรรษที่ **1990**

49

COSO หรือ The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission

เป็นองค์กรที่เกิดจากการรวมตัวของหน่วยงานสำคัญด้านการบัญชีและการตรวจสอบของประเทศสหรัฐอเมริกา ที่ถือเป็นประเทศต้นแบบของระบบการเงินและการบัญชีที่ทั่วโลกใช้อยู่ในปัจจุบัน

50

การเกิดวิกฤติด้านระบบบัญชีและธรรมาภิบาลในสหรัฐฯ ซึ่งเริ่มจากกรณีของเอนรอน (**Enron**) บริษัทยักษ์ใหญ่ด้านพลังงาน ในช่วงปี **2001-2002** เนื่องจาก การฉ้อฉลของฝ่ายบริหาร และการตกแต่งบัญชีร่วมกับ บริษัทผู้ตรวจสอบบัญชีอิสระ อาร์เธอร์ แอนเดอร์สัน (**Arthur Andersen**) นั้น เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ สหรัฐฯ ต้องมีการปฏิรูประบบกฎหมาย กฎระเบียบทางการบัญชี รวมทั้งการกำหนดแนวทางการกำกับดูแลกิจการ (**Governance**) ครั้งใหญ่

51

การเปลี่ยนแปลงครั้งนั้นนำมาซึ่งความตื่นตัวขององค์กร รวมทั้งแรงกดดันจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่าง ๆ ต่อการบริหารกิจการของฝ่ายบริหารและคณะกรรมการ ให้มีความมั่นคง รอบคอบ หรือก็คือการตระหนักต่อ ความเสี่ยงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเติบโตและความยั่งยืน ขององค์กรมากขึ้น

52

กรอบการบริหารความเสี่ยงองค์กร
(Enterprise Risk Management, ERM) จึงได้ถูก
นำเสนอโดย COSO หลังจากเหตุ นั้น ในชื่อของ
COSO-ERM Integrated Framework-2004
ซึ่งองค์กรต่าง ๆ ทั่วโลกนำมาปรับใช้เป็นแนวทางในการบริหาร
ความเสี่ยงองค์กรของตน รวมถึงหน่วยงานรัฐที่มีหน้าที่กำกับ
ดูแลกิจการประเภทต่าง ๆ ในประเทศของตนด้วย

53

เหตุผลสำคัญที่ทำให้ **COSO-ERM**
เป็นกรอบการบริหารความเสี่ยงองค์กรที่ได้รับความนิยม
คือการแสดงความชัดเจนของวัตถุประสงค์ในการ
บริหารความเสี่ยงที่เชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ขององค์กร
4 ด้านได้แก่ ด้านกลยุทธ์ ด้านการปฏิบัติงาน
ด้านการรายงาน และด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ
ซึ่งช่วยให้องค์กรสามารถพิจารณาวิเคราะห์ระบุความเสี่ยง
อย่างรอบด้านมากขึ้น

54

COSO-ERM ได้แสดงถึงองค์ประกอบของกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ และยังให้ความชัดเจนของการบริหารความเสี่ยงที่ต้องดำเนินการในทุกระดับขององค์กรอย่างสอดคล้องเชื่อมโยงกัน ตั้งแต่ระดับองค์กร สายงาน กลุ่มธุรกิจ และรวมทั้งบริษัทย่อย (ในกรณีที่มีหลาย ๆ บริษัทในเครือ) ซึ่งองค์ประกอบของกรอบการบริหารความเสี่ยงนี้ ได้ถูกนำเสนอผ่านรูปลูกบาศก์ **COSO Cube** ที่มักเห็นกันอยู่เสมอ

55

กรอบการบริหารความเสี่ยง **COSO-ERM** นี้ได้ถูกใช้มามากกว่า **10** ปี (ตั้งแต่ปี **2004**) ท่ามกลางการใช้กันอย่างแพร่หลายมากขึ้นเรื่อย ๆ และสภาพแวดล้อมทั้งในระดับมหภาค และระดับองค์กรที่เปลี่ยนแปลงไป โดย **COSO** ได้ดำเนินการทบทวนปรับปรุงใหม่จนแล้วเสร็จ เผยแพร่ในเดือนมิถุนายน ปี **2017** ที่ผ่านมา และใช้ชื่อกรอบการบริหารความเสี่ยงใหม่นี้ว่า **Enterprise Risk Management-Integrating with Strategy and Performance**

56

การทบทวนปรับปรุงนี้ เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่ส่งผลให้มีปัจจัยเสี่ยงใหม่ ๆ เกิดขึ้นอย่างมากมายและรวดเร็วขึ้นกว่าเดิม รวมถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของลูกค้าและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กรที่ทั้งหมดได้แสดงอิทธิพลอย่างยิ่งต่อดำเนินงานขององค์กรต่าง ๆ ในปัจจุบัน โดยการบริหารจัดการความเสี่ยงดังกล่าวจะต้องเผชิญกับความท้าทายอย่างรอบด้าน ที่ต้องพิจารณาแนวทางใหม่ ๆ ในการจัดการความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อรักษาความสามารถและสร้างความยั่งยืนให้กับองค์กรต่อไปได้

57

การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของ **COSO-ERM 2017** ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของกระบวนการใหม่ ให้มีความละเอียดชัดเจนขึ้น โดยแบ่งออกเป็น **20** หลักการ ใน **5** องค์ประกอบ (จากเดิมมีเฉพาะ **8** องค์ประกอบ) คือ

- 1) Governance and Culture**
(การกำกับดูแลกิจการและวัฒนธรรมองค์กร)
- 2) Strategy & Objective Setting**
(กลยุทธ์และวัตถุประสงค์องค์กร)
- 3) Performance** (เป้าหมายผลการดำเนินงาน)
- 4) Review & Revision** (การทบทวนและปรับปรุง) และ
- 5) Information, Communication & Reporting**
(สารสนเทศ การสื่อสาร และการรายงาน)

58

สิ่งที่ COSO พยายามมุ่งเน้นนำเสนอในการปรับปรุงนี้ คือการแสดงให้เห็นว่าการบริหารความเสี่ยงองค์กรนั้น เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับการสร้างคุณค่าผ่านกลยุทธ์และ ตัวแบบธุรกิจขององค์กรอย่างแท้จริง

“Good risk management and internal control are necessary for long term success of all organizations.” – COSO

ที่มา :-

บทความจาก **TRIS Academy Club Issue4 January 2018, "Organizational Excellence"** โดย ดร.สุรเดช จงจวรรณศิริ
ผู้อำนวยการ สถาบันวิทยาการจัดการ ทริส คอร์ปอเรชั่น

59

หลักธรรมาภิบาล

60

**พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
พ.ศ. 2534 เพิ่มเติม(ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545**

มาตรา 3/1 การบริหารราชการตามพระราชบัญญัตินี้ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น การกระจายภารกิจและทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น การกระจายอำนาจตัดสินใจ การอำนวยความสะดวก และการตอบสนองความต้องการของประชาชน ทั้งนี้ โดยมีผู้รับผิดชอบต่อผลของงาน

61

**การจัดสรรงบประมาณ การบรรจุและแต่งตั้งบุคคล
เข้าดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ต้องคำนึงถึงหลักการ
ตามวรรคหนึ่ง**

**ในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ ต้องใช้วิธีการ
บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้คำนึงถึง
ความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของ
ประชาชน การเปิดเผยข้อมูล การติดตามตรวจสอบและ
ประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมของ
แต่ละภารกิจ**

62

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรานี้
จะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ
ในการปฏิบัติราชการและการสั่งการให้ส่วนราชการ
และข้าราชการปฏิบัติก็ได้

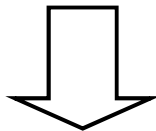
63

➔ การกิจหลักประการหนึ่งของสำนักงาน ก.พ.ร.
คือการส่งเสริมให้ระบบราชการไทยนำหลักการ
บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ในการบริหาร
ราชการแผ่นดิน เพื่อประโยชน์สุขของประเทศชาติ
และประชาชน ตามเจตนารมณ์ของมาตรา **3/1**
แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
พ.ศ. **2545** และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์
และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. **2546**

64

**พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการ
บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546**

กำหนดขอบเขตของคำว่า
“การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี”
และวางแนวทางในการปฏิบัติราชการ
เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังต่อไปนี้

65

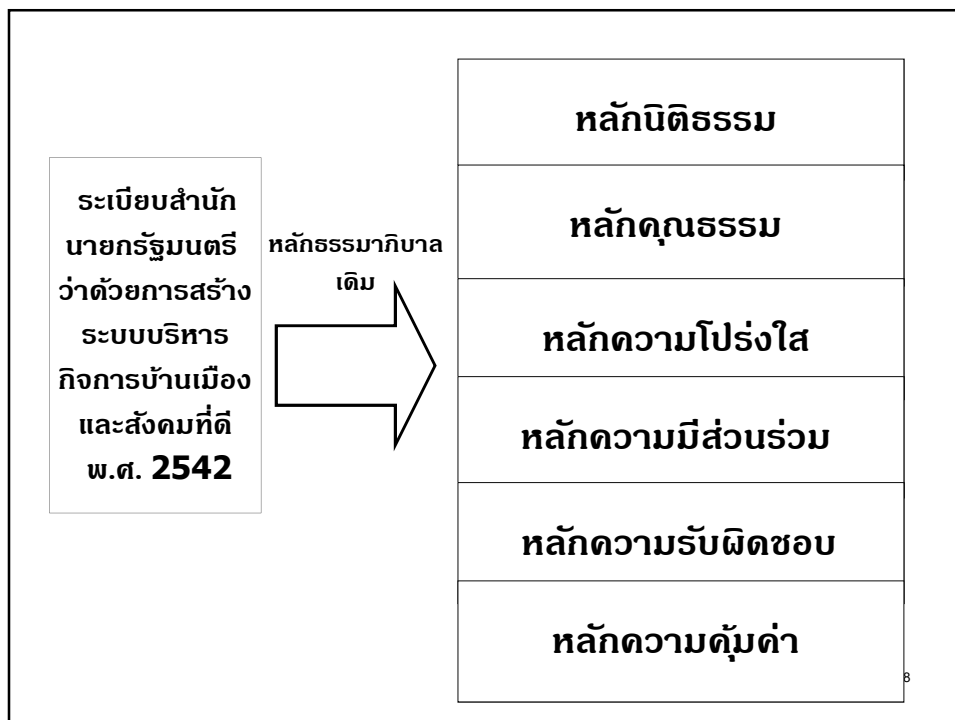
- 1. เกิดประโยชน์สุขของประชาชน**
- 2. เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ**
- 3. มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ**
- 4. ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น**
- 5. มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อเหตุการณ์**
- 6. ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและ
ได้รับการตอบสนองความต้องการ**
- 7. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ**

66

ธรรมาภิบาล (Good Governance)

คือ การปกครอง การบริหาร การจัดการการควบคุม
ดูแลกิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม นอกจากนี้
ยังหมายถึงการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้
ทั้งภาครัฐและเอกชน ธรรมที่ใช้ในการบริหารงานนี้มี
ความหมายรวมถึง ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม
และความถูกต้องชอบธรรมทั้งปวง ซึ่งวิญญูชนพึงมี
และพึงประพฤติปฏิบัติ อาทิ ความโปร่งใสตรวจสอบได้
การปราศจากการแทรกแซงจากองค์กรภายนอก เป็นต้น

67

มติคณะรัฐมนตรี

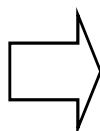
วันที่ **24** เมษายน **2555**

เห็นชอบกับข้อเสนอแผนการส่งเสริมและพัฒนา
ธรรมาภิบาลในภาคราชการ เพื่อการบริหารกิจการบ้านเมือง
ที่ดีอย่างยั่งยืน ตามที่ สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ

หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
(GG Framework) เป็นส่วนหนึ่งในข้อเสนอแผนการ
ส่งเสริมฯ ที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแล้ว
ประกอบด้วย **4** หลักการสำคัญ และ **10** หลักการย่อย

69

ประกอบด้วย

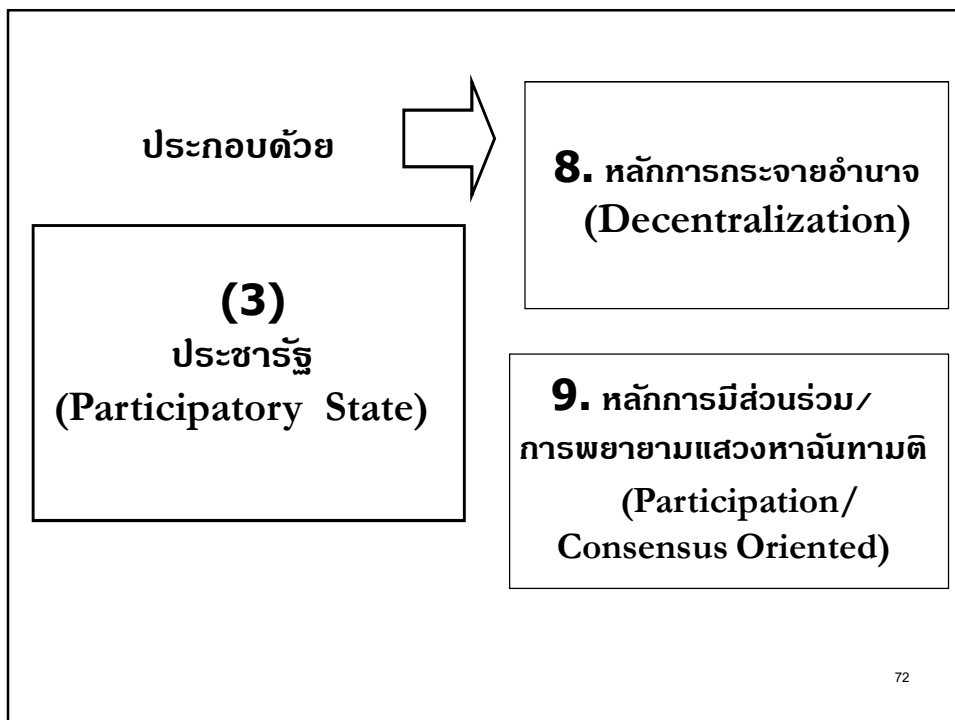
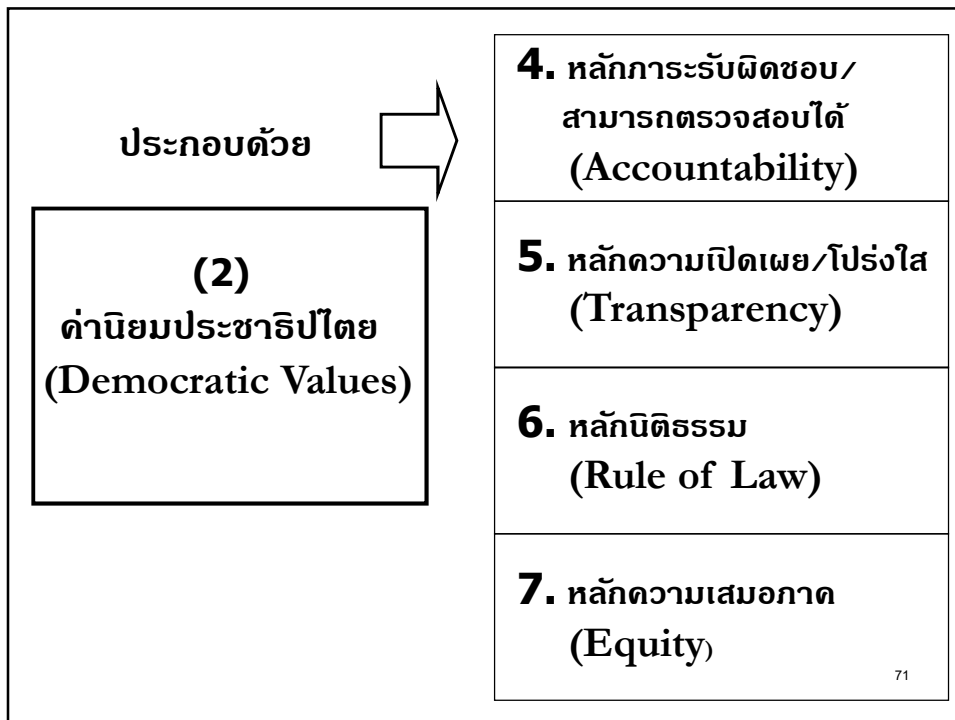
(1)
การบริหารจัดการภาครัฐ
แนวใหม่
(New Public Management)

1. หลักประสิทธิภาพ
(Efficiency)

2. หลักประสิทธิผล
(Effectiveness)

3. หลักการตอบสนอง
(Responsiveness)

70

(4)
ความรับผิดชอบทางการบริหาร
(Administrative Responsibility)

↓ ประกอบด้วย

10. หลักคุณธรรม/จริยธรรม
(Morality/Ethics)

73

1. ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง

ในการปฏิบัติราชการต้องใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด
เกิดผลิตภาพที่คุ้มค่าต่อการลงทุนและบังเกิดประโยชน์
สูงสุดต่อส่วนรวม ทั้งนี้ ต้องมีการลดขั้นตอนและระยะเวลา
ในการปฏิบัติงานเพื่ออำนวยความสะดวกและลดภาระ
ค่าใช้จ่ายตลอดจนยกเลิกภารกิจที่ล้าสมัยและ
ไม่มีความจำเป็น

74

2. ประสิทธิภาพ (Effectiveness) หมายถึง

ในการปฏิบัติราชการต้องมีวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร มีการวางแผนเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจนอยู่ในระดับที่ตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชน สร้างกระบวนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน มีการจัดการความเสี่ยงและมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ รวมถึงมีการติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

75

3. การตอบสนอง (Responsiveness) หมายถึง

ในการปฏิบัติราชการต้องสามารถให้บริการได้อย่างมีคุณภาพ สามารถดำเนินการแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด สร้างความเชื่อมั่นไว้วางใจ รวมถึงตอบสนองตามความคาดหวัง/ความต้องการของประชาชน ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลาย และมีความแตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม

76

4. การรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้ (Accountability) หมายถึง

ในการปฏิบัติราชการต้องสามารถตอบคำถาม และชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย รวมทั้งต้องมีการจัดวางระบบ การรายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ต่อสาธารณะเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ และการให้คุณ ให้โทษ ตลอดจนมีการจัดเตรียมระบบ การแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาและผลกระทบใด ๆ ที่อาจจะ เกิดขึ้น

77

5. เปิดเผย/โปร่งใส (Transparency) หมายถึง

ในการปฏิบัติราชการต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ตรงไปตรงมา รวมทั้งต้องมีการเปิดเผยข้อมูล ข่าวสารที่จำเป็นและเชื่อถือได้ให้ประชาชนได้รับทราบ อย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนวางระบบให้การเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารดังกล่าวเป็นไปโดยง่าย

78

6. หลักนิติธรรม (Rule of Law) หมายถึง
ในการปฏิบัติราชการต้องใช้อำนาจของกฎหมาย
กฎระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด
ด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึง
สิทธิเสรีภาพของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
ฝ่ายต่าง ๆ

79

7. ความเสมอภาค (Equity) หมายถึง
ในการปฏิบัติราชการต้องให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน
ไม่มีการแบ่งแยกด้านชายหญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา
เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล
ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา
การศึกษาอบรม และอื่น ๆ อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงโอกาส
ความเท่าเทียมกันของการเข้าถึงบริการสาธารณะของ
กลุ่มบุคคลผู้ด้อยโอกาสในสังคมด้วย

80

8. การกระจายอำนาจ (Decentralization)

หมายถึง

ในการปฏิบัติราชการควรมีการมอบอำนาจ และกระจายความรับผิดชอบในการตัดสินใจ และการดำเนินการให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีการโอนถ่ายบทบาท และภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือ ภาคว่าส่วนอื่น ๆ ในสังคม

81

9. การมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ

(Participation/Consensus Oriented) หมายถึง

ในการปฏิบัติราชการต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความ เข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญ ที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และการดำเนินงาน/ร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน มีความพยายามในการแสวงหาฉันทามติหรือข้อตกลง ร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะ กลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจะต้องไม่มีข้อคัดค้านที่หาข้อยุติ ไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ

82

10. คุณธรรม/จริยธรรม (Morality/Ethics)

หมายถึง

ในการปฏิบัติราชการต้องมีจิตสำนึกความรับผิดชอบ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปอย่างมีศีลธรรม คุณธรรม และตรงตามความคาดหวังของสังคม ยึดมั่นใน ค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมสำหรับผู้ดำรง ตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประมวล จริยธรรมข้าราชการพลเรือน และจรรยาบรรณวิชาชีพ ตลอดจนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของระบบราชการไทย **8** ประการ (I AM READY) ได้แก่

83

- I - Integrity ซื่อสัตย์และกล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง
- A - Activeness ทำงานเชิงรุก คิดเชิงบวกและมีจิตบริการ
- M- Morality มีศีลธรรม คุณธรรมและจริยธรรม
- R - Responsiveness ดำเนินถึงประโยชน์สุขของประชาชนเป็นที่ตั้ง
- E - Efficiency มุ่งเน้นประสิทธิภาพ
- A - Accountability ตรวจสอบได้
- D - Democracy ยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย
- Y - Yield มุ่งผลสัมฤทธิ์

ที่มา : ข่าวเด่น ก.พ.ร./2555/ตุลาคม/

หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

84

องค์ประกอบของการบริหารความเสี่ยง ตามหลักเกณฑ์ COSO ERM

85

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน

องค์ประกอบการบริหารความเสี่ยง	องค์ประกอบการควบคุมภายใน (กค.)
1. สภาพแวดล้อมภายในองค์กร	1. สภาพแวดล้อมการควบคุม
2. การกำหนดวัตถุประสงค์	2. การประเมินความเสี่ยง
3. การบ่งชี้เหตุการณ์	-
4. การประเมินความเสี่ยง	-
5. การตอบสนองความเสี่ยง	-
6. กิจกรรมการควบคุม	3. กิจกรรมการควบคุม
7. สารสนเทศและการสื่อสาร	4. สารสนเทศและการสื่อสาร
8. การติดตามประเมินผล	5. กิจกรรมการติดตามผล

86

องค์ประกอบการบริหารความเสี่ยง	
เดิม 8 องค์ประกอบ	เปลี่ยนแปลงใหม่ 5 องค์ประกอบ
<ol style="list-style-type: none"> 1. สภาพแวดล้อมภายในองค์กร 2. การกำหนดวัตถุประสงค์ 3. การบ่งชี้เหตุการณ์ 4. การประเมินความเสี่ยง 5. การตอบสนองความเสี่ยง 6. กิจกรรมการควบคุม 7. สารสนเทศและการสื่อสาร 8. การติดตามประเมินผล 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การกำกับดูแลกิจการและวัฒนธรรมองค์กร (Governance and Culture) 2. กลยุทธ์และวัตถุประสงค์องค์กร (Strategy & Objective Setting) 3. เป้าหมายผลการดำเนินงาน (Performance) 4. การทบทวนและปรับปรุง (Review & Revision) 5. สารสนเทศ การสื่อสาร และการรายงาน (Information, Communication & Reporting)

87

การบริหารจัดการความเสี่ยงตามมาตรฐาน **COSO (The Committee of Sponsoring Organization)** ได้สร้างมาตรฐานที่เป็นกรอบแนวคิดของการบริหารความเสี่ยงระดับองค์กร (**Enterprise Risk Management : ERM**) โดยมีจุดเด่น คือ ให้แนวทางที่องค์กรจะแจกแจงปัญหาและความเสี่ยงออกเป็นองค์ประกอบย่อย เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์และหาแนวทางในการบริหารจัดการ

88

**การบริหารความเสี่ยงระดับองค์กร ERM
(Enterprise Risk Management: ERM)**
หมายถึง กระบวนการที่บุคลากรทั่วทั้งองค์กรได้มีส่วนร่วม
ในการคิด วิเคราะห์ และคาดการณ์ถึงเหตุการณ์ หรือ
ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น รวมทั้งการระบุแนวทางในการ
จัดการกับความเสี่ยงดังกล่าว ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม
หรือยอมรับได้ เพื่อช่วยให้องค์กรบรรลุในวัตถุประสงค์
ที่ต้องการ ตามกรอบวิสัยทัศน์ และพันธกิจขององค์กร

89

กรอบการบริหารความเสี่ยงองค์กรนั้น สามารถสะท้อน
ให้เห็นถึงนโยบายการบริหารจัดการ และการกำกับดูแล
กิจการของแต่ละองค์กร โดยหากองค์กรมีการบริหาร
ความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพจะส่งผลให้สามารถบรรลุ
วัตถุประสงค์องค์กร ทั้งในเชิงประสิทธิภาพและประสิทธิผล
ของงาน

90

ประโยชน์ของระบบ ERM

ระบบ ERM (Enterprise Risk Management)

เป็นระบบที่ได้ถูกออกแบบตามหลักการ 8 ขั้นตอนของการจัดการบริหารความเสี่ยงของ COSO เพื่อให้องค์กรที่นำไปใช้งานได้ประโยชน์ดังนี้

1. ระบบนี้สามารถเป็นเครื่องมือเพื่อช่วยผู้บริหารในการประเมินความเสี่ยงที่เหมาะสมของการควบคุมและทำให้มีการแก้ไขปัญหาปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้งานของทั้งส่วนงานย่อย ฝ่ายงาน และสายการบังคับบัญชาบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

91

2. ข้อมูลที่ได้รับจากระบบ เป็นข้อมูลรวมจากระดับปฏิบัติการที่มีอยู่ของหน่วยงานย่อยในองค์กร ซึ่งจะช่วยให้ค้นพบปัญหาที่เกิดขึ้นหรือมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้น ก่อนที่จะเกิดความเสียหาย ทำให้หน่วยงานสามารถวางแผนเพื่อจัดการแก้ไขได้

3. การใช้งานระบบนี้ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานในทุกระดับแสดงความเห็น ข้อเสนอแนะและร่วมกันกำจัดอุปสรรคและข้อขัดข้องต่าง ๆ

92

4. ขั้นตอนการทำงานของระบบ เป็นการนำเสนอแนวทางปฏิบัติตามกรอบของนโยบายองค์กร ทำให้พนักงานเข้าใจเป้าหมายขององค์กรที่ตนได้มีส่วนร่วม อีกทั้งช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีของการทำงาน และการรับผิดชอบร่วมกันต่อผลสำเร็จขององค์กร

5. ระบบมีแบบแผนขั้นตอนการดำเนินการที่ชัดเจน ในการกำหนดเป้าหมายขององค์กร ตัวชี้วัดความสำเร็จ การวิเคราะห์งานเพื่อระบุความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยง การควบคุมความเสี่ยง และการติดตามความเสี่ยง โดยสามารถนำรายละเอียดดังกล่าวมาสร้างเป็นรายงานต่าง ๆ ได้

93

**องค์ประกอบการบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO
(The Committee of Sponsoring Organization)**

การบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO ประกอบด้วยองค์ประกอบ 8 ประการ ซึ่งครอบคลุมแนวทางการกำหนดนโยบายการบริหารงาน การดำเนินงาน และการบริหารความเสี่ยง ดังนี้

94

1) สภาพแวดล้อมภายในองค์กร (Internal Environment)
สภาพแวดล้อมขององค์กรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ
ในการกำหนดกรอบบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วยปัจจัย
หลายประการ เช่น วัฒนธรรมองค์กร นโยบายของผู้บริหาร
แนวทางการปฏิบัติงานบุคลากร กระบวนการทำงาน
ระบบสารสนเทศ ระเบียบ เป็นต้น สภาพแวดล้อมภายใน
องค์กรประกอบเป็นพื้นฐานสำคัญในการกำหนดทิศทาง
ของกรอบการบริหารความเสี่ยงขององค์กร

95

2) การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective Setting)
องค์กรต้องพิจารณากำหนดวัตถุประสงค์ในการ
บริหารความเสี่ยงให้มีความสอดคล้องกับกลยุทธ์และ
ความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ เพื่อวางเป้าหมายในการ
บริหารความเสี่ยงขององค์กรได้อย่างชัดเจน และเหมาะสม

96

3) การบ่งชี้เหตุการณ์ (Event Identification)

เป็นการรวบรวมเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นกับหน่วยงาน ทั้งในส่วนของปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจากภายในและภายนอกองค์กร เช่น นโยบายบริหารงาน บุคลากร การปฏิบัติงาน การเงิน ระบบสารสนเทศ ระเบียบ กฎหมาย ระบบบัญชี ภาษีอากร ทั้งนี้เพื่อทำความเข้าใจต่อเหตุการณ์และสถานการณ์นั้น เพื่อให้ผู้บริหารสามารถพิจารณากำหนดแนวทางและนโยบายในการจัดการกับความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี

97

4) การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

การประเมินความเสี่ยงเป็นการจำแนกและพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงที่มีอยู่ โดยการประเมินจากโอกาสที่จะเกิด (**Likelihood**) และผลกระทบ (**Impact**) โดยสามารถประเมินความเสี่ยงได้ทั้งจากปัจจัยความเสี่ยงภายนอกและปัจจัยความเสี่ยงภายในองค์กร

98

5) การตอบสนองความเสี่ยง (Risk Response)

เป็นการดำเนินการหลังจากที่องค์กรสามารถบ่งชี้ความเสี่ยงขององค์กร และประเมินความสำคัญของความเสี่ยงแล้ว โดยจะต้องนำความเสี่ยงไปดำเนินการตอบสนองด้วยวิธีการที่เหมาะสม เพื่อลดความสูญเสียหรือโอกาสที่จะเกิดผลกระทบให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

99

6) กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

การกำหนดกิจกรรมและการปฏิบัติต่างๆ ที่กระทำเพื่อลดความเสี่ยงและทำให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร เช่น การกำหนดกระบวนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความเสี่ยงให้กับบุคลากรภายในองค์กร เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจว่าจะสามารถจัดการกับความเสี่ยงนั้นได้อย่างถูกต้องและเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

100

7) สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

องค์กรจะต้องมีระบบสารสนเทศและการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เพราะเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะนำไปพิจารณาดำเนินการบริหารความเสี่ยงให้เป็นไปตามกรอบ และขั้นตอนการปฏิบัติที่องค์กรกำหนด

8) การติดตามประเมินผล (Monitoring)

องค์กรจะต้องมีการติดตามผล เพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินการว่ามีความเหมาะสมและสามารถจัดการความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่

101

**แรงจูงใจที่ต้องให้ความสำคัญ
กับการบริหารความเสี่ยง**

- ➔**ปรับเปลี่ยนการดำเนินงานให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง
- ➔**การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพขององค์กรให้บรรลุตามเป้าหมาย
- ➔**เสริมสร้างความเชื่อมั่นให้กับหน่วยงาน/ผู้ที่เกี่ยวข้อง

102

ความเสี่ยง คือ ?

- ➔ ความไม่แน่นอนที่อาจนำไปสู่ความเสียหาย
- ➔ เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่
ไม่แน่นอน ส่งผลกระทบในเชิงลบต่อการ
บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

105

ความเสี่ยง

มีสิ่งที่ต้อง กำจัด หรือ หลีกเลี่ยง เสมอไป
เนื่องจาก อาจจะมีทั้งที่มี

```
graph LR; A[เนื่องจาก อาจจะมีทั้งที่มี] --> B[ผลดีกับองค์กร]; A --> C[ผลเสียกับองค์กร];
```

สิ่งที่พึงกระทำ : การบริหารความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่

- องค์กรรับได้ และ
- สามารถให้ประโยชน์กับองค์กร

เช่น
การเก็งกำไร

106

ความเสี่ยง

- * เป็นสิ่งที่มองไม่เห็นที่ทุกคนจะต้องเผชิญอยู่เสมอ
- * ลักษณะธรรมชาติของความเสี่ยง จะฝังตัวแฝงเร้นอยู่ภายในกิจกรรมต่าง ๆ
- * จะก่อตัวปรากฏให้เห็นต่อเมื่อมีการตัดสินใจเกิดขึ้น

107

ปัจจัยเสี่ยง(สาเหตุ)

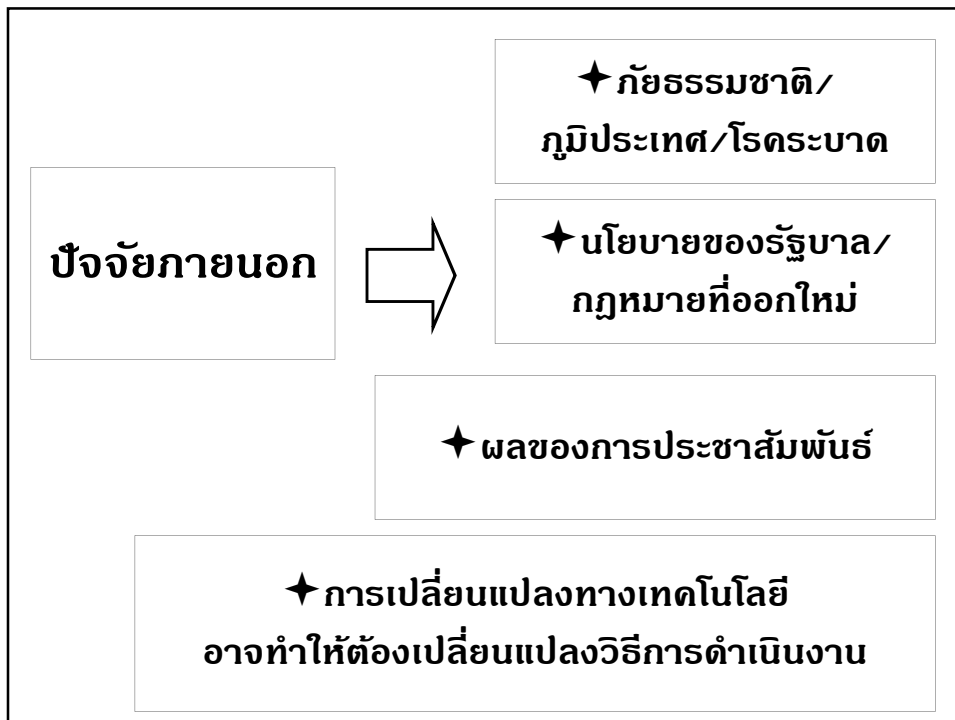
ปัจจัยภายใน

◆ คุณภาพของบุคลากรที่ได้รับการแต่งตั้ง

◆ ความยุ่งยากซับซ้อนของขั้นตอนการปฏิบัติงาน

◆ การเปลี่ยนแปลงตัวบุคลากรทั้งระดับบริหารและระดับปฏิบัติ

◆ ความซื่อสัตย์และจริยธรรมของผู้บริหาร
หากผู้บริหารขาดความซื่อสัตย์และจริยธรรมระดับความเสี่ยงย่อมสูง

การบริหารความเสี่ยง (Risk Management)

หมายถึง*

กระบวนการที่ใช้ในการระบุความเสี่ยง การวิเคราะห์ความเสี่ยง และการกำหนดแนวทางการหรือมาตรการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยง เพื่อมุ่งหวังให้ส่วนราชการบรรลุผลตามเป้าประสงค์ขององค์กร

*ที่มา : แนวทางการวิเคราะห์และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง (SP 7) ตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐระดับพื้นฐาน (ก.พ.ร.)

110

การบริหารความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ*

ส่วนราชการต้องมีขั้นตอนการดำเนินการ หลักเกณฑ์

ในการวิเคราะห์อย่างเหมาะสมโดยครอบคลุม **5** ขั้นตอน คือ

- 1. การระบุความเสี่ยงหรือปัจจัยเสี่ยง**
- 2. การวิเคราะห์ความเสี่ยง**
- 3. การกำหนดมาตรการจัดการความเสี่ยงอย่างรัดกุม**
- 4. การติดตาม รายงาน และประเมินผลการดำเนินการตามมาตรการจัดการความเสี่ยงที่ได้กำหนดไว้**
- 5. การทบทวนการบริหารความเสี่ยง โดยระบุกรอบเวลาในการทบทวนอย่างชัดเจน**

111

“ส่วนราชการต้องมีการวิเคราะห์และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อเตรียมการรองรับสภาวะการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ซึ่งต้องครอบคลุมถึงความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ ความเสี่ยงด้านธรรมาภิบาล ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านกระบวนการ”

112

ความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์*

ส่วนราชการต้องมีการวิเคราะห์ความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ ที่อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือการไม่บรรลุผลตามเป้าหมายในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ และดำเนินการวางมาตรการบริหารความเสี่ยง

113

ความเสี่ยงด้านธรรมาภิบาล*

ส่วนราชการต้องมีการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านธรรมาภิบาลที่จะเกิดขึ้นในกระบวนการหลักขององค์กร เพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินการเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล เช่น ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ เป็นต้น รวมถึงส่วนราชการต้องมีการวิเคราะห์ความเสี่ยงในการกำกับดูแลตนเองที่ดีด้วย โดยต้องมีการจัดทำแผนธรรมาภิบาล และ/หรือแผนบริหารความเสี่ยงในเรื่องการกำกับดูแลตนเองที่ดี

114

ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ*

ส่วนราชการต้องมีการวางระบบบริหารความเสี่ยงของระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศ โดยต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. มีการบริหารความเสี่ยงเพื่อกำจัด ป้องกันหรือลดการเกิดความเสียหายในรูปแบบต่าง ๆ โดยสามารถฟื้นฟูระบบสารสนเทศ และการสำรองและกู้คืนข้อมูลจากความเสียหาย (Back up and Recovery)

115

2. มีการจัดทำแผนแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์ความไม่แน่นอนและภัยพิบัติที่อาจเกิดกับระบบสารสนเทศ (IT Contingency Plan)

3. มีระบบรักษาความมั่นคงและปลอดภัย (Security) ของระบบฐานข้อมูล เช่น ระบบ Anti-Virus ระบบไฟฟ้าสำรอง เป็นต้น

4. มีการกำหนดสิทธิให้ผู้ใช้ในแต่ละระดับ (Access rights)

116

ความเสี่ยงด้านกระบวนการ*

**ส่วนราชการต้องมีการวางระบบบริหาร
ความเสี่ยงของกระบวนการที่สร้างคุณค่าเพื่อให้
เป็นไปตามมาตรฐานการปฏิบัติงานที่กำหนด**

117

**การบริหารความเสี่ยงของกระบวนการ อาจนำ
แนวคิดในการออกแบบระบบควบคุมมาใช้ได้ ซึ่งระบบ
การควบคุมกระบวนการมีปัจจัยสำคัญ ดังต่อไปนี้**

- วัตถุประสงค์ของการควบคุม**
- ความคุ้มค่าของการควบคุม**
- ความทันการณ์ของการติดตามและบอกเหตุ**
- ความสม่ำเสมอของกลไกการควบคุม**
- การจูงใจผู้ปฏิบัติงาน**

118

นำกระบวนการที่สร้างคุณค่า มาวิเคราะห์ 5 ขั้นตอน

- วัตถุประสงค์ของการควบคุม เช่น ตัวชี้วัดกระบวนการ
มาตรฐานงาน
- ความคุ้มค่าของการควบคุม เช่น ความสามารถในการลด
ค่าใช้จ่าย
- ความทันการณ์ของการติดตามและบอกเหตุ เช่น ระบบเตือนภัย
ของกระบวนการ
- ความสม่ำเสมอของกลไกการควบคุม เช่น ระบบรายงานและ
ติดตามผล
- การจูงใจผู้ปฏิบัติงาน เช่น การเชื่อมโยงกับระบบประเมินผล
- ➔ จัดลำดับความสำคัญของการดำเนินการ/เลือกนำมาจัดทำแผน
บริหารความเสี่ยง

119

การบริหารความเสี่ยง

- ➔ เป็นองค์ประกอบหนึ่งของการบริหารจัดการทั่วไป
- ➔ เป็นเรื่องสำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนให้องค์กร
ดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่อง มั่นคง
และมีประสิทธิภาพ

120

การบริหารจัดการทั่วไป

ทั้ง **3** ส่วน ต้องมี
การปรึกษาและวาง
แผนงานร่วมกัน

แบ่งเป็น **3** ส่วน

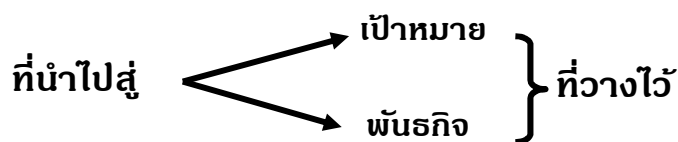
- (1) การจัดการทางกลยุทธ์
- (2) การจัดการทางการดำเนินงาน
- (3) การจัดการด้านความเสี่ยง

121

(1) การจัดการทางกลยุทธ์

ประกอบด้วย

การวางแผนกิจกรรม

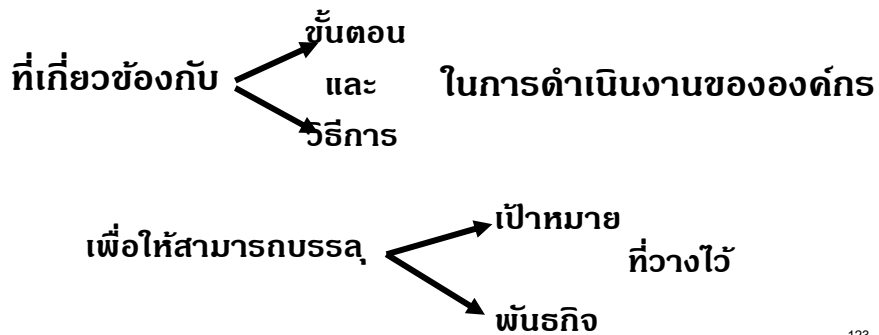
ต้องดูถึงความเสี่ยงที่มีอยู่และที่อาจจะ
เกิดขึ้นใหม่ภายใต้แผนกลยุทธ์

122

(2) การจัดการทางการดำเนินงาน

ประกอบด้วย

กิจกรรมต่าง ๆ

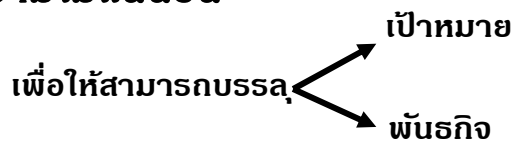
123

(3) การจัดการด้านความเสี่ยง

เกี่ยวข้องกับ

กิจกรรม ที่ลดความไม่แน่นอน

- ขั้นตอนการทำงาน
- การวางแผนต่าง ๆ

ได้อย่างแน่นอนมากขึ้น

ต้องปรับเปลี่ยนขั้นตอนในการดำเนินงาน

124

วิธีการบริหารความเสี่ยง

- การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Terminate)
- การลดความเสี่ยง (Treat)
- การยอมรับความเสี่ยง (Take)
- การถ่ายโอนความเสี่ยง (Transfer)

125

การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง หมายถึง ไม่รับความเสี่ยง ใดๆเลย

- ✦ การยุติกิจกรรม
- ✦ หลีกเลี่ยงการกระทำ
- ✦ ลดการกระทำ
- ✦ เปลี่ยนวัตถุประสงค์

เป็นวิธีที่
ง่ายที่สุด

126

**การลดความเสี่ยง หมายถึง การวิเคราะห์หาวิธีการ
ควบคุมความเสี่ยงที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้**

- ➔ ลดโอกาสความน่าจะเป็นเกิด
- ➔ ลดความเสียหาย
- ➔ ป้องกันการเกิดความเสียหาย

โดย - จัดระบบการควบคุมเพื่อป้องกัน
- แก้ไขกระบวนการปฏิบัติงาน
- กำหนดแผนสำรองในเหตุฉุกเฉิน

127

**การยอมรับความเสี่ยง
หมายถึง เลือกรับความเสี่ยงนั้นเอาไว้เอง**

- ➔ ไม่มีวิธีการใดเหมาะสมในการจัดการความเสี่ยง
- ➔ ความเสี่ยงมีโอกาสน้อย
- ➔ ความผิดพลาดในขั้นตอนการวิเคราะห์ความเสี่ยง
มีความเสี่ยงบางอย่างถูกละเว้นหรือมองข้ามไป
- ➔ ฝ่าละอองความเสี่ยง เมื่อระดับความเสี่ยง
ไม่รุนแรงยอมรับได้

128

การถ่ายโอนความเสี่ยง หมายถึง

- ❑ การลดโอกาสเกิดความเสียหาย หรือ ลดความเสียหาย โดยแบ่งโอนความเสี่ยง - หาผู้รับผิดชอบความเสี่ยงแทน เช่น การทำประกันภัย เป็นต้น

129

การบริหารความเสี่ยง ด้านการเงินการคลัง

130

**ประกาศคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ
เรื่อง นโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลัง
พ.ศ. 2561**

**ประกาศ ณ วันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2561
มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2561**

131

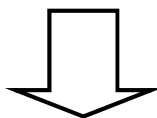
**นโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง
ทางการคลัง
(แนบท้ายประกาศ)**

132

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561
มาตรา 11(5) กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการเงิน
การคลังของรัฐ มีหน้าที่และอำนาจกำหนดนโยบายและ
กำกับดูแลการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลัง และ
มาตรา 30 กำหนดให้กระทรวงการคลังและหน่วยงานที่
เกี่ยวข้องบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลังให้เป็นไป
ตามนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลัง
ที่คณะกรรมการกำหนด

133

ความเสี่ยงทางการคลัง หมายถึง
ความคลาดเคลื่อนของผลการดำเนินงานของรัฐบาล
(รายจ่าย รายได้ สินทรัพย์ และหนี้สิน) จากค่าที่ได้
คาดการณ์ไว้ก่อนหน้าซึ่งเกิดจากผลกระทบด้านต่าง ๆ
ต่อสถานะทางการคลัง (Fiscal Impact) ได้แก่

134

- 1) การเปลี่ยนแปลงของตัวแปรทางเศรษฐกิจมหภาค (Macroeconomics variables)**
- 2) ภาระโดยตรงของรัฐบาล (Direct government liabilities) ที่รัฐบาลต้องชำระแน่นอนเมื่อถึงกำหนด**
- 3) ภาระแบบชัดเจนของรัฐบาล (Explicit government liabilities) ที่เป็นไปตามกฎหมายและสัญญา เช่น ภาระงบประมาณที่ต้องชำระตามมติคณะรัฐมนตรี ภาระหนี้ที่ต้องชำระตามสัญญาเงินกู้ เป็นต้น**

135

- 4) ภาระแบบโดยนัยของรัฐบาล (Implicit government liabilities) เป็นภาระที่ไม่ได้เป็นกฎหมายหรือสัญญา แต่รัฐบาลอาจต้องชำระตามหลักจริยธรรม คุณธรรม หรือแรงกดดันทางการเมือง เช่น การเข้าไปช่วยเหลือธนาคารพาณิชย์ และรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น**
- 5) ภาระผูกพันของรัฐบาล (Contingent government liabilities) เป็นภาระที่รัฐบาลอาจต้องชำระหากเกิดเหตุการณ์บางอย่างขึ้น**

136

แหล่งที่มาของความเสี่ยงทางการคลัง

1. รายได้ของหน่วยงานต่ำกว่าที่ประมาณการไว้
2. รายจ่ายของหน่วยงานสูงกว่าที่ประมาณการไว้หรือการเบิกจ่ายของหน่วยงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย
3. การก่อหนี้หรือภาระผูกพันขององค์กร ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายหรือภาระต่องบประมาณในอนาคต
4. การบริหารสินทรัพย์ของหน่วยงานที่ผิดพลาด ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสถานะการเงินของหน่วยงาน

137

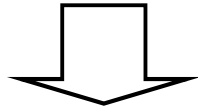
5. ความผันผวนของเศรษฐกิจมหภาคในระยะสั้น (Macroeconomics fluctuation) ซึ่งมีหลายสาเหตุ เช่น ภัยภายนอกที่รัฐบาลควบคุมไม่ได้ ภาวะเศรษฐกิจในประเทศและต่างประเทศ สถานการณ์ทางการเมือง และผลกระทบจากวิกฤตในภาคการเงิน เป็นต้น

138

นโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลัง
ต้องคำนึงถึง

- ➔ แหล่งที่มาของความเสี่ยง
- ➔ ปัจจัยต่าง ๆ ของความเสี่ยง

เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ นำนโยบายการบริหาร
จัดการความเสี่ยงไปดำเนินการ เพื่อควบคุมและลด
ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงทางการคลัง

139

1. นโยบายบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลัง ด้านรายได้

- ➔ พิจารณาจัดเก็บ/จัดหารายได้ให้เป็นไปตามประมาณการ
หรือให้เพียงพอต่อการดำเนินงาน
- ➔ ติดตามความคืบหน้าในการจัดเก็บ/จัดหารายได้อย่าง
สม่ำเสมอ
- ➔ หากไม่เป็นไปตามประมาณการ ให้หน่วยงานชี้แจงเหตุผล
พร้อมแนวทางการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนและรายงาน
ต่อหน่วยงานต้นสังกัด

140

2. นโยบายบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลัง ด้านรายจ่าย

- บริหารรายจ่ายให้อยู่ในวงเงินที่คาดการณ์ไว้
- ติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง
- เบิกจ่ายให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ในแต่ละปี
- หากไม่เป็นไปตามที่คาดการณ์ ให้หน่วยงานชี้แจงเหตุผล พร้อมแนวทางการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนและรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัด

141

□ การบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลัง ด้านรายได้และรายจ่าย

- หน่วยงานควรศึกษา วิเคราะห์ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานในขนาดตัวอย่างใกล้ชิด โดยจัดทำ
 - 1.** การวิเคราะห์สถานการณ์จำลอง (Scenario Analysis)
 - 2.** การทดสอบภาวะวิกฤต (Stress Test)
- เพื่อให้ทราบถึงแนวโน้มของผลการดำเนินงานทั้งด้านรายได้และรายจ่ายในอนาคต

142

3. นโยบายบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลัง ด้านการก่อหนี้และการบริหารหนี้

→ พิจารณาการก่อหนี้และบริหารหนี้ตามกฎหมายอยู่ภายใต้
วัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่

→ จัดทำแผนการกู้เงิน/การบริหารหนี้เงินกู้ รายงาน
การกู้เงินประจำปีงบประมาณ และสถานะหนี้เงินกู้ดังกล่าว
เป็นประจำทุกปี รายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจจะ
เกิดจากหนี้สาธารณะ

143

4. นโยบายบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลัง ด้านการบริหารสินทรัพย์

→ บริหารสินทรัพย์ด้วยความระมัดระวัง

→ หลีกเลี่ยงการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยง ที่อาจส่ง
ผลกระทบต่อฐานะการเงินของหน่วยงานกรณีประสบผล
ขาดทุนจากการลงทุน

→ ควรเผยแพร่นโยบายการลงทุน/รายละเอียดการลงทุน
ต่อสาธารณชน

144

5. นโยบายบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลัง ด้านการบริหารสภาพคล่อง

- ➔ บริหารสภาพคล่องเพื่อให้มีเงินสดเพียงพอต่อการดำเนินงาน
- ➔ ติดตามสถานะสภาพคล่องของหน่วยงานอย่างใกล้ชิด
- ➔ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องบริหารเงินคงคลังเพื่อให้เพียงพอต่อการเบิกจ่ายของส่วนราชการ โดยต้องรักษาไว้ในระดับที่จำเป็น ดำเนินถึงค่าใช้จ่าย/ต้นทุนในการบริหารสภาพคล่องด้วย

145

ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk : F)

หมายถึง ความเสี่ยงเกี่ยวกับสภาพคล่องทางการเงิน ความสามารถในการทำกำไรและการรายงานทางการเงิน เช่น การบริหารการเงินไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ทำให้ขาดประสิทธิภาพ และไม่ทันต่อสถานการณ์ หรือ

- ➔ เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเงินขององค์กร เช่น การประมาณการงบประมาณไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับขั้นตอนการดำเนินการ

146

➔ ความเสี่ยงที่เกิดจาก

- การเบิกจ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามแผน
- งบประมาณถูกตัด
- งบประมาณที่ได้รับไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ของภารกิจที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้การจัดสรรไม่เพียงพอ

147

**ข้อบกพร่องด้านการเงิน/บัญชี/พัสดุ,
กรณีศึกษา
การทักท้วงจากหน่วยงานตรวจสอบ**

ที่มา : รายงานผลการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ...ของสดง.

148

หน่วยรับตรวจที่ตรวจสอบแล้วมีข้อสังเกต
จำนวนเงินงบประมาณที่เรียกคืนหรือรายได้ที่จัดเก็บเพิ่ม
แยกตามลักษณะงานตรวจสอบ มีจำนวนเงินที่รัฐจะสูญเสีย
งบประมาณโดยไม่ประหยัดหรือสูญเสียรายได้/
ค่าเสียโอกาส เป็นจำนวนเงิน.....

149

สาเหตุของการเกิดความเสียหายมาจากหน่วยรับตรวจ
ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี
และแบบแผนการปฏิบัติราชการ ระบบการควบคุมภายใน
ไม่รัดกุม ขาดหลักการบริหารจัดการที่ดี ความไม่ซื่อสัตย์
สุจริตของผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ
การมีส่วนได้ส่วนเสียและทำการโดยเอื้อประโยชน์ต่อตนเอง
และผู้อื่น

150

ข้อเสนอแนะจากผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ทำให้หน่วยรับตรวจมีความระมัดระวังในการปฏิบัติตามระเบียบแบบแผน และมีการดูแลป้องกันเงินและทรัพย์สินมากขึ้น ช่วยลดความผิดพลาด ช่วยลดจุดอ่อนของหน่วยรับตรวจ และช่วยให้การบริหารและการใช้ทรัพยากรของหน่วยงานในภาครัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันจะส่งผลให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการดำเนินงาน การใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของประเทศชาติ และสามารถประหยัดเงินงบประมาณแผ่นดินได้โดยรวม

151

การปฏิบัติงานไม่โปร่งใสในเรื่องการเงินของอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ.....
(จัดซื้อที่ดินเชิงเขา เพื่อก่อสร้างพระพุทธรูปศิหิงค์ของมหาวิทยาลัย ไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนการจัดซื้อตามระเบียบของทางราชการ โดยอธิการบดีมหาวิทยาลัย ได้ยืมเงินราชการไปจัดซื้อก่อนแล้วจึงแต่งตั้งคณะกรรมการจัดซื้อโดยวิธีพิเศษ และจัดทำรายงานการจัดซื้อในภายหลัง การจัดซื้อไม่มีรายงานขอซื้อขอจ้าง ไม่มีการสืบราคาตลาดหรือราคาซื้อขายที่ดินบริเวณใกล้เคียงครั้งหลังสุด และราคาที่จัดซื้อสูงกว่าราคาประเมิน)

152

**➔ การเบิกจ่ายเงินโครงการของวิทยาลัย เป็นไปโดย
มิชอบ**

**(จัดทำหลักฐานการจ่ายอันเป็นเท็จในโครงการหา
รายได้ระหว่างเรียน มีการจัดทำเอกสารโครงการ
โดยปลอมลายมือชื่อผู้เสนอโครงการและจัดทำ
หลักฐานการจ่ายปลอมขึ้นในโครงการ)**

153

**➔ เงินโครงการความร่วมมือทางวิชาการระหว่างกรม
ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกับมหาวิทยาลัยราชภัฏ
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาการปกครอง
ท้องถิ่น ชาติบัญชี
(พนักงานมหาวิทยาลัย ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนักวิชาการ
สังกัดงานการเงิน สำนักงานอธิการบดี ทำการแก้ไขตัวเลข
ในงบหน้าใบสำคัญเบิกเงิน และได้เบิกจ่ายเงินโครงการ
ความร่วมมือทางวิชาการฯ เป็นค่าวัสดุ ค่าครุภัณฑ์
ค่าตอบแทน และค่าใช้สอยในโครงการฯ โดยไม่มีหลักฐาน
ประกอบการเบิกจ่ายที่ถูกต้อง ทำให้มีเงินชาติบัญชี**

154

**→โรงเรียนมีพฤติกรรมมิชอบในการประมูลขาย
อาคารเรียน
(การประมูลขายอาคารเรียนในปีงบประมาณ.....
จำนวน ๒ หลัง มิได้มีการประมูลขายหรือมีการ
แข่งขันราคากันจริง และมีการนำวัสดุที่ได้จากการ
รื้อถอนอาคารเรียนไปขายแล้วนำเงินที่ได้จากการ
ขายวัสดุส่งเป็นเงินรายได้เพียงบางส่วน)**

155

**→วิทยาลัย.....เงินขาดบัญชี ปีงบประมาณ.....
(ผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัย.....
รวมทั้งเจ้าหน้าที่การเงิน เบิกจ่ายเงินงบประมาณ
โดยไม่มีหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายและใบเสร็จ
รับเงินประกอบการเบิกจ่าย นอกจากนี้ ยังมีเงิน
ขาดบัญชีจากการไม่มีเงินสดให้ตรวจนับ)**

156

➔ เจ้าหน้าที่การเงินมหาวิทยาลัย.....นำเอกสารมาเบิกจ่ายเงินซ้ำซ้อน
(พนักงานมหาวิทยาลัย รักษาการหัวหน้างานการเงิน ทำหลักฐานการเบิกเงินค่าจ้างโครงการจัดทำแผนการศึกษา/การเรียนการสอน คณะอักษรศาสตร์ ซ้ำซ้อน โดยมีการนำเรื่องขออนุมัติจ่ายเงินค่าจ้างฉบับเดิมมาทำเรื่องเบิกจ่ายเงินอีกครั้ง เป็นเหตุให้มีการออกเช็คซ้ำขึ้นมาอีก ๑ ฉบับ และนำเงินเข้าบัญชีของตนเพื่อไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว)

157

➔ ร้องเรียนการจ้างซ่อมปรับปรุงอาคารเรียนที่ได้รับความเสียหายจากเหตุอุทกภัยของโรงเรียน.....

(เจ้าหน้าที่พัสดุไม่ได้ส่งประกาศเผยแพร่การสอบราคาและเอกสารสอบราคาให้ผู้มีอาชีพรับจ้าง และผู้รับจ้างไม่ได้มายื่นซองเสนอราคาเนื่องจากไม่สามารถจัดหาเอกสารประกอบสำหรับยื่นซองเสนอราคาได้ทัน เนื่องจากเพ่งยื่นจดทะเบียนก่อตั้ง ผู้อำนวยการโรงเรียนฯ เอื้ออำนวยช่วยเหลือให้ผู้รับจ้างได้ทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐโดยไม่เป็นธรรม โดยผู้รับจ้างมีความสัมพันธ์เป็นบุตรของตนเอง)

158

**→ การตรวจสอบสืบสวนการจัดซื้อครุภัณฑ์เครื่องดนตรี
ของโรงเรียน ปิงปิงประมาณ..... โดยมีขอบ**

**(คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ตรวจสอบครุภัณฑ์เครื่องดนตรี
เป็นเท็จ มีการเบิกจ่ายเงินสูงกว่าจำนวนพัสดุที่ได้รับจริง
และไม่แจ้งการปรับหรือสงวนสิทธิเรียกค่าปรับจากผู้ขาย
กรณีส่งมอบพัสดุล่าช้า)**

159

**→ การจัดเก็บค่าธรรมเนียมการทดสอบวัสดุของโปรแกรม
วิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ.....**

**(ไม่นำเงินรายได้ค่าบริการต่าง ๆ หรือเงินรายได้หรือ
ผลประโยชน์ที่ได้รับจากกองทุนและจากทรัพย์สิน
ของมหาวิทยาลัยนำส่งเป็นรายได้ของมหาวิทยาลัย)**

160

**➔การจัดซื้ออุปกรณ์กีฬาของมหาวิทยาลัย.....
ไม่ชอบด้วยระเบียบของทางราชการ**

**➔ร้องเรียนการทุจริตโครงการกีฬาสัมพันธ์ และโครงการ
แข่งขันกีฬาภายในของมหาวิทยาลัย
(เบิกจ่ายเงินค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มเกินกว่าระเบียบ
กำหนด)**

161

**➔ก่อสร้างอาคารที่พักรับบุคลากร มหาวิทยาลัย.....
(ผู้ควบคุมงานรายงานต่อคณะกรรมการตรวจ
การจ้างว่าการปูกระเบื้องแล้วเสร็จครบถ้วนถูกต้อง
ตามสัญญาทุกครั้ง ซึ่งไม่ตรงกับข้อเท็จจริง)**

162

➔ การประพฤติมิชอบส่อในทางทุจริตในวิทยาลัย.....

**(การสอบราคาซื้อวัสดุเพื่อมาปรับปรุงระบบไฟฟ้า
และระบบปรับอากาศในวิทยาลัยฯ ใช้จ่ายเงิน
งบประมาณผิดวัตถุประสงค์)**

163

➔ ร้องเรียนการจ้างก่อสร้างห้องอาเขียนของโรงเรียน.....

**(ผู้รับจ้างเข้าทำการก่อสร้างก่อนที่จะดำเนินการจัดจ้าง
และก่อนลงนามในสัญญา ไม่แต่งตั้งคณะกรรมการ
กำหนดราคากลาง รวมทั้งมีการปิดกั้นการเสนอราคา
โดยมุ่งหมายมิให้มีการเสนอราคาอย่างเป็นธรรม)**

164

**➔มหาวิทยาลัย...ไม่นำเงินเหลือจ่ายของงบประมาณปีก่อน
ส่งคืนคลังเป็นรายได้แผ่นดิน และงบประมาณปีปัจจุบัน
มีเงินอุดหนุนทั่วไปค่าใช้จ่ายบุคลากรซึ่งยังมีได้จ่าย
เนื่องจากมหาวิทยาลัย.....ได้ใช้จ่ายจากเงินอุดหนุน
เหลือจ่ายยกมาจากปีงบประมาณปีก่อน**

**เป็นการไม่รักษาวินัยงบประมาณการเงินการคลัง
ทำให้รัฐเสียประโยชน์จากการบริหารเงินงบประมาณแผ่นดิน
และอาจทำให้ทางราชการได้รับความเสียหาย**

165

**➔บันทึกบัญชียกยอดเข้าระบบไม่ถูกต้อง บันทึกบัญชีเงินฝาก
ธนาคารไม่ครบถ้วน ไม่ได้จัดทำบัญชียอดเงินฝากธนาคาร
บันทึกบัญชีลูกหนี้ไม่ครบถ้วนและไม่ได้จัดทำทะเบียนคุมลูกหนี้
รวมถึงบันทึกเงินประกันสัญญาไม่ถูกต้องและไม่จัดทำทะเบียน
คุมเงินประกันสัญญาและทะเบียนคุมเงินประกันของ**

**➔เจ้าหน้าที่ไม่ได้ตรวจสอบจำนวนเงินที่จัดเก็บได้ในแต่ละวัน
ให้ตรงตามใบเสร็จรับเงิน และไม่ได้บันทึกข้อมูลการรับเงินในระบบ
ภายในวันที่ได้รับเงิน รวมถึงไม่มีหลักฐานการจ่ายให้ตรวจสอบ
จำแนกเป็นเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ.....**

166

**➔ ด้านการบริหารพัสดุและทรัพย์สิน พบว่า
ไม่มีครุภัณฑ์ให้ตรวจสอบ
ไม่เขียนหมายเลขกำกับที่ตัวครุภัณฑ์
จัดซื้อครุภัณฑ์มาแล้วไม่ได้ใช้งาน**

167

**➔ การจัดจ้างทำความสะอาดอาคารเรียนของมหาวิทยาลัย
ราชภัฏ..... มีการกระทำเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับผู้รับจ้าง
โดยหลีกเลี่ยงการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม ผู้รับจ้าง
ทำงานก่อนแล้วทำเรื่องจ้างย้อนหลัง จัดทำราคากลางให้มี
ราคาสูงกว่าบริษัทผู้รับจ้าง เพื่อให้ดูว่าบริษัทผู้รับจ้างเสนอ
ราคาต่ำกว่าราคากลาง เป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบพัสดุ
และที่แก้ไขเพิ่มเติม และเข้าข่ายเป็นความผิดตามพระราช
บัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงาน
ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒**

168

→ รองผู้อำนวยการวิทยาลัย..... ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ มีการนำวัสดุเหลือใช้จากการฝากของนักศึกษาทุกแผนกวิชา ไปขาย แต่มิได้นำเงินส่งเป็นรายได้ของวิทยาลัยฯ ทำให้ทาง ราชการได้รับความเสียหาย และสั่งจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงเกิน ความจุของถังน้ำมันรถยนต์และนำน้ำมันส่วนเกินไปใช้ ประโยชน์ส่วนตัว รวมทั้งรองผู้อำนวยการฯ ฝ่าฝืนพัฒนา การศึกษา เบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการเป็นเหี้ย

169

→ การดำเนินโครงการก่อสร้างอาคารศูนย์วิทยบริการ วิทยาลัย.....ไม่ชอบด้วยระเบียบพัสดุ และที่แก้ไขเพิ่มเติม คณะกรรมการดำเนินการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ไม่ทำหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้เสนอราคา การทำ สัญญาจ้างไม่มีหนังสือดำประกาศสัญญาในวันทำสัญญา ผู้รับจ้างขอขยายระยะเวลาภายหลังจากสัญญาสิ้นสุดไปแล้ว ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เงินและทรัพย์สินของทางราชการ

170

**→ บัญชีเงินฝากธนาคารซึ่งธนาคารรับรองยอดเงินฝาก
ไม่ได้บันทึกรายงานบัญชีในระบบ**

ยอดคงเหลือตามบัญชีกับรายละเอียดให้ตรวจสอบ

ไม่ตรงกันหรือไม่มีรายละเอียดให้ตรวจสอบ

**ไม่บันทึกบัญชีดอกเบี้ยรับจากบัญชีออมทรัพย์ที่ธนาคาร
คิดให้เข้าในระบบและไม่นำส่งดอกเบี้ยรับเป็นรายได้แผ่นดิน**

มีบัญชีเงินฝากธนาคารหลายบัญชี

ไม่จัดทำบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร

171

→ การบันทึกบัญชี และการปรับปรุงบัญชีในระบบ GFMIS

ไม่ครบถ้วน ทะเบียนคุมทรัพย์สิน ไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน

คำนวณค่าเสื่อมราคาไม่ถูกต้องตามเกณฑ์ ไม่ส่งรายงาน

การเงินประจำปีให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ภายใน

ระยะเวลาที่กำหนด ลูกหนี้เงินยืมทตรงดค้าง ไม่ส่งใช้

เงินยืม มีเงินประกันสัญญาที่พ้นภาระผูกพันดค้าง

→ บันทึกบัญชีผิดพลาดหลายรายการทำให้รายงานการเงิน

ขาดความน่าเชื่อถือ

172

**➔ การเบิกจ่ายเงินประจำตำแหน่งและค่าตอบแทนของ
ผู้บริหารและบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยประจำปีงบประมาณ
ไม่ถูกต้องตามระเบียบ**

**➔ การรับเงินรายได้และการจ่ายเงินให้เจ้าหน้าที่ไม่ปฏิบัติตาม
ระเบียบที่เกี่ยวข้อง มีการจ่ายค่าใช้จ่ายบางรายการโดยไม่มี
ระเบียบให้เบิกจ่าย ไม่มีหลักฐานการจ่ายให้ตรวจสอบ
หรือจ่ายเงินไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์**

173

**➔ การไม่แสดงความเห็นต่อรายงานการเงิน มีข้อบกพร่อง
ที่มีนัยสำคัญจากกรณีที่บันทึกรายการบัญชีไม่ถูกต้อง
ครบถ้วน เช่น บันทึกบัญชีสูงไป - ต่ำไป บันทึกซ้ำ บันทึก
บัญชีผิดประเภท บันทึกรายการไม่ครบถ้วน ข้อผิดพลาด
ในรายงานการเงินปีก่อนยังไม่ได้รับการแก้ไข ไม่ทราบยอด
คงเหลือที่ถูกต้อง เกิดความคลาดเคลื่อนไม่แน่นอนที่มีผล
กระทบที่เป็นสาระสำคัญอย่างมากต่อรายงานการเงิน ทำให้
สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่สามารถใช้วิธีการ
ตรวจสอบอื่นให้ได้มาซึ่งหลักฐานที่เพียงพอที่จะแสดง
ความเห็นต่อรายงานการเงินได้**

174

→ไม่มีใบเสร็จรับเงินหรือใบสำคัญรับเงิน ประกอบฎีกา
เบิกจ่ายเงินให้ตรวจสอบ แต่จะใช้หลักฐานการโอนเงิน
เข้าบัญชีของผู้มีสิทธิ เป็นหลักฐานการจ่าย
เก็บรักษาเงินสดและเงินฝากธนาคารเกินวงเงิน
ที่ได้รับอนุมัติ

→มีหลักฐานการจ่ายให้ตรวจสอบไม่ครบถ้วน
มีการเบิกจ่ายเงินให้กับผู้รับจ้างครบตามสัญญาทั้งที่
งานยังไม่แล้วเสร็จโดยไม่หักค่าปรับตามสัญญาเป็นเหตุ
ให้ราชการได้รับความเสียหาย

175

→มีการนำรถส่วนกลางไปหาผลประโยชน์

→รถยนต์ส่วนกลางบางคัน ไม่ได้พันตราเครื่องหมายและ
อักษรชื่อแสดงสังกัดของส่วนราชการแต่ใช้วิธีติดสติ๊กเกอร์
 แทน และไม่มีการบันทึกการใช้รถ (แบบ ๔) ตามระเบียบ

→ไม่ ได้จัดทำสมุดแสดงรายการซ่อมบำรุงรถแต่ละคัน
(แบบ ๖)

176

→ ในแต่ละปีงบประมาณ ไม่สำรวจและกำหนดเกณฑ์การใช้สิ้นเปลืองน้ำมันเชื้อเพลิงของรถยนต์ส่วนบุคคลเพื่อเป็นหลักฐานในการเบิกจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงและการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่

177

**→ ไม่ตรวจสอบพัสดุคงเหลือสิ้นปี/ รายงานการตรวจสอบพัสดุไม่ครบถ้วน
จัดซื้อครุภัณฑ์ไม่เป็นไปตามชนิดและวงเงินที่ขออนุมัติ
คณะกรรมการตรวจสอบพัสดุประจำปีไม่ได้ดำเนินการตรวจสอบและรายงานผลการตรวจสอบต่อผู้แต่งตั้ง
ภายใน ๓๐ วันทำการนับแต่วันเริ่มดำเนินการตรวจสอบ
ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบหาข้อเท็จจริง กรณี
มีพัสดุชำรุด เสื่อมสภาพ**

178

➔ การควบคุมภายในบกพร่อง เช่น ไม่จัดทำรายงานการประเมินผลและการปรับปรุงการควบคุมภายในตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๖ *

* ส่งแบบฟอร์มตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑
(มีผลบังคับใช้วันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑)
ข้อ ๘ (รายงานตามแบบฟอร์มที่ต้องส่ง)
ข้อ ๙ (ส่งใคร)

179

➔ การคำนวณราคากลางใช้ **Factor F** ไม่ถูกต้องตามประเภทงาน หรือไม่เป็นปัจจุบัน ทำให้ราคากลางไม่ถูกต้องหรือไม่สอดคล้องใกล้เคียงกับความเป็นจริง

➔ คำนวณราคากลาง โดยคิดปริมาณงานสูงกว่าสภาพความเป็นจริง หรือสูงกว่ารูปแบบรายการ

➔ ใช้ราคาวัสดุในการคำนวณราคากลางไม่ใกล้เคียงกับราคาตามดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างของกรมการค้าภายในหรือราคาท้องถิ่น

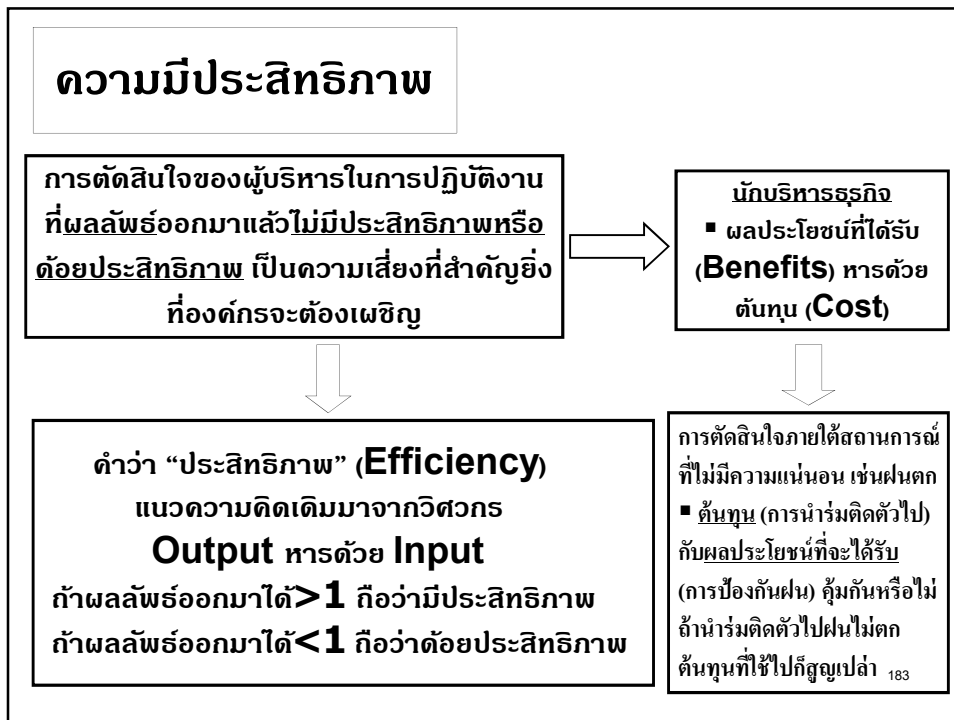
180

**→ การตรวจสอบความชำรุดบกพร่องของสิ่งก่อสร้าง
ในช่วงระยะเวลาประกันหรือก่อนคืนหลักประกันสัญญา
ไม่มีการติดตาม และใช้ประโยชน์จากพัสดุหรือ
สิ่งก่อสร้างไม่คุ้มค่าเท่าที่ควร**

181

**หลักการควบคุมภายในและ
การบริหารความเสี่ยงในการจัดหา/
การบริหารทรัพย์สินของส่วนราชการ
ให้มีประสิทธิภาพ**

182

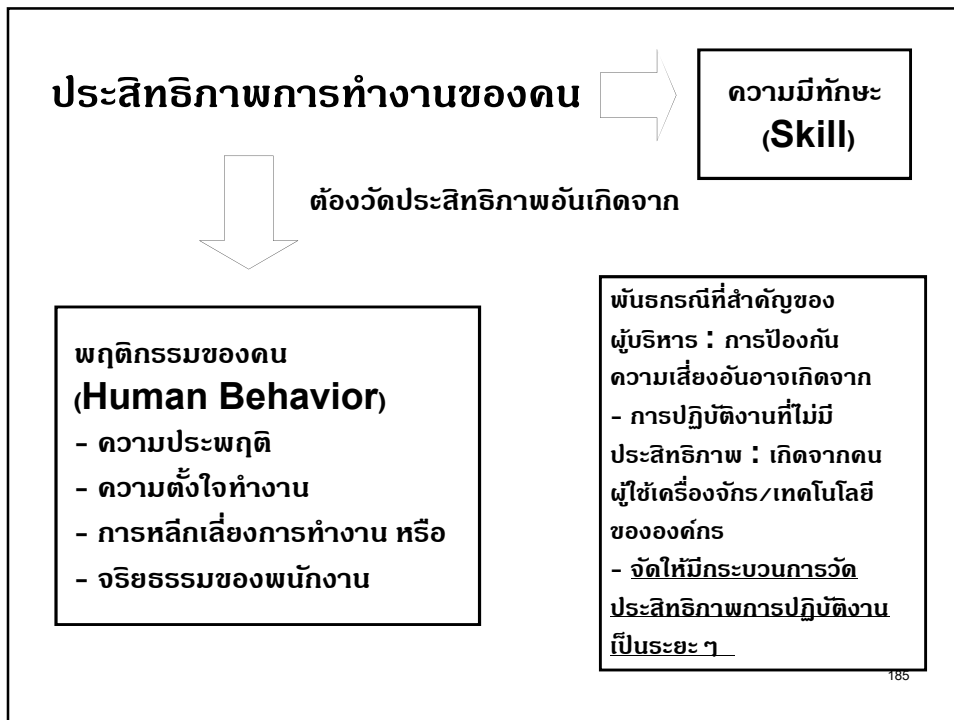

การวัดประสิทธิภาพ

การพิจารณาถึงการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ
อาจมีแนวการวัดได้ **2** อย่าง คือ

- ประสิทธิภาพของเทคโนโลยีหรือเครื่องจักร
- ประสิทธิภาพของคนหรือความสามารถส่วนบุคคล

184

ความมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์การวางแผนของผู้บริหารที่สำคัญ คือ
การใช้ความพยายามให้การทำงานเกิดประสิทธิผล

ประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง
การทำให้ได้ผลสำเร็จ ตามเป้าหมาย หรือ
วัตถุประสงค์ ที่วางไว้

186

การวัดประสิทธิผล

การวัดประสิทธิผลหรือวัดความสำเร็จของงาน :

- ดูจากผลการปฏิบัติจริงที่เกิดขึ้น ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง
เปรียบเทียบกับเป้าหมายหรือแผนงานในช่วงระยะเวลานั้น

ความเสี่ยงที่สำคัญของผู้บริหาร :

คือ การไม่สามารถนำพาองค์กรหรือหน่วยงานให้บรรลุ
ผลสำเร็จตามเป้าหมายหรือแผนงานที่วางไว้

ความล้มเหลวของการทำงานที่ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายหรือแผนงานที่วางไว้
ถือเป็นความเสี่ยงสูงสุด ที่อาจนำมาซึ่งความล้มเหลวหรือการล้มละลาย

187

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ

พ.ศ. ๒๕๖๑

ส่วนที่ ๓

การจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สิน
และการบริหารทรัพย์สินของรัฐ

(มาตรา ๔๔ - มาตรา ๔๘)

188

**มาตรา ๔๔ การบริหารจัดการทรัพย์สินที่อยู่ในความ
ครอบครองหรือการกำกับดูแลของหน่วยงานของรัฐ
ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายและกฎที่เกี่ยวข้อง
โดยต้องพิจารณาประโยชน์ของรัฐและประชาชน
ความคุ้มค่า และความประหยัด ซึ่งต้องกระทำด้วย
ความรอบคอบ ระมัดระวัง และมีการบริหารความเสี่ยง
อย่างเหมาะสม และต้องไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย
แก่ทรัพย์สินนั้น**

189

**มาตรา ๔๕ ทรัพย์สินของแผ่นดินและทรัพย์สินที่ตก
เป็นของแผ่นดินไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ให้กระทรวงการคลัง
มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการดูแลรักษาและบริหาร
ทรัพย์สินนั้น เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น**

**ให้กระทรวงการคลังมีหน้าที่จัดทำบัญชีทรัพย์สิน
ของแผ่นดินตามประเภทและลักษณะแห่งทรัพย์สินนั้น**

190

ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานอื่นของรัฐมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการดูแลรักษาและบริหารทรัพย์สินของแผ่นดินตามวรรคหนึ่ง ให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวมีหน้าที่จัดทำบัญชีทรัพย์สินของแผ่นดินและรายงานให้กระทรวงการคลังทราบด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

191

ในกรณีที่ทรัพย์สินใดตกเป็นของแผ่นดิน ให้กระทรวงการคลังนำขึ้นบัญชีทรัพย์สินของแผ่นดินตามประเภทและลักษณะแห่งทรัพย์สินนั้นต่อไปด้วย

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง กระทรวงการคลังอาจมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐอื่นดำเนินการแทนก็ได้

192

มาตรา ๔๖ การบริหารเงินคงคลังให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง โดยต้องรักษาไว้ในระดับที่จำเป็น เพื่อให้มีสภาพคล่องเพียงพอสำหรับการเบิกจ่ายเพื่อการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ โดยคำนึงถึงค่าใช้จ่ายและต้นทุนในการบริหารสภาพคล่องด้วย

193

มาตรา ๔๗ นอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๔ แล้ว การบริหารจัดการเงินของหน่วยงานของรัฐหรือที่อยู่ในความครอบครองดูแลรักษาของหน่วยงานของรัฐ ต้องกระทำด้วยความระมัดระวังและรอบคอบ โดยมีการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมด้วย

194

**มาตรา ๔๘ การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของ
หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด
ไว้ในกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหาร
พัสดุภาครัฐ หรือตามกฎระเบียบของหน่วยงานของรัฐ
โดยเคร่งครัด โดยต้องดำเนินการด้วยความสุจริต
คุ้มค่า โปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และ
ตรวจสอบได้**

195

หมวด ๔
การบัญชี การรายงาน และการตรวจสอบ
(มาตรา ๖๘ - มาตรา ๗๙)

196

หมวด ๕

การตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๘๐ การตรวจเงินแผ่นดินต้องกระทำด้วยความสุจริต รอบคอบ โปร่งใส เทียบธรรม กล่าวหาญปราศจากอคติ และเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล โดยให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

ในกรณีมีการกระทำผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ การส่งลงโทษทางปกครองให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

197

คำสั่งชช.ที่ 69/2557 ลว. 18 มิ.ย. 57

เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต

ประพฤติมิชอบ

ให้ทุกส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐ กำหนดมาตรการ/แนวทางป้องกันแก้ไข/เน้นสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน/ส่งเสริมทุกภาคส่วนตรวจสอบ/เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดทุจริต

198

แนวคิดของการทุจริต/สาเหตุ

ทุจริต หมายถึง

ประพฤติชั่ว คดโกง โกง ไม่ซื่อตรง

**➔ ประมวลกฎหมายอาญา “โดยทุจริต”
เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบ
ด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น**

199

การทุจริต หมายถึง

**การที่ผู้ปฏิบัติงานหนึ่งคน หรือมากกว่าหนึ่งคน
ซึ่งอาจจะเป็นพนักงาน ผู้บริหาร หรือบุคคลภายนอก
ที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันกระทำการเพื่อให้เกิดผลประโยชน์
แก่ตนเองหรือแก่พรรคพวก โดยมีชอบ หรือโดยผิด
กฎหมาย ในรูปของตัวเงินและมีใช้ตัวเงิน**

200

ตัวอย่าง เช่น

1. การแต่งเติมหรือแก้ไขบัญชีหรือเอกสารอย่างไม่ถูกต้อง
2. การบันทึกรายการโดยไม่มีหลักฐาน
3. การบิดเบือนละเว้นผลของรายการทุจริตในบัญชีหรือเอกสาร
4. ความตั้งใจบิดเบือนการรายงานผลการดำเนินงานขององค์กร โดยผู้บริหารหรือพนักงาน เพื่อหวังประโยชน์จากการบิดเบือน ในรูปของการเลื่อนตำแหน่ง โบนัส หรือผลประโยชน์อื่น ๆ
5. การใช้ทรัพย์สินขององค์กรไปในทางที่ผิด หรือการยกยอกทรัพย์สินขององค์กร เพื่อประโยชน์ของผู้บริหาร พนักงาน หรือบุคคลอื่น ฯลฯ

201

สาเหตุของการทุจริต

1. การขาดคุณธรรม (ความซื่อสัตย์สุจริต ความละเอียดรอบคอบ และเกรงกลัวบาป ความกตัญญูกตเวทิต)
2. การขาดอุดมการณ์และอุดมคติ
อุดมการณ์ : อุดมคติอันสูงส่งที่จูงใจมนุษย์ให้พยายามบรรลุถึง
อุดมคติ : จินตนาการที่ถือว่าเป็นมาตรฐานแห่งความดีงาม และความจริงใจ ทางใดทางหนึ่ง ที่มนุษย์ถือว่าเป็นเป้าหมายแห่งชีวิตของตน

202

3.มีค่านิยมที่ผิด

- ➔ ยกย่องคนมีเงิน เป็นเศรษฐี มหาเศรษฐี มีตำแหน่งหน้าที่การงานสูง มากกว่าคนที่มีความซื่อสัตย์สุจริต
- ➔ เห็นการทุจริตเป็นวิถีชีวิต เป็นเรื่องปกติธรรมดา เห็นคนชื้อเป็นคนเช่อ เห็นคนโกงเป็นคนฉลาด
- ➔ จะทำการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวงโดยไม่มีความละอายต่อบุญและบาป และไม่เกรงกลัวกฎหมายบ้านเมือง

203

4.ใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรม

- การมีอำนาจอย่างเดียวนำไม่ทำให้คนทุจริต แต่
- การมีอำนาจโดยมีความโลภเห็นแก่เงิน ทำให้คนทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง

204

5. มีรายได้ไม่พอกับรายจ่าย

✦ เป็นหนี้สิน ไม่สามารถหาเงินมาได้โดยทางสุจริต
ต้องใช้วิธีทุจริต

✦ เกิดจากความอยากได้ อยากมี อยากเป็น

ประพฤติปฏิบัติตนโดยการเดินตามรอยพระยุคลบาท
และนำคุณธรรม 4 ประการตามพระบรมราชาโชวาทตรงกับ
หลักธรรมของพระพุทธศาสนา เรื่อง ขราวาธรรม
เป็นหลักการครองชีวิตของคฤหัสถ์ มี 4 ประการ

205

หลักการครองชีวิตของคฤหัสถ์ 4 ประการ

1. สัจจะ ความซื่อสัตย์ ซื่อตรง ความจริง ตื่อ จริ่งใจ พุดจริง ทำจริง
2. ทมะ การข่มใจ รู้จักควบคุมจิตใจของตนเอง ปรับปรุงตนเอง ให้เจริญก้าวหน้าด้วยสติปัญญา
3. ขันติ ความอดทน อดกลั้น ทำงานด้วยความขยันหมั่นเพียร เข้มแข็ง ไม่หวั่นไหว ไม่ท้อถอย
4. จาคะ ความเสียสละ เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ไม่เห็นแก่ตัว ร่วมมือช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่คับแคบเห็นแก่ตนหรือเอาแต่ใจตัว

206

บัญญัติ ๗ ประการ

หัวข้อ	หลักการ	ข้อพึงระวัง
๑. อำนาจหน้าที่	๑) กฎหมายจัดตั้ง ๒) พ.ร.บ. แผนนา ๓) กฎหมายอื่น	๑) หน้าที่โดยตรง ๒) ส่งเสริม หรือ สนับสนุน
๒. งบประมาณ	๑) ใช้แผนพัฒนาของ อปท. เป็นแนวทางการจัดทำ งบป. ๒) มีที่มาของรายละเอียดของกิจกรรม/ราคากลางชัดเจน	๑) วางแนวทางเพื่อให้มีการปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามโครงการพัฒนาที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ๒) รายละเอียดของกิจกรรมไม่ชัดเจน หรือไม่ครบถ้วน ๓) ไม่จัดทำแผนการดำเนินงานหรือจัดทำไปแล้วเสร็จภายในเวลา ๔) ไม่เข้าช้อนกับ อปท. อื่น
๓. การเบิกจ่าย	- ระเบียบ / ข้อบังคับ	- ถ้าไม่มีระเบียบ / ข้อบังคับกำหนดไว้ไม่สามารถกระทำได้
๔. แนวปฏิบัติ/ชักชวน	- คำสั่ง / หนังสือเวียน	- ถ้ามี + เชื้อโดยสุจริต
๕. คุณทึนิจ	๑) ขอบด้วยกฎหมาย (ข้อ๑ - ข้อ๔) ๒) ต้องไม่มีส่วนได้เสีย	๑) ใช้เท่าที่จำเป็น และ ๒) เหมาะสมและประหยัด
๖. ประโยชน์สาธารณะ	- ประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบได้รับผลประโยชน์โดยรวม	๑) ต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน หรือผลประโยชน์ขัดกัน ๒) ต้องไม่ใช่เรื่องปัจเจก หรือความเชื่อ หรือการทำบุญเพื่อตนเอง ๓) ต้องไม่แข่งขันกับเอกชน
๗. โปร่งใส/ตรวจสอบได้	๑) ดำเนินการโดยเปิดเผย ๒) จัดทำเอกสารเอง	๑) ต้องมีเอกสาร/หลักฐานไว้ประกอบการชี้แจง/ตรวจสอบ ๒) ต้องมีการประเมินผลโครงการ/แผนงาน ตามแผน

ขอบคุณ

E-mail : bbeny2009@hotmail.com

208

ภาคผนวก เอกสารที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติ
วินัยการเงินการคลังของรัฐ
พ.ศ. ๒๕๖๑

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑
เป็นปีที่ ๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ การปฏิบัติการเกี่ยวกับการเงินการคลังของรัฐตามกฎหมายต่าง ๆ ถ้าเป็นกรณี
ที่บัญญัติไว้แล้วตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า

(๑) ส่วนราชการ

(๒) รัฐวิสาหกิจ

(๓) หน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์การอัยการ

(๔) องค์การมหาชน

(๕) ทุณหมุนเวียนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล

(๖) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

(๗) หน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด

“ส่วนราชการ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม และให้หมายความรวมถึงจังหวัดและกลุ่มจังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินด้วย

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า

(๑) องค์การของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล กิจการของรัฐซึ่งมีกฎหมายจัดตั้งขึ้น หรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ

(๒) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตาม (๑) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ

(๓) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจตาม (๑) หรือ (๒) หรือที่รัฐวิสาหกิจตาม (๑) และ (๒) หรือที่รัฐวิสาหกิจตาม (๒) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ

“ทุนหมุนเวียน” หมายความว่า กองทุน กองทุนหมุนเวียน เงินทุน เงินทุนหมุนเวียน ทุน หรือทุนหมุนเวียน ที่ตั้งขึ้นเพื่อกิจการที่อนุญาตให้นำรายรับสมทบทุนไว้ใช้จ่ายได้โดยไม่ต้องนำส่งคลัง

“องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“เงินนอกงบประมาณ” หมายความว่า บรรดาเงินทั้งปวงที่หน่วยงานของรัฐจัดเก็บ หรือได้รับไว้เป็นกรรมสิทธิ์ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือจากนิติกรรมหรือนิติเหตุ หรือกรณีอื่นใดที่ต้องนำส่งคลัง แต่มีกฎหมายอนุญาตให้สามารถเก็บไว้ใช้จ่ายได้โดยไม่ต้องนำส่งคลัง

“หนี้สาธารณะ” หมายความว่า หนี้สาธารณะตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ

“คลัง” หมายความว่า ที่เก็บรักษาเงินแผ่นดินของกระทรวงการคลัง และให้หมายความรวมถึงบัญชีเงินฝากที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อการนี้ด้วย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
ระเบียบและประกาศ เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ รัฐต้องดำเนินนโยบายการคลัง การจัดทำงบประมาณ การจัดหารายได้ การใช้จ่าย การบริหารการเงินการคลัง และการก่อหนี้ อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใสและตรวจสอบได้ ทั้งนี้ ตามหลักการรักษาเสถียรภาพและการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน และหลักความเป็นธรรมในสังคม และต้องรักษาวินัยการเงินการคลังตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัตินี้และตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

มาตรา ๗ การกู้เงิน การลงทุน การตรากฎหมาย การออกกฎ หรือการดำเนินการใด ๆ ของรัฐที่มีผลผูกพันทรัพย์สินหรือก่อให้เกิดภาระทางการเงินการคลังแก่รัฐ ต้องพิจารณาความคุ้มค่า ต้นทุน และผลประโยชน์ เสถียรภาพและความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนความยั่งยืนทางการคลังของรัฐด้วย

มาตรา ๘ รัฐพึงเสริมสร้างวินัยให้ประชาชนเสียภาษีอากรให้ครบถ้วนตามกฎหมาย

มาตรา ๙ คณะรัฐมนตรีต้องรักษาวินัยในกิจการที่เกี่ยวกับเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัตินี้
อย่างเคร่งครัด

ในการพิจารณาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการคลัง การจัดทำงบประมาณ การจัดหารายได้ การใช้จ่าย การบริหารการเงินการคลัง และการก่อหนี้ คณะรัฐมนตรีต้องพิจารณาประโยชน์ที่รัฐหรือประชาชนจะได้รับ คุ้มค่า และภาระการเงินการคลังที่เกิดขึ้นแก่รัฐ รวมถึงความเสี่ยงและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่การเงินการคลังของรัฐอย่างรอบคอบ

คณะรัฐมนตรีต้องไม่บริหารราชการแผ่นดินโดยมุ่งสร้างค่านิยมทางการเมืองที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและประชาชนในระยะยาว

หมวด ๒
นโยบายการเงินการคลัง

ส่วนที่ ๑
คณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ

มาตรา ๑๐ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ และผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เป็นเลขานุการ และให้สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๑ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดวินัยการเงินการคลังเพิ่มเติมจากที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้หรือในกฎหมายอื่น เพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ โดยไม่กระทบต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ

(๒) จัดทำและทบทวนแผนการคลังระยะปานกลาง

(๓) เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการงบประมาณ การจัดเก็บรายได้ การบริหารหนี้สาธารณะ การบริหารทรัพย์สิน และปัญหาอื่นที่เกี่ยวข้องกับการเงินการคลังของรัฐ

(๔) กำหนดสัดส่วนงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น สัดส่วนงบประมาณเพื่อการชำระหนี้ภาครัฐ สัดส่วนการก่อหนี้ผูกพันงบประมาณรายจ่ายข้ามปีงบประมาณ สัดส่วนการก่อหนี้ผูกพันเกินกว่าหรือนอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย และสัดส่วนตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๐

(๕) กำหนดนโยบายและกำกับดูแลการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลัง

(๖) กำหนดอัตราการใช้จ่ายหรือการสูญเสียรายได้ของหน่วยงานของรัฐในการดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๘

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๒ การประชุมและการลงมติของคณะกรรมการ ให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมที่คณะกรรมการกำหนด

ส่วนที่ ๒

การดำเนินการทางการคลังและงบประมาณ

มาตรา ๑๓ ให้มีแผนการคลังระยะปานกลาง เพื่อใช้เป็นแผนแม่บทหลักสำหรับการวางแผนการดำเนินการทางการเงินการคลังและงบประมาณของรัฐ รวมทั้งแผนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี และแผนการบริหารหนี้สาธารณะด้วย

ให้คณะกรรมการมีหน้าที่จัดทำแผนการคลังระยะปานกลางตามวรรคหนึ่ง ให้แล้วเสร็จภายในสามเดือนนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณทุกปี

แผนการคลังระยะปานกลางตามวรรคหนึ่ง ให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามปี และอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

- (๑) เป้าหมายและนโยบายการคลัง
- (๒) สถานะและประมาณการเศรษฐกิจ
- (๓) สถานะและประมาณการการคลัง ซึ่งรวมถึงประมาณการรายได้ ประมาณการรายจ่าย ดุลการคลัง และการจัดการกับดุลการคลังนั้น
- (๔) สถานะหนี้สาธารณะของรัฐบาล
- (๕) ภาระผูกพันทางการเงินการคลังของรัฐบาล

มาตรา ๑๔ เมื่อคณะกรรมการจัดทำแผนการคลังระยะปานกลางตามมาตรา ๑๓ แล้ว ให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ

มาตรา ๑๕ การจัดทำกรอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี ให้นำแผนการคลังระยะปานกลางมาประกอบการพิจารณาด้วย และให้คำนึงถึงภาวะเศรษฐกิจของประเทศ ความเป็นธรรมทางสังคม นโยบายงบประมาณ เสถียรภาพและความยั่งยืนทางการคลังของประเทศ ความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายการจัดเก็บรายได้แผ่นดิน สถานะของหนี้สาธารณะ และความสามารถในการกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณ

มาตรา ๑๖ ให้หน่วยงานของรัฐนำแผนการคลังระยะปานกลางที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว มาใช้ประกอบการพิจารณาในการจัดเก็บหรือหารายได้ การจัดทำงบประมาณ และการก่องหนของหน่วยงานของรัฐด้วย

มาตรา ๑๗ การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายให้แก่หน่วยงานของรัฐต้องคำนึงถึง

- (๑) ความจำเป็นและภารกิจของหน่วยงานของรัฐที่ขอรับจัดสรรงบประมาณ
- (๒) ฐานะเงินนอกงบประมาณของหน่วยงานของรัฐที่สามารถใช้จ่ายได้ รวมตลอดถึงรายได้หรือเงินอื่นใดที่หน่วยงานของรัฐนั้นมีอยู่หรือสามารถนำมาใช้จ่ายได้
- (๓) ความสามารถในการใช้จ่ายและการก่องหนผูกพันของหน่วยงานของรัฐภายในปีงบประมาณนั้น
- (๔) การปฏิบัติหน้าที่โดยอิสระของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอัยการ
- (๕) กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องเป็นไปเพื่อสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการทำหน้าที่ดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความสามารถในการหารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนความเหมาะสมและความแตกต่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ

มาตรา ๑๘ การตรากฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันเริ่มปีงบประมาณนั้น เว้นแต่จะมีเหตุจำเป็นหรือเหตุฉุกเฉินที่มีอาจหลีกเลี่ยงได้

มาตรา ๑๙ การเสนอกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ โดยต้องแสดงแหล่งที่มาและประมาณการรายได้ ผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการจ่ายเงิน และความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาต่าง ๆ ด้วย

มาตรา ๒๐ การตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

- (๑) งบประมาณรายจ่ายลงทุน ต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบของงบประมาณรายจ่ายประจำปี และต้องไม่น้อยกว่าวงเงินส่วนที่ขาดดุลของงบประมาณประจำปีนั้น
- (๒) งบประมาณรายจ่ายเกี่ยวกับบุคลากรของรัฐและสวัสดิการของบุคลากรของรัฐ ต้องตั้งไว้อย่างพอเพียง
- (๓) งบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ภาครัฐซึ่งเป็นหนี้สาธารณะที่กระทรวงการคลังกู้หรือกู้ร่วมกัน ต้องตั้งเพื่อการชำระคืนต้นเงินกู้ ดอกเบี้ย และค่าใช้จ่ายในการกู้เงินอย่างพอเพียง

(๔) ภาระทางการเงินที่มีกฎหมายบัญญัติให้รัฐบาลต้องส่งเงินเข้าสมทบหรือชดเชยเพื่อการใด ๆ ต้องตั้งงบประมาณรายจ่ายให้ตามเวลาที่กฎหมายกำหนด

(๕) ภาระทางการเงินเพื่อชดเชยต้นทุนทางการเงินและการบริหารจัดการ รวมทั้งความเสียหายจากการดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการตามมาตรา ๒๘ ต้องตั้งงบประมาณรายจ่ายให้ในโอกาสแรก ที่กระทำได้

(๖) งบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ให้ตั้งได้เฉพาะเพื่อวัตถุประสงค์ในการป้องกันหรือแก้ไขสถานการณ์อันกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ความมั่นคงของรัฐ การเยียวยาหรือบรรเทาความเสียหายจากภัยพิบัติสาธารณะร้ายแรง และภารกิจที่เป็นความจำเป็นเร่งด่วนของรัฐ

ในกรณีที่มีการตั้งงบประมาณรายจ่ายไม่สามารถดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งได้ ให้แสดงเหตุผลความจำเป็นและมาตรการในการแก้ไขต่อรัฐสภาพร้อมกับการเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีด้วย

มาตรา ๒๑ การจัดทำงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ให้กระทำได้เมื่อมีเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องใช้จ่ายเงินระหว่างปีงบประมาณ โดยไม่สามารถรองงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ถัดไปได้ และให้ระบุที่มาของเงินที่จะใช้จ่ายตามงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมด้วย

มาตรา ๒๒ งบประมาณรายจ่ายงบกลาง ให้ตั้งได้เฉพาะในกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็นที่ไม่อาจจัดสรรหรือไม่สมควรจัดสรรงบประมาณรายจ่ายให้แก่หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบได้โดยตรง

มาตรา ๒๓ ให้มีการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายแก่หน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอัยการ ให้เพียงพอกับการปฏิบัติหน้าที่โดยอิสระ โดยต้องคำนึงถึงการดำเนินงาน รายได้ เงินนอกงบประมาณ และเงินอื่นใดที่หน่วยงานนั้นมีอยู่ด้วย

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่ง เห็นว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรอาจไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ และยื่นคำขอแปรญัตติต่อคณะกรรมการธิการ ให้แสดงเหตุผลและความจำเป็นที่จะต้องได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม และให้สำนักงบประมาณเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการธิการด้วย

ให้หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่ง จัดให้มีระบบการจัดทำและการใช้จ่ายเงินงบประมาณ อย่างมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล การกำกับดูแลการใช้จ่ายเงิน และระบบการควบคุมภายในด้านการเงิน

การคลัง โดยรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัด รวมทั้งต้องมีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงิน และรายได้ที่ได้รับให้สาธารณชนทราบ รวมทั้งเผยแพร่ผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย

มาตรา ๒๔ การโอนงบประมาณรายจ่ายระหว่างหน่วยงานของรัฐจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะมีกฎหมายอนุญาตให้กระทำได้

มาตรา ๒๕ การเสนอกฎหมายที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐไม่ต้องนำเงินรายได้หรือเงินอื่นใดส่งคลัง ให้กระทำมิได้เฉพาะในกรณีมีความจำเป็นและเกิดประโยชน์ในการที่หน่วยงานของรัฐนั้นจะมีเงินเก็บไว้เพื่อการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของตน โดยจะต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังก่อนเสนอกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๒๖ การเสนอกฎหมายที่มีบทบัญญัติให้จัดเก็บภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นจากที่กำหนดไว้ในกฎหมาย เพื่อให้หน่วยงานของรัฐนำไปใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐนั้น หรือเพื่อการหนึ่งการใดเป็นการเฉพาะ จะกระทำมิได้ เว้นแต่กรณีการจัดเก็บภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นเพื่อเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๒๗ การดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการที่ก่อให้เกิดภาระต้องงบประมาณ หรือภาระทางการคลังในอนาคตตามที่คณะกรรมการกำหนด ให้หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบ การดำเนินการนั้นจัดทำแผนบริหารจัดการกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการ งบประมาณการรายจ่าย แหล่งเงินที่ใช้ตลอดระยะเวลาดำเนินการ และประโยชน์ที่จะได้รับ โดยต้องเสนอพร้อมกับการขออนุมัติ กิจกรรม มาตรการ หรือโครงการต่อคณะรัฐมนตรี และในกรณีที่การดำเนินการก่อให้เกิดการสูญเสียรายได้ของรัฐหรือของหน่วยงานของรัฐ ให้จัดทำประมาณการการสูญเสียรายได้และประโยชน์ที่จะได้รับ เสนอในการขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรีด้วย

ในการพิจารณาอนุมัติกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการตามวรรคหนึ่ง ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาความจำเป็นเร่งด่วน ประโยชน์ที่ได้รับ และภาระทางการคลังหรือการสูญเสียรายได้ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้วย

ให้หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการ จัดทำรายงานเปรียบเทียบประโยชน์ที่ได้รับกับการสูญเสียรายได้ที่เกิดขึ้นจริงกับประมาณการที่ได้จัดทำตามวรรคหนึ่ง เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบเป็นประจำทุกสิ้นปีงบประมาณ จนกว่าการดำเนินการดังกล่าวจะแล้วเสร็จ

มาตรา ๒๘ การมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการ โดยรัฐบาลรับภาระจะชดเชยค่าใช้จ่ายหรือการสูญเสียรายได้ในการดำเนินการนั้น ให้กระทำมิได้เฉพาะกรณีที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายและอยู่ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐนั้น เพื่อฟื้นฟู

หรือกระตุ้นเศรษฐกิจ หรือเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการประกอบอาชีพหรือยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน หรือเพื่อช่วยเหลือฟื้นฟูผู้ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยหรือการก่อวินาศกรรม

ในการมอบหมายตามวรรคหนึ่ง คณะรัฐมนตรีต้องพิจารณาภาระทางการคลังของรัฐที่อาจเกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ผลกระทบต่อการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐซึ่งได้รับมอบหมายนั้น และแนวทางการบริหารจัดการภาระทางการคลังของรัฐและผลกระทบจากการดำเนินการดังกล่าว

ภาระที่รัฐต้องรับชดเชยค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ต้องมียอดคงค้างทั้งหมดรวมกันไม่เกินอัตราที่คณะกรรมการกำหนด

ให้หน่วยงานของรัฐซึ่งได้รับมอบหมายตามมาตรา ๒๘ ไม่ว่าการมอบหมายนั้นจะเกิดขึ้นก่อนพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับหรือไม่ จัดทำประมาณการต้นทุนทางการเงินและการบริหารจัดการที่รัฐจะต้องรับภาระทั้งหมดสำหรับกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการนั้น ๆ และแจ้งให้คณะกรรมการและกระทรวงการคลังทราบ

มาตรา ๒๙ ให้หน่วยงานของรัฐซึ่งได้รับมอบหมายตามมาตรา ๒๘ จัดทำบัญชีสำหรับการดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการที่ได้รับมอบหมายแยกต่างหากจากบัญชีการดำเนินงานทั่วไป พร้อมทั้งเสนอรายงานผลการดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายและผลสัมฤทธิ์ต่อรัฐมนตรี เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และเปิดเผยให้สาธารณชนทราบ รวมทั้งเผยแพร่ผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย

มาตรา ๓๐ ให้กระทรวงการคลังและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลังให้เป็นไปตามนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลังที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๓

วินัยการเงินการคลัง

ส่วนที่ ๑

รายได้

มาตรา ๓๑ รายได้ ได้แก่ รายได้แผ่นดิน และให้หมายความรวมถึงเงินที่หน่วยงานของรัฐจัดเก็บหรือได้รับไว้เป็นกรณีพิเศษ แต่มีกฎหมายบัญญัติให้นำไปใช้จ่ายเพื่อการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐได้

รายได้แผ่นดิน ได้แก่ เงินที่งปวงที่หน่วยงานของรัฐจัดเก็บหรือได้รับไว้เป็นกรณีพิเศษ และต้องนำส่งคลังตามมาตรา ๓๔

มาตรา ๓๒ การจัดเก็บรายได้แผ่นดินที่เป็นภาษีอากรจะกระทำได้อีกแต่โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมาย และการยกเว้นหรือการลดภาษีอากรใด จะกระทำได้อีกแต่โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายที่ให้อำนาจจัดเก็บภาษีอากรนั้น ทั้งนี้ ให้พิจารณาถึงความเป็นธรรม ความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติ รวมทั้งการพัฒนาและสนับสนุนเสถียรภาพและความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมด้วย

ในการเสนอยกเว้นหรือลดภาษีอากรตามวรรคหนึ่งต่อผู้มีอำนาจอนุมัติ ให้หน่วยงานของรัฐผู้เสนอจัดทำประมาณการการสูญเสียรายได้และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการยกเว้นหรือลดภาษีอากรด้วย

มาตรา ๓๓ การจัดเก็บ ลด และยกเว้นรายได้แผ่นดินที่เป็นค่าธรรมเนียมอันมิใช่ค่าตอบแทนการให้บริการ จะกระทำได้อีกแต่โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมาย

มาตรา ๓๔ บรรดาเงินที่หน่วยงานของรัฐจัดเก็บหรือได้รับไว้เป็นกรณีพิเศษ ไม่ว่าจะได้รับตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ หรือได้รับชำระตามอำนาจหน้าที่หรือสัญญา หรือได้รับจากการให้ใช้ทรัพย์สินหรือเก็บดอกผลจากทรัพย์สินของราชการให้นำส่งคลังตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดไว้แต่จะมีกฎหมายกำหนดเป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งได้รับเงินที่มีผู้มอบให้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ใช้จ่ายในกิจการของหน่วยงานของรัฐนั้นก็ดี หรือได้รับเงินที่เกิดจากทรัพย์สินซึ่งมีผู้มอบให้เพื่อหาดอกผลใช้จ่ายในกิจการของหน่วยงานของรัฐนั้นก็ดี ให้หน่วยงานของรัฐนั้นจ่ายเงินหรือก่องหนผู้กักพันภายในวงเงินที่ได้รับนั้นได้ และไม่ต้องนำส่งคลัง

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งได้รับเงินตามโครงการช่วยเหลือ หรือร่วมมือกับรัฐบาลต่างประเทศ องค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนัญพิเศษแห่งสหประชาชาติ องค์การระหว่างประเทศอื่นใด หรือบุคคลใดไม่ว่าจะเป็นเงินให้กู้หรือให้เปล่า รวมทั้งเงินที่ได้รับสืบเนื่องจากโครงการช่วยเหลือหรือร่วมมือเช่นว่านั้น รัฐมนตรีจะกำหนดเป็นอย่างอื่นโดยไม่ต้องนำส่งคลังก็ได้

เมื่อมีเหตุผลอันสมควร รัฐมนตรีจะอนุญาตให้หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งที่ได้รับเงินในกรณีต่อไปนี้นำเงินนั้นไปใช้จ่ายโดยไม่ต้องนำส่งคลังก็ได้

(๑) เงินที่ได้รับในลักษณะค่าชดเชยความเสียหายหรือสิ้นเปลืองแห่งทรัพย์สินและจำเป็นต้องจ่ายเพื่อบูรณะทรัพย์สินหรือจัดให้ได้ทรัพย์สินคืนมา

(๒) เงินรายรับของหน่วยงานของรัฐ ที่เป็นสถานพยาบาล สถานศึกษา หรือสถานอื่นใดที่
อำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะประโยชน์ หรือประชาสงเคราะห์

(๓) เงินที่ได้รับในลักษณะผลพลอยได้จากการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่

(๔) เงินที่ได้รับจากการจำหน่ายหุ้นในนิติบุคคลเพื่อนำไปซื้อหุ้นในนิติบุคคลอื่น

การจ่ายเงินตาม (๒) และ (๓) ต้องเป็นไปตามระเบียบที่ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีและผู้อำนวยการ
สำนักงานประมาณ ส่วนการจำหน่ายหุ้นและการซื้อหุ้นตาม (๔) ต้องเป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด
โดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๓๕ การกั้นเงินรายได้เพื่อให้หน่วยงานของรัฐนำไปใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของ
หน่วยงานนั้น หรือเพื่อการหนึ่งการใดเป็นการเฉพาะจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะอาศัยอำนาจตามกฎหมาย

มาตรา ๓๖ ภายใต้บังคับบทบัญญัติวรรคสองและวรรคสาม การจัดสรรเงินกำไรสุทธิของ
รัฐวิสาหกิจเพื่อนำส่งคลัง ให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจนั้น

ให้รัฐวิสาหกิจที่ไม่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีเพื่อนำส่งคลัง
ในอัตราไม่น้อยกว่าอัตรากำหนดเงินได้นิติบุคคล

ในกรณีที่เหมาะสมควร กระทรวงการคลังจะกำหนดให้รัฐวิสาหกิจจัดสรรกำไรสุทธิหรือกำไรสะสม
เพื่อนำส่งคลังเพิ่มเติมจากวรรคสองในจำนวนที่กระทรวงการคลังเห็นสมควรก็ได้

ส่วนที่ ๒

รายจ่าย

มาตรา ๓๗ หน่วยงานของรัฐจะก่อกำหนดผู้ผูกพันหรือจ่ายเงินได้ก็แต่โดยอาศัยอำนาจที่มีอยู่
ตามกฎหมาย

การก่อกำหนดผู้ผูกพันและการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่หรือการดำเนินงาน
ต้องเป็นไปอย่างโปร่งใส คุ่มค่าและประหยัด โดยพิจารณาเป้าหมาย ประโยชน์ที่ได้รับ ผลสัมฤทธิ์ และ
ประสิทธิภาพของหน่วยงานของรัฐ และต้องเป็นไปตามรายการและวงเงินงบประมาณรายจ่ายของหน่วยงาน
ของรัฐนั้นด้วย

มาตรา ๓๘ ให้ผู้มีอำนาจอนุมัติการจ่ายเงินมีหน้าที่ในการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของ
หน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายหรือกฎ หรือตามที่ได้รับอนุญาตให้จ่าย

มาตรา ๓๙ การเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๔๐ เงินที่ขอเบิกจากคลัง ถ้าไม่ได้จ่ายหรือจ่ายไม่หมด ให้หน่วยงานของรัฐผู้เบิกนำส่งคืนคลังโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๔๑ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งจ่ายเงินจากคลังเป็นเงินตราของราชการ เพื่อให้ส่วนราชการใช้ตราของราชการเป็นค่าใช้จ่ายปลีกย่อย หรือเป็นค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติราชการในต่างประเทศหรือตามข้อผูกพันในการกู้เงินจากต่างประเทศ หรือเป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่สามารถรอการเบิกเงินจากงบประมาณได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

เมื่อส่วนราชการได้จ่ายเงินตราของราชการแล้ว ให้เบิกเงินชดใช้เงินตราของราชการที่ได้จ่ายไปนั้น ในโอกาสแรกที่กระทำได้

มาตรา ๔๒ หน่วยงานของรัฐซึ่งมิใช่ส่วนราชการต้องจัดให้มีการวางหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกเงิน การรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงิน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายว่าด้วยการนั้นบัญญัติไว้ โดยต้องเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้

มาตรา ๔๓ การก่อหนี้ที่ผูกพันการใช้จ่ายเงินงบประมาณหรือเงินอื่นของหน่วยงานของรัฐ ต้องพิจารณาภาระทางการเงินที่เกิดขึ้นและข้อผูกพันในการชำระเงินตามสัญญา และประโยชน์ที่รัฐจะได้รับด้วย

ส่วนที่ ๓

การจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐ

มาตรา ๔๔ การบริหารจัดการทรัพย์สินที่อยู่ในความครอบครองหรือการกำกับดูแลของหน่วยงานของรัฐ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายและกฎที่เกี่ยวข้อง โดยต้องพิจารณาประโยชน์ของรัฐและประชาชน ความคุ้มค่า และความประหยัด ซึ่งต้องกระทำด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง และมีการบริหารความเสี่ยงอย่างเหมาะสม และต้องไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินนั้น

มาตรา ๔๕ ทรัพย์สินของแผ่นดินและทรัพย์สินที่ตกเป็นของแผ่นดิน ไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ให้กระทรวงการคลังมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการดูแลรักษาและบริหารทรัพย์สินนั้น เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ให้กระทรวงการคลังมีหน้าที่จัดทำบัญชีทรัพย์สินของแผ่นดินตามประเภทและลักษณะแห่งทรัพย์สินนั้น

ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานอื่นของรัฐมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการดูแลรักษาและบริหารทรัพย์สินของแผ่นดินตามวรรคหนึ่ง ให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวมีหน้าที่จัดทำบัญชีทรัพย์สินของแผ่นดินและรายงานให้กระทรวงการคลังทราบด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

ในกรณีที่ทรัพย์สินใดตกเป็นของแผ่นดิน ให้กระทรวงการคลังนำขึ้นบัญชีทรัพย์สินของแผ่นดินตามประเภทและลักษณะแห่งทรัพย์สินนั้นต่อไปด้วย

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง กระทรวงการคลังอาจมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐอื่นดำเนินการแทนก็ได้

มาตรา ๔๖ การบริหารเงินคงคลังให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง โดยต้องรักษาไว้ในระดับที่จำเป็น เพื่อให้มีสภาพคล่องเพียงพอสำหรับการเบิกจ่ายเพื่อการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ โดยคำนึงถึงค่าใช้จ่ายและต้นทุนในการบริหารสภาพคล่องด้วย

มาตรา ๔๗ นอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๔ แล้ว การบริหารจัดการเงินของหน่วยงานของรัฐหรือที่อยู่ในความครอบครองดูแลรักษาของหน่วยงานของรัฐ ต้องกระทำด้วยความระมัดระวังและรอบคอบ โดยมีการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมด้วย

มาตรา ๔๘ การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ หรือตามกฎระเบียบของหน่วยงานของรัฐโดยเคร่งครัด โดยต้องดำเนินการด้วยความสุจริต คุ่มค่า โปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และตรวจสอบได้

ส่วนที่ ๔ การก่องหนและการบริหารหน้

มาตรา ๔๙ การก่องหนและการบริหารหน้สาธารณะและหน้ของหน่วยงานของรัฐต้องเป็นไปตามกฎหมายและอยู่ภายใต้ขอบวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐผู้ก่องหน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของประเทศและของหน่วยงานของรัฐ โดยต้องกระทำด้วยความรอบคอบ และคำนึงถึงความคุ้มค่า ความสามารถในการชำระหน้ การกระจายภาระการชำระหน้ เสถียรภาพและความยั่งยืนทางการเงินการคลัง ตลอดจนความน่าเชื่อถือของประเทศและของหน่วยงานของรัฐผู้ก่องหน

มาตรา ๕๐ ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดสัดส่วนดังต่อไปนี้เพื่อใช้เป็นกรอบในการบริหารหนี้สาธารณะ

- (๑) สัดส่วนหนี้สาธารณะต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ
- (๒) สัดส่วนภาระหนี้ของรัฐบาลต่อประมาณการรายได้ประจำปีงบประมาณ
- (๓) สัดส่วนหนี้สาธารณะที่เป็นเงินตราต่างประเทศต่อหนี้สาธารณะทั้งหมด
- (๔) สัดส่วนภาระหนี้สาธารณะที่เป็นเงินตราต่างประเทศต่อรายได้จากการส่งออกสินค้าและบริการ
- (๕) สัดส่วนอื่น ๆ ที่คณะกรรมการเห็นสมควร

ภาระหนี้ของรัฐบาลตาม (๒) ประกอบด้วย ต้นเงินกู้ ดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายในการกู้เงินของรัฐบาล และหนี้เงินกู้ของหน่วยงานของรัฐซึ่งรัฐบาลรับภาระที่ต้องชำระในแต่ละปีงบประมาณ

เมื่อมีการกำหนดสัดส่วนตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการรายงานสัดส่วนดังกล่าวให้คณะรัฐมนตรีทราบ และเปิดเผยต่อสาธารณชน รวมทั้งเผยแพร่ผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย

ให้มีการทบทวนสัดส่วนที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยทุกสามปีและรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบด้วย

มาตรา ๕๑ ให้กระทรวงการคลังรายงานสัดส่วนหนี้ตามมาตรา ๕๐ ที่เกิดขึ้นจริงต่อคณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการทุกหกเดือน

ในกรณีที่การบริหารหนี้สาธารณะไม่สามารถดำเนินการได้ตามสัดส่วนที่กำหนดตามมาตรา ๕๐ ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผล วิธีการ และระยะเวลาในการทำให้สัดส่วนดังกล่าวอยู่ภายในสัดส่วนที่กำหนดเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

รายงานตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เปิดเผยให้สาธารณชนทราบ รวมทั้งเผยแพร่ผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย

มาตรา ๕๒ การกู้เงินของรัฐบาล และการค้าประกันการชำระหนี้ของหน่วยงานของรัฐ โดยรัฐบาล ให้ปฏิบัติตามที่บัญญัติในกฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะโดยเคร่งครัด

การก่อหนี้ของหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นไปตามมาตรา ๔๙ รัฐบาลจะค้าประกันการชำระหนี้ไม่ได้

มาตรา ๕๓ การกู้เงินของรัฐบาลนอกเหนือจากที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ ให้กระทรวงการคลังกระทำได้ก็แต่โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายที่ตราขึ้นเป็นการเฉพาะ

และเฉพาะกรณีที่มีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการโดยเร่งด่วนและอย่างต่อเนื่องเพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤติของประเทศ โดยไม่อาจตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ทัน

กฎหมายที่ตราขึ้นตามวรรคหนึ่ง ต้องระบุวัตถุประสงค์ของการกู้เงิน ระยะเวลาในการกู้เงิน แผนงานหรือโครงการที่ใช้จ่ายเงินกู้ วงเงินที่อนุญาตให้ใช้จ่ายเงินกู้ และหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินแผนงานหรือโครงการที่ใช้จ่ายเงินกู้

เงินที่ได้รับจากการกู้เงินตามวรรคหนึ่ง ให้กระทรวงการคลังเก็บรักษาไว้เพื่อให้หน่วยงานของรัฐเบิกไปใช้จ่ายตามแผนงานหรือโครงการตามที่กฎหมายกำหนดได้โดยไม่ต้องนำส่งคลัง เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๕๔ การเบิกจ่ายเงินกู้ตามกฎหมายกู้เงินที่ตราขึ้นเป็นการเฉพาะตามมาตรา ๕๓ ให้หน่วยงานของรัฐที่ใช้จ่ายเงินกู้ดำเนินการเบิกจ่ายเงินกู้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการกู้เงินและระเบียบการเบิกจ่ายเงินกู้อย่างเคร่งครัด และใช้จ่ายเงินกู้ให้เป็นไปอย่างโปร่งใส คุ่มค่า และประหยัด

มาตรา ๕๕ การกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณหรือเมื่อมีรายจ่ายสูงกว่ารายได้ ตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ ให้กระทรวงการคลังดำเนินการให้สอดคล้องกับสถานะของเงินคงคลัง โดยคำนึงถึงประมาณการรายได้และแผนการเบิกจ่ายเงินงบประมาณในแต่ละช่วงเวลาด้วย

เมื่อปรากฏว่าในระหว่างปีงบประมาณรัฐบาลสามารถจัดเก็บรายได้เกินกว่าประมาณการ หรือมีการเบิกจ่ายเงินงบประมาณต่ำกว่าประมาณการ ให้กระทรวงการคลังพิจารณาปรับลดวงเงินที่จะกู้ตามวรรคหนึ่ง ลงตามความจำเป็นและเหมาะสม

มาตรา ๕๖ การกู้เงินเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินนอกเหนือจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี และต้องใช้เป็นเงินตราต่างประเทศ ให้กระทรวงการคลังดำเนินการให้เฉพาะกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต้องดำเนินการโดยไม่อาจใช้จ่ายจากงบประมาณรายจ่ายได้ โดยต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการใช้จ่ายเงิน หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินการ แผนงานหรือโครงการ และจำนวนเงินกู้ที่ต้องใช้จ่ายตามแผนงานหรือโครงการนั้นด้วย

มาตรา ๕๗ การกู้เงินตามมาตรา ๕๓ และมาตรา ๕๖ จะกระทำได้แต่เฉพาะเพื่อใช้จ่ายตามแผนงานหรือโครงการที่มีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจหรือสังคม และเมื่อหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นเจ้าของแผนงานหรือโครงการมีความพร้อมที่จะดำเนินการตามแผนงานหรือโครงการที่จะใช้จ่ายเงินกู้แล้ว

มาตรา ๕๘ เมื่อได้มีการใช้จ่ายเงินกู้ตามมาตรา ๕๓ และมาตรา ๕๖ แล้วให้มีการติดตามประเมินผล และการรายงานผลการใช้จ่ายเงินกู้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๕๙ เงินที่กระทรวงการคลังกู้ตามมาตรา ๕๓ และมาตรา ๕๖ ให้หน่วยงานของรัฐ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการใช้จ่ายเงินกู้นำไปใช้จ่ายตามแผนงานหรือโครงการจนเสร็จสิ้น และถ้ามีเงินเหลือหรือไม่มีการดำเนินการหรือไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายเงินตามแผนงานหรือโครงการนั้นอีกให้นำส่งคลัง

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ได้เบิกเงินกู้นำไปใช้จ่าย เนื่องจากแผนงานหรือโครงการเสร็จสิ้น หรือไม่มีการดำเนินการ หรือไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายเงินตามแผนงานหรือโครงการนั้นอีก ให้กระทรวงการคลังนำเงินกู้ที่เหลืออยู่ส่งคลัง แต่ในกรณีที่กระทรวงการคลังยังไม่ได้เบิกเงินจากผู้ให้กู้ ให้ยกเลิกวงเงินกู้ที่ยังไม่ได้เบิกนั้น

มาตรา ๖๐ ก่อนเริ่มปีงบประมาณใด ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำแผนการกู้เงินและการบริหารหนี้เงินกู้ที่จะกระทำในปีงบประมาณนั้น ส่งให้กระทรวงการคลัง และเมื่อได้มีการกู้เงินแล้วให้รายงานกระทรวงการคลังเพื่อทราบด้วย

ภายในสามสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำรายงานการกู้เงินประจำปีงบประมาณและสถานะหนี้เงินกู้คงค้างเสนอต่อกระทรวงการคลัง

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนด

ส่วนที่ ๕

เงินนอกงบประมาณและทุนหมุนเวียน

มาตรา ๖๑ เงินนอกงบประมาณให้มีเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ หรือการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของการมีเงินนอกงบประมาณนั้น ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา ๓๗ วรรคสอง มาใช้บังคับกับการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณด้วยโดยอนุโลม

เงินนอกงบประมาณของหน่วยงานของรัฐ ให้นำมาฝากไว้ที่กระทรวงการคลัง เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นหรือได้ทำความตกลงกับกระทรวงการคลังเป็นอย่างอื่น

เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น เงินนอกงบประมาณนั้นเมื่อได้ใช้จ่ายในการปฏิบัติหน้าที่หรือการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์จนบรรลุวัตถุประสงค์แห่งการนั้นแล้ว มีเงินคงเหลือให้นำส่งคลัง

โดยมิชักช้า ทั้งนี้ การนำเงินส่งคลังให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๖๒ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่ไม่ใช่รัฐวิสาหกิจและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณหรือมีเงินนอกงบประมาณมากเกินไปจนสมควร ให้กระทรวงการคลังเรียกให้หน่วยงานของรัฐนำเงินดังกล่าวส่งคลัง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๖๓ การจัดตั้งทุนหมุนเวียนให้กระทำได้แต่โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเท่านั้น โดยต้องมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งที่ชัดเจนและเป็นกรณีที่เป็นกิจกรรมที่หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติ ตามหน้าที่เพื่อสาธารณประโยชน์ หรือเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม และเหมาะสมที่จะอนุญาตให้นำรายรับจากการดำเนินกิจกรรมนั้นสมทบทุนไว้ใช้จ่ายได้ รวมถึงไม่เข้าซ้อนกับทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งไว้แล้ว

การขอจัดตั้ง การบริหาร การประเมินผล การรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารทุนหมุนเวียน เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

ส่วนที่ ๖

การคลังท้องถิ่น

มาตรา ๖๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดเก็บรายได้ให้เพียงพอในการจัดทำบริการสาธารณะและกิจการมสาธารณะ

ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่สามารถจัดเก็บรายได้ให้เพียงพอกับการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นและเหมาะสมไปพลางก่อน

มาตรา ๖๕ การจัดทำงบประมาณ การใช้จ่าย การก่อหนี้ผูกพัน และการบริหารทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ โดยต้องพิจารณาผลสัมฤทธิ์ ความคุ้มค่า ความประหยัด และภาระทางการคลังที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้วย

มาตรา ๖๖ การจัดทำงบประมาณประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้พิจารณาฐานะการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ความจำเป็นที่ต้องใช้จ่ายเงินงบประมาณ การจัดเก็บรายได้

ในปีงบประมาณนั้น โดยให้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖๗ การก่องหนี่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามอำนาจที่มีอยู่ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ถ้าเป็นการกู้เงินหรือการออกพันธบัตร ให้อยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องที่ได้กำหนดขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะด้วย

การกู้เงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นการกู้เงินจากต่างประเทศหรือกู้เป็นเงินตราต่างประเทศ ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีก่อนด้วย

หมวด ๔

การบัญชี การรายงาน และการตรวจสอบ

มาตรา ๖๘ ให้กระทรวงการคลังกำหนดมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐให้หน่วยงานของรัฐที่มีใช้รัฐวิสาหกิจและทุนหมุนเวียนจัดทำบัญชีและรายงานการเงินตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีหน่วยงานของรัฐที่เป็นรัฐวิสาหกิจ ให้จัดทำบัญชีและรายงานการเงินตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป

ในกรณีหน่วยงานของรัฐที่เป็นทุนหมุนเวียน ให้จัดทำบัญชีและรายงานการเงินตามที่กฎหมายว่าด้วยการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนด

มาตรา ๖๙ ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีผู้ทำบัญชีตามหลักเกณฑ์และคุณสมบัติที่กระทรวงการคลังกำหนด เพื่อจัดทำบัญชีและรายงานการเงินตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๐ ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำรายงานการเงินประจำปีงบประมาณซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงินและงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินทั้งเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ และเงินอื่นใด รวมถึงการก่องหนี่ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

ในกรณีที่มีความจำเป็น หน่วยงานของรัฐจะขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลังจัดทำรายงานการเงินประจำปีซึ่งมิใช่ปีงบประมาณก็ได้ และกระทรวงการคลังจะกำหนดเงื่อนไขให้หน่วยงานของรัฐนั้นปฏิบัติตามด้วยก็ได้

ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณหรือตามที่ได้ตกลงกับกระทรวงการคลังตามวรรคสอง ให้หน่วยงานของรัฐนำส่งรายงานตามวรรคหนึ่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อตรวจสอบ และนำส่งกระทรวงการคลังด้วย

มาตรา ๗๑ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นชอบตรวจสอบรายงานการเงินที่หน่วยงานของรัฐส่งให้ตามมาตรา ๗๐ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณหรือตามที่ได้ตกลงกับกระทรวงการคลัง โดยให้ตรวจสอบและรายงานผลการตรวจสอบตามนโยบาย หลักเกณฑ์และมาตรฐานที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด

มาตรา ๗๒ ให้หน่วยงานของรัฐนำส่งรายงานการเงินประจำปีพร้อมกับรายงานผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้กระทรวงการคลัง สำนักงานงบประมาณ และกระทรวงเจ้าสังกัด เว้นแต่กรณีหน่วยงานของรัฐที่เป็นหน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์การอัยการ ให้นำส่งให้คณะรัฐมนตรี กระทรวงการคลัง และสำนักงานงบประมาณ และเปิดเผยให้สาธารณชนทราบ รวมทั้งเผยแพร่ผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย ทั้งนี้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานผลการตรวจสอบจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๗๓ ให้กระทรวงการคลังจัดทำบัญชีการเงินแผ่นดินตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ และนโยบายการบัญชีภาครัฐ

มาตรา ๗๔ ให้กระทรวงการคลังจัดทำรายงานการรับจ่ายเงินงบประมาณประจำปีงบประมาณที่สิ้นสุด เสนอต่อรัฐมนตรีภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณนั้น

ภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ ให้รัฐมนตรีเสนอรายงานตามวรรคหนึ่งต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อเสนอต่อรัฐสภาภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

มาตรา ๗๕ ให้กระทรวงการคลังจัดทำรายงานการเงินแผ่นดินประจำปีงบประมาณ ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ งบกระแสเงินสด และรายงานการรับจ่ายเงินประจำปีงบประมาณ และจัดส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจัดทำรายงานผลการตรวจสอบรายงานการเงินแผ่นดินประจำปีงบประมาณตามมาตรฐานการรายงานผลการตรวจสอบที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนดให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

ให้กระทรวงการคลังเสนอรายงานการเงินแผ่นดินประจำปีงบประมาณตามวรรคหนึ่ง พร้อมด้วยรายงานผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามวรรคสอง ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอรัฐสภาภายในสองร้อยสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

มาตรา ๗๖ ให้กระทรวงการคลังจัดทำรายงานสถานะหนี้สาธารณะ หนี้ภาครัฐ และความเสียหายทางการคลัง ในวันสิ้นปีงบประมาณ เสนอต่อคณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการเพื่อทราบภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

การจัดทำรายงานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๗๗ ให้กระทรวงการคลังจัดทำรายงาน ดังต่อไปนี้

(๑) รายงานการเงินรวมของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลจากรายงานการเงินแผ่นดินประจำปีงบประมาณตามมาตรา ๗๕ และรายงานการเงินของหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๗๐ ยกเว้นรายงานการเงินของรัฐวิสาหกิจและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) รายงานการเงินรวมของรัฐวิสาหกิจ

(๓) รายงานการเงินรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๔) รายงานการเงินรวมภาครัฐ ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลจากรายงานการเงินรวมของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐตาม (๑) รายงานการเงินรวมของรัฐวิสาหกิจตาม (๒) และรายงานการเงินรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตาม (๓)

รายงานตาม (๑) ถึง (๔) ให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีภายในสองร้อยสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ ในกรณีหน่วยงานของรัฐใดไม่ส่งรายงานการเงินภายในระยะเวลาตามมาตรา ๗๐ ให้กระทรวงการคลังเปิดเผยไว้ในรายงานตามวรรคหนึ่ง และให้แจ้งไว้ในรายงานที่เสนอต่อคณะรัฐมนตรีด้วย

รายงานการเงินตามวรรคหนึ่ง ให้เปิดเผยต่อสาธารณชนทราบ รวมทั้งเผยแพร่ผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย

มาตรา ๗๘ ภายในเดือนมีนาคมของทุกปี ให้กระทรวงการคลังจัดทำรายงานความเสี่ยงทางการคลังประจำปี ซึ่งอย่างน้อยต้องแสดงผลการประเมินความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากผลกระทบของเศรษฐกิจมหภาค ระบบการเงิน นโยบายของรัฐบาล และผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ ที่อาจก่อให้เกิดภาระทางการคลังของรัฐบาล และแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงนั้น

เมื่อกระทรวงการคลังได้จัดทำรายงานความเสี่ยงทางการคลังประจำปีแล้ว ให้นำเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำแผนการคลังระยะปานกลาง และเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

มาตรา ๗๙ ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

หมวด ๕ การตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๘๐ การตรวจเงินแผ่นดินต้องกระทำด้วยความสุจริต รอบคอบ โปร่งใส เทียบธรรม กล่าวหาญ ปราศจากอคติ และเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล โดยให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

ในกรณีมีการกระทำผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ การสั่งลงโทษทางปกครองให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๘๑ ให้คณะกรรมการจัดทำแผนการคลังระยะปานกลางตามมาตรา ๑๓ ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๘๒ บทบัญญัติในมาตรา ๒๖ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ ไม่ใช้บังคับกับกฎหมายที่กำหนดเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นจากที่กำหนดไว้ในกฎหมาย การยกเว้น การลดหย่อนภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียม หรือการกันเงินรายได้ซึ่งมีผลบังคับใช้อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

มาตรา ๘๓ บทบัญญัติในมาตรา ๒๐ (๔) ไม่ใช่บังคับกับการตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีสำหรับบรรดาภาระทางการเงินที่มีกฎหมายบัญญัติให้ส่งเงินเข้าสมทบหรือชดเชยเพื่อการใด ๆ ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

มาตรา ๘๔ ให้หน่วยงานของรัฐที่มีใช้รัฐวิสาหกิจและทุนหมุนเวียนจัดทำบัญชีและรายงานการเงินตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๘ ภายในระยะเวลาสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๘๕ ให้กระทรวงการคลังดำเนินการจัดให้มีรายงานการเงินตามมาตรา ๗๗ (๓) และ (๔) ภายในระยะเวลาสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๘๖ บรรดากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือหลักเกณฑ์ที่ออกไว้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติมาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้มีผลบังคับใช้ต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีการออกระเบียบข้อบังคับ ประกาศ หรือหลักเกณฑ์ ตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

การดำเนินการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือหลักเกณฑ์ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ตามวรรคหนึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จเพื่อให้มีผลใช้บังคับภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๘๗ ในระหว่างที่ยังมิได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของผู้ทำบัญชีตามมาตรา ๖๙ ให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีของหน่วยงานของรัฐซึ่งทำหน้าที่อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับทำหน้าที่ต่อไปได้ ทั้งนี้ ให้กระทรวงการคลังจัดทำหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของผู้ทำบัญชีให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้รัฐต้องรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัดเพื่อให้ฐานะทางการเงินการคลังของรัฐมีเสถียรภาพ และมั่นคงอย่างยั่งยืนตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกรอบการดำเนินการทางการเงินการคลังและงบประมาณของรัฐ การกำหนดวินัยทางการเงินการคลัง ด้านรายได้และรายจ่ายทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ การบริหารทรัพย์สินของรัฐและเงินคงคลัง และการบริหารหนี้สาธารณะ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน
พ.ศ. ๒๕๖๑

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑
เป็นปีที่ ๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพอันจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ซึ่งการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒

(๒) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๔/๒๕๕๗ เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญมีผลบังคับใช้ต่อไป ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒

(๓) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗๑/๒๕๕๗ เรื่อง การสรรหาคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗

(๔) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๙/๒๕๕๘ เรื่อง การเลือกกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างในคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และการดำเนินการเพื่อสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๘ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

(๕) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๓/๒๕๖๐ เรื่อง มาตรการแก้ไขปัญหาความต่อเนื่องของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ลงวันที่ ๕ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

(๖) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๕/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๐ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๓/๒๕๖๐ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

“ประธานกรรมการ” หมายความว่า ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และให้หมายความรวมถึงประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินด้วย

“ผู้ว่าการ” หมายความว่า ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

“หน่วยรับตรวจ” หมายความว่า

(๑) กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นกระทรวง ทบวง หรือกรม

(๒) หน่วยงานของราชการส่วนภูมิภาค

(๓) หน่วยงานของราชการส่วนท้องถิ่น

(๔) รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและตามกฎหมายอื่น

(๕) ทุณหมนเวียน

(๖) หน่วยงานอื่นของรัฐ

(๗) หน่วยงานที่รัฐมิได้จัดตั้งขึ้นแต่ได้รับเงินอุดหนุน หรือกิจการที่ได้รับเงินหรือทรัพย์สิน ลงทุนจากหน่วยรับตรวจตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๖) เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับเงินอุดหนุนหรือกิจการ ดังกล่าว

(๘) หน่วยงานอื่นใดหรือกิจการใดที่มีกฎหมายกำหนดให้สำนักงานเป็นผู้ตรวจสอบ หรือที่มี กฎหมายกำหนดให้มีสิทธิร้องขอให้สำนักงานเป็นผู้ตรวจสอบ

“หน่วยงานของราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมาย จัดตั้งขึ้น

“ทุนหมุนเวียน” หมายความว่า กองทุน กองทุนหมุนเวียน เงินทุน เงินทุนหมุนเวียน ทุน หรือทุนหมุนเวียน ที่ตั้งขึ้นเพื่อกิจการที่อนุญาตให้นำรายรับสมทบทุนไว้ใช้จ่ายได้โดยไม่ต้องนำส่งคลัง

“ผู้รับตรวจ” หมายความว่า หัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานผู้รับผิดชอบใน การปฏิบัติราชการหรือการบริหารของหน่วยรับตรวจ

“ตรวจเงินแผ่นดิน” หมายความว่า ตรวจสอบการเงินของหน่วยรับตรวจ ซึ่งรวมถึง ตรวจสอบการจัดเก็บรายได้ การรับ การใช้จ่าย การใช้ประโยชน์ การเก็บรักษา และการบริหาร ซึ่งเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ และผลประโยชน์ของหน่วยรับตรวจหรือที่อยู่ในความครอบครองหรืออำนาจ ใช้จ่ายของหน่วยรับตรวจว่าเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผน การปฏิบัติราชการ หรือไม่ และตรวจว่าการใช้จ่ายเงินหรือการใช้ประโยชน์นั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์

ประหยัด เกิดผลสัมฤทธิ์ และมีประสิทธิภาพหรือไม่ รวมตลอดถึงการตรวจสอบรายงานการเงินของหน่วยรับตรวจและแสดงความเห็นต่อผลของการตรวจสอบ และการตรวจสอบอื่นที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“ตรวจสอบ” หมายความว่า ตรวจเงินแผ่นดิน

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนเพื่อการพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดิน

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๕ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้กำหนดไว้เป็นประการอื่น การใดที่กำหนดให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว และในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ให้ถือว่าการประกาศหรือเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก เป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว

ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้คณะกรรมการหรือผู้ว่าการมีอำนาจกำหนดหรือมีคำสั่งเรื่องใด ถ้ามิได้กำหนดวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ ให้คณะกรรมการหรือผู้ว่าการกำหนดโดยทำเป็นระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง แล้วแต่กรณี และถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้นใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไป ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและให้ดำเนินการประกาศตามวรรคหนึ่งด้วย ทั้งนี้ ถ้าระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใดมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานไว้ คณะกรรมการหรือผู้ว่าการต้องกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจนด้วย

มาตรา ๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ คณะกรรมการและผู้ว่าการต้องให้ความร่วมมือและความช่วยเหลือองค์กรอิสระทุกองค์กร ในกรณีที่ผู้ว่าการเห็นว่าผู้กระทำการอันไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่น ให้คณะกรรมการโดยข้อเสนอแนะของผู้ว่าการมีหนังสือแจ้งองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่คณะกรรมการโดยข้อเสนอแนะของผู้ว่าการเห็นว่าการดำเนินการเรื่องใดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการหรือผู้ว่าการอาจเข้าลักษณะเป็นการกระทำที่อยู่ในหน้าที่และ

อำนาจขององค์กรอิสระอื่นด้วย ให้คณะกรรมการปรึกษาหารือร่วมกับองค์กรอิสระอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินงานร่วมกันเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ซ้ำซ้อนกัน

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคสอง ให้ประธานกรรมการมีอำนาจเชิญประธาน องค์กรอิสระอื่นมาร่วมประชุมเพื่อปรึกษาหารือและกำหนดแนวทางร่วมกันได้ ในการประชุมดังกล่าว ให้ผู้ว่าการร่วมประชุมด้วย และให้องค์กรอิสระทุกองค์กรปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าว

มาตรา ๗ ภายใต้บังคับวรรคสาม ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการใช้จ่ายเงินแผ่นดินมีพฤติการณ์อันเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ จงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติ แห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรืออาจทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม และ เป็นกรณีที่ผู้ว่าการไม่มีอำนาจจะดำเนินการใดได้ ให้ผู้ว่าการแจ้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี เพื่อทราบ และดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

ในการดำเนินการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการ การเลือกตั้ง หรือหน่วยงานอื่นที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเอกสารและหลักฐานที่ผู้ว่าการ ตรวจสอบหรือจัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการสอบสวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือของหน่วยงานอื่นนั้น แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ผู้ว่าการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินแผ่นดินแล้วมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าเจ้าหน้าที่ของ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีพฤติการณ์อันเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ จงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้ผู้ว่าการแจ้งให้ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบ และให้มีอำนาจดำเนินการไต่สวนเบื้องต้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนด การไต่สวน เบื้องต้นดังกล่าวต้องไม่กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ในฐานะพนักงานไต่สวนหรือเข้าตรวจสอบสำนวนการไต่สวนของเจ้าหน้าที่ ดังกล่าว เมื่อผลการไต่สวนเบื้องต้นปรากฏเป็นประการใด ให้ส่งสำนวนการไต่สวนเบื้องต้นให้ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป ในกรณีที่

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเห็นว่าการดำเนินการของผู้ว่าการจะกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จะแจ้งให้ผู้ว่าการยุติการดำเนินการและส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพื่อดำเนินการต่อไป

มาตรา ๘ เพื่อประโยชน์ในการระงับหรือยับยั้งความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่การเงินการคลังของรัฐ ให้ผู้ว่าการเสนอผลการตรวจสอบการกระทำที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐและอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่การเงินการคลังของรัฐอย่างร้ายแรง ต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นพ้องด้วยกับผลการตรวจสอบตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการจัดให้มีการประชุมร่วมกับคณะกรรมการการเลือกตั้งและคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อปรึกษาหารือร่วมกัน ในกรณีที่ประชุมร่วมมีมติเห็นพ้องกับผลการตรวจสอบดังกล่าวด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่ลงคะแนน ให้ประธานกรรมการ ประธานกรรมการการเลือกตั้ง และประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติร่วมกันลงนามในหนังสือแจ้งสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบโดยไม่ชักช้า และให้เปิดเผยผลการตรวจสอบดังกล่าวต่อประชาชนเพื่อทราบด้วย

ให้กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน กรรมการการเลือกตั้ง และกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทุกคน มีหน้าที่ต้องเข้าร่วมประชุมตามวรรคสอง ในกรณีที่กรรมการผู้ใดไม่มาประชุมโดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือมาประชุมแล้วไม่ลงคะแนนเสียงหรือดออกเสียง ให้ถือว่าเป็นการจงใจฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง แต่ไม่ตัดสิทธิที่จะลาออกจากตำแหน่งก่อนวันประชุมหรือก่อนลงมติ แล้วแต่กรณี

ในการประชุมตามวรรคสอง ให้ผู้ว่าการมีสิทธิเข้าร่วมประชุมและแสดงความคิดเห็นได้ด้วย แต่ไม่มีสิทธิลงคะแนน

การประชุมของที่ประชุมร่วมตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ที่ประชุมร่วมกำหนด

มาตรา ๙ ให้ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๑๐ การตรวจเงินแผ่นดินต้องกระทำด้วยความสุจริต รอบคอบ โปร่งใส เทียบธรรม กล่าวหาญ ปราศจากอคติ และเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

การตรวจสอบต้องคำนึงถึงการดำเนินการตามหน้าที่ของรัฐ แนวนโยบายแห่งรัฐ และยุทธศาสตร์ชาติ รวมถึงความคุ้มค่า ความสงบเรียบร้อย ความไว้วางใจของสาธารณชน การดำเนินงานโดยสุจริต ผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยรับตรวจ และการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่การเงินการคลังของรัฐด้วย

มาตรา ๑๑ ในการตรวจสอบ เจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน และให้โอกาสเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจได้ชี้แจงเหตุผลและแสดงพยานหลักฐานของตน

หมวด ๒
คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๑๒ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินประกอบด้วยกรรมการจำนวนเจ็ดคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้ซึ่งได้รับการสรรหาโดยคณะกรรมการสรรหา

ผู้ซึ่งได้รับการสรรหาต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน กฎหมาย การบัญชี การตรวจสอบภายใน การเงินการคลัง และด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการตรวจเงินแผ่นดิน ทั้งนี้ เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี

มาตรา ๑๓ นอกจากคุณสมบัติตามมาตรา ๑๒ แล้ว กรรมการต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปี แต่ไม่เกินเจ็ดสิบปี
- (๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

- (๔) มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์
- (๕) มีสุขภาพที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- มาตรา ๑๔ กรรมการต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้
- (๑) เป็นหรือเคยเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระใด
- (๒) ตัดยาเสพติดให้โทษ
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๔) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ
- (๕) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
- (๖) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่
- (๗) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๘) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราว หรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
- (๙) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล
- (๑๐) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ
- (๑๑) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- (๑๒) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้าของหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน
- (๑๓) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

(๑๔) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๑๕) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการเสนอ การแปรรูป หนี้ หรือ การกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการ มีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย

(๑๖) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง หรือ เป็นผู้ผิดการฉ้อราษฎร์บังหลวง หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

(๑๗) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำ โดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๑๘) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง หรือ สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นในระยะสิบปีก่อนเข้ารับการศึกษา

(๑๙) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมืองในระยะสิบปีก่อนเข้ารับ การศึกษา

(๒๐) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๒๑) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือ กรรมการหรือที่ปรึกษาของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ

(๒๒) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์กรที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไร หรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด

(๒๓) เป็นผู้ประกอบวิชาชีพอิสระ

(๒๔) มีพฤติการณ์อันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง มาตรา ๑๕ เมื่อมีกรณีที่จะต้องสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการตามมาตรา ๑๒ ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหา ซึ่งประกอบด้วย

(๑) ประธานศาลฎีกา เป็นประธานกรรมการ

(๒) ประธานสภาผู้แทนราษฎร และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร เป็นกรรมการ

(๓) ประธานศาลปกครองสูงสุด เป็นกรรมการ

(๔) บุคคลซึ่งศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระที่มีใช้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินแต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ และไม่เคยปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ ในศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระ องค์กรละหนึ่งคน เป็นกรรมการ

ให้เลขาธิการวุฒิสภาเป็นเลขานุการของคณะกรรมการสรรหา และให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการสรรหา

ในการดำเนินการแต่งตั้งบุคคลตาม (๔) ให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระที่มีใช้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินดำเนินการเสนอชื่อบุคคลซึ่งองค์กรนั้นแต่งตั้งเป็นกรรมการสรรหาภายในยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากเลขาธิการวุฒิสภา โดยให้คัดเลือกจากบุคคลซึ่งมีความเป็นกลางซื่อสัตย์สุจริต และมีความเข้าใจในภารกิจของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้จะได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการสรรหาต้องได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือกรรมการองค์กรอิสระ แล้วแต่กรณี ในกรณีที่ไม่มีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งให้ลงคะแนนใหม่อีกครั้งหนึ่ง ในการลงคะแนนครั้งนี้ ถ้ามีผู้เข้ารับการคัดเลือกเกินสองคนให้นำเฉพาะคนที่ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรกมาลงคะแนนใหม่ ในกรณีที่มิได้คะแนนสูงสุดเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรกเกินสองคน ให้ผู้เข้ารับการคัดเลือกซึ่งได้คะแนนเท่ากันนั้นจับสลากเพื่อให้เหลือผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรกเพียงสองคน ในการลงคะแนนครั้งหลังนี้ ถ้ายังไม่มีผู้ใดได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือกรรมการองค์กรอิสระแล้วแต่กรณี ให้ดำเนินการเพื่อคัดเลือกใหม่ โดยจะคัดเลือกผู้เข้ารับการคัดเลือกที่มีชื่ออยู่ในการคัดเลือกครั้งแรกมิได้

ให้เลขาธิการวุฒิสภาประกาศรายชื่อกรรมการสรรหาตาม (๔) ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหาตาม (๒) หรือกรรมการสรรหาตาม (๔) มีไม่ครบไม่ว่าด้วยเหตุใด หรือพ้นกำหนดเวลาการคัดเลือกตามวรรคสามแล้วมิได้มีการเสนอชื่อ ให้คณะกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่ปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจไปพลางก่อนได้ โดยในระหว่างนั้นให้ถือว่าคณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่

ให้กรรมการสรรหาตาม (๔) อยู่ในวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันที่มีกรณีที่ต้องสรรหากรรมการใหม่ แต่ไม่รวมถึงการสรรหาใหม่หรือสรรหาเพิ่มเติมตามมาตรา ๑๖ วรรคสี่ มาตรา ๑๗

วรรคสองและวรรคสาม และมาตรา ๑๘ และให้กรรมการสรรหาดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระเมื่อตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้าม

ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสรรหาตาม (๔) แล้ว จะเป็นกรรมการสรรหาในคณะกรรมการสรรหาสำหรับศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระอื่นในขณะเดียวกันมิได้

ให้ประธานกรรมการสรรหาและกรรมการสรรหาเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๖ ในการสรรหากรรมการ ให้คณะกรรมการสรรหาปรึกษาหารือเพื่อคัดสรรให้ได้บุคคลซึ่งมีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่ และมีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม รวมตลอดทั้งมีทัศนคติที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลสำเร็จ โดยนอกจากการประกาศรับสมัครแล้ว ให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการสรรหาจากบุคคลซึ่งมีความเหมาะสมทั่วไปได้ด้วยแต่ต้องได้รับความยินยอมของบุคคลนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความหลากหลายของประสบการณ์ที่แตกต่างกันในแต่ละด้านประกอบด้วย และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ให้คณะกรรมการสรรหาใช้วิธีการสัมภาษณ์หรือให้แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ หรือวิธีการอื่นใดที่เหมาะสมเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

ในการสรรหา ให้ใช้วิธีลงคะแนนโดยเปิดเผยและให้กรรมการสรรหาแต่ละคนบันทึกเหตุผลในการเลือกไว้ด้วย

ผู้ซึ่งจะได้รับการสรรหาต้องได้รับคะแนนเสียงถึงสองในสามของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของคณะกรรมการสรรหา

ถ้าไม่มีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงตามวรรคสาม หรือมีแต่ยังไม่ครบจำนวนที่จะต้องสรรหาให้มีการลงคะแนนใหม่สำหรับผู้ได้คะแนนไม่ถึงสองในสาม ถ้ายังได้ไม่ครบตามจำนวนให้มีการลงคะแนนอีกครั้งหนึ่ง ในกรณีที่การลงคะแนนครั้งหลังนี้ยังได้บุคคลไม่ครบตามจำนวนที่จะต้องสรรหาให้ดำเนินการสรรหาใหม่สำหรับจำนวนที่ยังขาดอยู่

ภายในสามวันนับแต่วันปิดรับสมัคร ให้เลขาธิการวุฒิสภาประกาศรายชื่อผู้เข้ารับการสรรหาให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ประกาศดังกล่าวให้ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับคุณสมบัติและประวัติการทำงานตามที่คณะกรรมการสรรหากำหนดด้วย

มาตรา ๑๗ ผู้ได้รับการสรรหาเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

ในกรณีที่วุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบผู้ได้รับการสรรหารายใด ให้ดำเนินการสรรหาบุคคลใหม่แทนผู้นั้น แล้วเสนอต่อวุฒิสภาเพื่อให้ความเห็นชอบต่อไป โดยผู้ซึ่งไม่ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาในครั้งนี้จะเข้ารับการสรรหาในครั้งใหม่ไม่ได้

เมื่อมีผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาแล้ว หากเป็นกรณีที่ประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งด้วยให้ผู้ได้รับความเห็นชอบประชุมร่วมกับกรรมการซึ่งยังดำรงตำแหน่งอยู่ ถ้ามี เพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการแล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ ในกรณีที่ผู้ซึ่งวุฒิสภาให้ความเห็นชอบยังได้ไม่ครบจำนวนที่ต้องสรรหา แต่เมื่อรวมกับกรรมการซึ่งยังดำรงตำแหน่งอยู่ ถ้ามี มีจำนวนถึงห้าคนก็ให้ดำเนินการประชุมเพื่อเลือกประธานกรรมการได้ และเมื่อโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งแล้วให้คณะกรรมการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปพลางก่อนได้ โดยในระหว่างนั้นให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่ และให้ดำเนินการสรรหาเพิ่มเติมให้ครบตามจำนวนที่ต้องสรรหาต่อไปโดยเร็ว

ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการ และเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

มาตรา ๑๘ ผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาให้เป็นกรรมการโดยที่ยังมิได้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๔ (๒๐) (๒๑) หรือ (๒๒) หรือยังประกอบวิชาชีพตามมาตรา ๑๔ (๒๓) อยู่ ต้องแสดงหลักฐานว่าได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีวดังกล่าวแล้ว ต่อประธานวุฒิสภาภายในเวลาที่ประธานวุฒิสภากำหนด ซึ่งต้องเป็นเวลาก่อนที่ประธานวุฒิสภาจะนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งกรรมการ ในกรณีที่มิได้แสดงหลักฐานภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิและให้ดำเนินการสรรหาใหม่

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครหรือผู้ได้รับการสรรหา ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด

การเสนอเรื่องเพื่อให้คณะกรรมการสรรหาวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสรรหากำหนด

การวินิจฉัย ให้ใช้วิธีลงคะแนนโดยเปิดเผย

ให้นำความในวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับแก่กรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการสรรหาด้วยโดยอนุโลม แต่กรรมการสรรหาที่ถูกกล่าวหาว่าขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามจะอยู่ในที่ประชุมในขณะที่พิจารณาและวินิจฉัยมิได้

มาตรา ๒๐ ให้ประธานกรรมการสรรหาและกรรมการสรรหาได้รับเบี้ยประชุมและค่าตอบแทนอื่นตามที่ประธานวุฒิสภากำหนด แต่สำหรับเบี้ยประชุมให้กำหนดให้ได้รับเป็นรายครั้งที่มาประชุมในอัตราไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของประธานกรรมการหรือกรรมการในคณะกรรมการข้าราชการรัฐสภา ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการรัฐสภาได้รับในแต่ละเดือน แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๑ กรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการใหม่แทน

มาตรา ๒๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๒ หรือมาตรา ๑๓ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔

(๔) พ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นตามรัฐธรรมนูญ

เมื่อประธานกรรมการพ้นจากตำแหน่งประธานกรรมการ ให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการด้วย

ในกรณีที่มีปัญหาว่ากรรมการผู้ใดพ้นจากตำแหน่งตาม (๒) หรือ (๓) หรือไม่ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่แทนประธานกรรมการ

ในระหว่างที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ และยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แต่ถ้ามีกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงสี่คน ให้กระทำได้ แต่เฉพาะการที่จำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

ในกรณีที่กรรมการจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการสรรหากรรมการใหม่ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันก่อนวันที่กรรมการครบวาระ แต่ถ้ากรรมการพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นนอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการสรรหากรรมการภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง

มาตรา ๒๓ เมื่อมีผู้ร้องขอโดยมีหลักฐานตามสมควรว่ากรรมการผู้ใดพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๒ (๒) หรือ (๓) ให้เลขาธิการวุฒิสภาเสนอเรื่องต่อประธานกรรมการสรรหาภายในห้าวัน

นับแต่วันที่ได้รับการร้องขอ และให้คณะกรรมการสรรหาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ในการวินิจฉัยให้ถือเสียงข้างมากและให้ใช้วิธีลงคะแนนโดยเปิดเผย ในกรณีที่มีเสียงเท่ากัน ให้ประธานกรรมการสรรหาออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

หลักฐานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสรรหากำหนด

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่กรรมการต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่เพราะถูกกล่าวหาและศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประทับฟ้อง และมีกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง ให้ประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุดร่วมกันแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับกรรมการทำหน้าที่เป็นกรรมการเป็นการชั่วคราวให้ครบเจ็ดคน โดยให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งทำหน้าที่ในฐานะกรรมการได้จนกว่ากรรมการที่ตนทำหน้าที่แทนจะปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือจนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทน

มาตรา ๒๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๒ วรรคห้า การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่าห้าคน จึงจะเป็นองค์ประชุม ในกรณีที่กรรมการคนใดไม่อาจมาประชุมได้ให้จดแจ้งเหตุนั้นไว้ในรายงานการประชุม

การลงมติในการประชุมของคณะกรรมการให้ใช้คะแนนเสียงข้างมาก โดยประธานในที่ประชุมและกรรมการที่มาประชุมต้องลงคะแนนเสียงเพื่อมีมติ และให้กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ในกรณีมีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมมีสิทธิออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

การไม่เข้าประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุมตามวรรคสองโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าเป็นการจงใจฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุม ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการประชุมที่คณะกรรมการกำหนด

ในการประชุมของคณะกรรมการ ให้เป็นหน้าที่ของผู้ว่าการที่จะเข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงแสดงความคิดเห็นด้วย เว้นแต่เป็นการประชุมเพื่อมีมติตามมาตรา ๕๐ (๔)

ให้ประธานกรรมการ กรรมการ และผู้ว่าการได้รับเบี้ยประชุมเป็นรายครั้งเท่ากับกรรมการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเบี้ยประชุมกรรมการ

มาตรา ๒๖ กรรมการต้องปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา และการปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจของ คณะกรรมการต้องเป็นไปโดยสุจริต เทียงธรรม กล้าหาญ และปราศจากอคติทั้งปวงในการใช้ดุลพินิจ และปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามมาตรฐานทางจริยธรรม ในระหว่างการดำรงตำแหน่ง กรรมการจะเข้ารับ การศึกษาหรืออบรมในหลักสูตรหรือโครงการใด ๆ มิได้ เว้นแต่เป็นหลักสูตรหรือโครงการที่ คณะกรรมการเป็นผู้จัดขึ้นโดยเฉพาะสำหรับกรรมการ

มาตรา ๒๗ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) วางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน
(๒) กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน
(๓) กำกับการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตาม (๑) และ (๒) และตามกฎหมายว่าด้วยวินัย การเงินการคลังของรัฐ

(๔) ให้คำปรึกษา แนะนำ หรือเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินแผ่นดินให้เป็นไปตาม กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ รวมทั้งการให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐในการแก้ไข ข้อบกพร่องเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน

(๕) ส่งลงโทษทางปกครองกรณีมีการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

(๖) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือ กฎหมายอื่น

ในการกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานตาม (๒) ให้คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นของหน่วยรับ ตรวจสอบและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย

มาตรา ๒๘ นโยบายการตรวจเงินแผ่นดินตามมาตรา ๒๗ (๑) ให้คณะกรรมการวางเป็น นโยบายการตรวจเงินแผ่นดินประจำปีและนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินระยะยาว ซึ่งอย่างน้อยต้องมี สาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๑) ทิศทางและเป้าหมายในการตรวจเงินแผ่นดิน

(๒) ผลสัมฤทธิ์ในการตรวจเงินแผ่นดิน

(๓) การพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดินให้มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว

นโยบายการตรวจเงินแผ่นดินที่คณะกรรมการจัดทำแล้ว ให้แจ้งสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และ คณะรัฐมนตรีทราบ และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปด้วย

มาตรา ๒๙ หลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่คณะกรรมการกำหนดขึ้น ตามมาตรา ๒๗ (๒) ต้องสอดคล้องกับหลักการและมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นที่ยอมรับของสากล และให้ใช้ได้จนกว่าคณะกรรมการจะมีมติให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม แต่การแก้ไขเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ถ้าเกี่ยวข้องกับปฏิบัติของหน่วยรับตรวจ ต้องมีระยะเวลาให้หน่วยรับตรวจ เพียงพอที่จะปฏิบัติตามหลักเกณฑ์มาตรฐานที่แก้ไขเปลี่ยนแปลงใหม่

หลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินตามวรรคหนึ่ง ให้เผยแพร่ให้หน่วยรับตรวจ และประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

ในกรณีที่หน่วยรับตรวจเห็นว่าหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่กำหนด ตามวรรคหนึ่ง ก่อให้เกิดปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินงาน หรือยังไม่สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี หรือแบบแผนการปฏิบัติราชการ จะแจ้งให้คณะกรรมการทราบและพิจารณา ปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์มาตรฐาน หรือเสนอแนะให้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี หรือแบบแผนการปฏิบัติราชการของทางราชการดังกล่าวตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร ก็ได้

มาตรา ๓๐ หลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินตามมาตรา ๒๗ (๒) อย่างน้อย ต้องประกอบด้วย

- (๑) วิธีการตรวจเงินแผ่นดินแต่ละด้าน
- (๒) ความเคร่งครัดในจริยธรรมแห่งวิชาชีพในการตรวจเงินแผ่นดิน
- (๓) ระยะเวลาในการตรวจเงินแผ่นดิน
- (๔) วิธีปฏิบัติในการเข้าตรวจ
- (๕) วิธีการให้คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการแก้ไขปัญหาแก่หน่วยรับตรวจ
- (๖) วิธีการเปิดโอกาสให้หน่วยรับตรวจชี้แจง
- (๗) วิธีการรายงาน การแจ้ง และการเผยแพร่ผลการตรวจ

มาตรา ๓๑ การวางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินและการกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐาน เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน ตามมาตรา ๒๗ (๑) และ (๒) หากผู้ว่าการเห็นว่านโยบายหรือ หลักเกณฑ์มาตรฐานที่คณะกรรมการกำหนดมีผลเป็นการเลือกปฏิบัติต่อหน่วยรับตรวจ หรือทำให้มี

การตรวจสอบใด ๆ ที่อยู่นอกเหนือหน้าที่และอำนาจของผู้ว่าการ หรือมีผลให้ผู้ว่าการไม่มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ ผู้ว่าการจะขอให้คณะกรรมการพิจารณาทบทวนก็ได้

มติของคณะกรรมการในการพิจารณาทบทวนตามวรรคหนึ่งให้เป็นที่สุด เว้นแต่ในกรณีที่ผู้ว่าการเห็นว่านโยบายหรือหลักเกณฑ์มาตรฐานดังกล่าวมีผลให้ผู้ว่าการไม่มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ผู้ว่าการมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยต่อไป

มาตรา ๓๒ นอกจากหน้าที่และอำนาจตามมาตรา ๒๗ ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกระเบียบ ประกาศ หรือข้อบังคับในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) การกำกับการตรวจเงินแผ่นดินตามมาตรา ๒๗ (๓)
- (๒) การจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของสำนักงานโดยผู้ประเมินอิสระ
- (๓) การจัดเก็บค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานของสำนักงาน
- (๔) การอื่นใดอันจำเป็นต่อการดำเนินงานของผู้ว่าการหรือสำนักงาน หรือการทำให้บุคคลดังกล่าวทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การออกระเบียบตาม (๑) จะกำหนดให้ผู้ว่าการต้องจัดทำรายงานผลการตรวจเงินแผ่นดินโดยสรุปเป็นรายไตรมาสก็ได้

มาตรา ๓๓ ในการกำกับการตรวจเงินแผ่นดินตามมาตรา ๒๗ (๓) ถ้าความปรากฏต่อคณะกรรมการว่าการตรวจสอบไม่เป็นไปตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินหรือหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่คณะกรรมการกำหนด หรือตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้ผู้ว่าการรับไปดำเนินการปรับปรุง แก้ไข หรือปฏิบัติให้ถูกต้องต่อไป

ก่อนสั่งการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการต้องนำคำชี้แจงและความเห็นของผู้ว่าการมาประกอบการพิจารณาวินิจฉัยด้วย

มาตรา ๓๔ ในกรณีที่ผู้ว่าการเห็นว่ามีปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจเงินแผ่นดินตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินหรือหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน และประสงค์จะได้รับคำแนะนำจากคณะกรรมการ ให้ผู้ว่าการปรึกษาหารือคณะกรรมการเพื่อขอคำแนะนำหรือข้อเสนอแนะ เพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว

มาตรา ๓๕ ในกรณีที่หน่วยรับตรวจเห็นว่าผู้ว่าการหรือผู้ได้รับมอบหมายดำเนินการตรวจสอบไม่เป็นไปตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินหรือหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน หน่วยรับตรวจมีสิทธิยื่นคำร้องไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๖ ในกรณีที่จำเป็นต้องได้ข้อมูลหรือมีการศึกษาเรื่องใด คณะกรรมการจะขอให้สำนักงานจ้างบุคคลหรือสถาบันซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญดำเนินการในเรื่องนั้นได้ตามที่จำเป็น หรือในกรณีที่ไม้อาจหลีกเลี่ยงได้จะแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวแทนก็ได้ โดยต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าและประสิทธิภาพที่จะเกิดขึ้น ทั้งนี้ ก่อนการจ้างหรือแต่งตั้ง คณะกรรมการต้องกำหนดเป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ และระยะเวลาของการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวไว้ให้ชัดเจน

หลักเกณฑ์และวิธีการจ้าง และค่าตอบแทน ของบุคคลหรือสถาบัน หรือการแต่งตั้ง อนุกรรมการ การพ้นจากตำแหน่ง ค่าตอบแทนและประโยชน์ตอบแทนอื่น และวิธีปฏิบัติงานของอนุกรรมการ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจขอให้หน่วยรับตรวจมีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริง หรือส่งเอกสารหลักฐานหรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง และเรียกผู้รับตรวจมาให้ถ้อยคำ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๘ เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของกรรมการ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ให้กรรมการได้รับเงินค่ารับรองเหมาจ่ายเป็นรายเดือนตามอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าเงินประจำตำแหน่งของประธานกรรมการหรือกรรมการ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๙ กรรมการซึ่งดำรงตำแหน่งไม่น้อยกว่าหนึ่งปี มีสิทธิได้รับบำเหน็จตอบแทนเป็นเงินซึ่งจ่ายครั้งเดียวเมื่อพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) ครบวาระ
- (๒) ตาย
- (๓) ลาออก
- (๔) มีอายุครบเจ็ดสิบปี

ในการคำนวณบำเหน็จตอบแทนนั้นให้นำอัตราเงินเดือนตามมาตรา ๓๘ คูณด้วยจำนวนปีที่ดำรงตำแหน่ง เศษของปีให้นับเป็นหนึ่งปี

สิทธิในบำเหน็จตอบแทนนั้น เป็นสิทธิเฉพาะตัว จะโอนไม่ได้ เว้นแต่กรณีตาย ให้ตกได้แก่คู่สมรสและทายาทที่ได้แจ้งไว้ และถ้าการตายนั้นเกิดขึ้นเพราะเหตุปฏิบัติหน้าที่หรือในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ได้รับเป็นสองเท่าของบำเหน็จตอบแทนที่กำหนดไว้ตามวรรคสอง

หมวด ๓

ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๔๐ ให้มีผู้ว่าการคนหนึ่งซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา โดยได้รับการเสนอชื่อจากคณะกรรมการ

ผู้ว่าการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับกรรมการ

มาตรา ๔๑ เมื่อมีกรณีที่จะต้องแต่งตั้งผู้ว่าการ ให้คณะกรรมการดำเนินการสรรหาบุคคลที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้ว่าการ

มาตรา ๔๒ ในการสรรหาผู้ว่าการ ให้คณะกรรมการประกาศรับสมัครบุคคลเพื่อเข้ารับการสรรหาเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ซึ่งต้องกระทำโดยเปิดเผย และให้มีการประกาศรายชื่อบุคคลที่จะเข้ารับการสรรหาให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป เพื่อรับฟังข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมของผู้เข้ารับการสรรหาดังกล่าวเพื่อประกอบการพิจารณาในการสรรหาด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการสมัคร และระยะเวลาที่จะใช้ในการสรรหาทุกขั้นตอน ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๓ ให้คณะกรรมการปรึกษาหารือเพื่อคัดเลือกให้ได้บุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน กฎหมาย การบัญชี การตรวจสอบภายใน การเงินการคลัง และด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการตรวจเงินแผ่นดิน และเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญและความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ และมีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม รวมตลอดทั้งมีทัศนคติที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลสำเร็จ

มาตรา ๔๔ ในการสรรหา ให้ใช้วิธีลงคะแนนโดยเปิดเผย และให้กรรมการแต่ละคนบันทึกเหตุผลในการลงคะแนนของตนไว้ด้วย

ผู้ซึ่งได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้ว่าการต้องได้รับคะแนนเสียงถึงสองในสามของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของคณะกรรมการ ในกรณีที่ไม่มีผู้ได้รับคะแนนเสียงถึงสองในสามให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

- (๑) ในกรณีมีผู้สมัครคนเดียว ให้ดำเนินการสรรหาใหม่
 - (๒) ในกรณีมีผู้สมัครสองคนให้ลงคะแนนใหม่อีกครั้งหนึ่ง ถ้ายังไม่มีผู้ใดได้คะแนนเสียงถึงสองในสาม ให้ดำเนินการสรรหาใหม่
 - (๓) ในกรณีมีผู้สมัครเกินสองคนขึ้นไป ให้นำผู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุดสองลำดับแรกมาลงคะแนนใหม่ ถ้ายังไม่มีผู้ใดได้คะแนนเสียงถึงสองในสาม ให้ดำเนินการสรรหาใหม่
- ถ้ามีผู้ได้รับคะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสองคน ให้ประธานกรรมการจับสลากผู้ที่ได้รับคะแนนเท่ากันเพื่อให้เหลือสองคนแล้วจึงลงคะแนน

มาตรา ๔๕ เมื่อคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ว่าการได้แล้ว ให้เสนอชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกพร้อมความยินยอมของผู้นั้นต่อประธานวุฒิสภา

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๘ มาใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับการคัดเลือกด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๔๖ ผู้ได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้ว่าการ ต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

ในกรณีที่วุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบผู้ได้รับการเสนอชื่อ ให้ดำเนินการสรรหาบุคคลใหม่แทนผู้นั้นแล้วเสนอต่อวุฒิสภาเพื่อให้ความเห็นชอบต่อไป โดยผู้ซึ่งไม่ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาในครั้งนี้จะเข้ารับการสรรหาในครั้งใหม่ไม่ได้

ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งผู้ว่าการ และเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

มาตรา ๔๗ ให้ผู้ว่าการมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละหกปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

มาตรา ๔๘ ให้ผู้ว่าการมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่โดยรับผิดชอบต่อคณะกรรมการ และเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของสำนักงาน

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ผู้ว่าการพึงรับฟังคำแนะนำ ข้อเสนอแนะ หรือข้อท้วงติงของคณะกรรมการซึ่งต้องไม่กระทบต่อความเป็นอิสระในการตรวจเงินแผ่นดินของผู้ว่าการ

มาตรา ๔๙ ผู้ว่าการต้องปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา และการปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจของผู้ว่าการต้องเป็นไปโดยสุจริต เทียงธรรม กล้าหาญ และปราศจากอคติทั้งปวงในการใช้ดุลพินิจ และปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามมาตรฐานทางจริยธรรม ในระหว่างการดำรงตำแหน่ง ผู้ว่าการจะเข้ารับการศึกษาหรืออบรมในหลักสูตรหรือโครงการใด ๆ มิได้ เว้นแต่เป็นหลักสูตรหรือโครงการที่จัดขึ้นโดยเฉพาะสำหรับกรรมการและผู้ว่าการ

มาตรา ๕๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ผู้ว่าการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔

(๔) คณะกรรมการมีมติให้พ้นจากตำแหน่งด้วยคะแนนเสียงสามในสี่ของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ เนื่องจากจงใจฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินหรือหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่คณะกรรมการกำหนดและเมื่อคณะกรรมการสั่งให้แก้ไขแล้วไม่ดำเนินการภายในเวลาอันสมควรจนอาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อทางราชการ

(๕) พ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นตามรัฐธรรมนูญ

(๖) ไม่สามารถทำงานได้เต็มเวลา

มาตรา ๕๑ ในกรณีที่ผู้ว่าการต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่เพราะถูกกล่าวหาและศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประทับฟ้อง ให้รองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งมีอาวุโสสูงสุดปฏิบัติหน้าที่แทน จนกว่าผู้ว่าการจะปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือจนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการแทน

หลักเกณฑ์การกำหนดอาวุโสตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้ว่าการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๕๒ ให้ผู้ว่าการได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ค่ารับรองเหมาจ่ายและประโยชน์ตอบแทนอื่นเช่นเดียวกับกรรมการ

มาตรา ๕๓ ให้ผู้ว่าการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจเงินแผ่นดินตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินและหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่คณะกรรมการกำหนด และตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

(๒) ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐ

(๓) มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตาม (๑) และ (๒)

(๔) กำกับและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตาม (๓)

ในการตรวจเงินแผ่นดินสำหรับหน่วยรับตรวจตามบทนิยามคำว่า “หน่วยรับตรวจ” ตามมาตรา ๔ (๗) ให้ตรวจเฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับเงินอุดหนุนหรือกิจการที่ได้รับเงินหรือทรัพย์สินลงทุนจากหน่วยรับตรวจตามบทนิยามคำว่า “หน่วยรับตรวจ” ตามมาตรา ๔ (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๖) ว่ามีการใช้จ่ายไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่

มาตรา ๕๔ นอกจากหน้าที่และอำนาจตามมาตรา ๕๓ ให้ผู้ว่าการมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) กำหนดแผนการตรวจสอบประจำปีเพื่อให้สำนักงานถือปฏิบัติ และเสนอคณะกรรมการเพื่อทราบ

(๒) ตรวจสอบรายงานการเงินแผ่นดินประจำปีงบประมาณ และแสดงความคิดเห็นว่าเป็นไปตามกฎหมายและตามความเป็นจริงหรือไม่

(๓) ตรวจสอบบัญชีทุนสำรองเงินตราประจำปี และแสดงความคิดเห็นว่าเป็นไปตามกฎหมายและตามความเป็นจริงหรือไม่

(๔) แจ้งผลการตรวจสอบและติดตามให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจเพื่อให้เป็นไปตามผลการตรวจสอบ

(๕) วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสำนักงานเท่าที่ไม่ขัดกับระเบียบหรือประกาศหรือมติของคณะกรรมการ

(๖) แต่งตั้งที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาการหรือในกิจการต่าง ๆ เพื่อช่วยการปฏิบัติงานของสำนักงาน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๗) จัดจ้างและกำหนดค่าจ้างที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานของสำนักงาน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๘) มอบหมายเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติตาม (๒) (๓) และ (๔) และมาตรา ๗ วรรคสาม รวมถึงรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ดังกล่าว

(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่มีกฎหมายกำหนดหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

การกำหนดแผนการตรวจสอบตาม (๑) ต้องสอดคล้องกับนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินและหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๕๕ การใช้หน้าที่และอำนาจตามมาตรา ๕๓ และมาตรา ๕๔ นั้น ห้ามมิให้ผู้ว่าการหรือเจ้าหน้าที่ผู้ว่าการมอบหมายดำเนินการสอบบัญชีโดยมีการเรียกค่าใช้จ่ายจากหน่วยรับตรวจ อันเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์

มาตรา ๕๖ ห้ามมิให้มีการเปิดเผยหรือเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจสอบที่อยู่ระหว่างการดำเนินการให้สาธารณชนทราบ จนกว่าจะได้ข้อยุติเกี่ยวกับการตรวจสอบนั้นแล้ว เว้นแต่เป็นกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการระงับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่ทางราชการ ผู้ว่าการจะเปิดเผยหรือเผยแพร่ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ดังกล่าวก็ได้ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด แต่ไม่ว่าจะเป็นกรณีใด การเปิดเผยต้องไม่มีลักษณะเป็นการวินิจฉัยว่ามีการกระทำความผิดเกิดขึ้นแล้ว

มาตรา ๕๗ ในกรณีที่หน่วยรับตรวจสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ หรือในเรื่องที่อยู่ในอำนาจการตรวจสอบของผู้ว่าการ ให้ผู้ว่าการหรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตอบข้อสอบถามเป็นหนังสือโดยเร็ว ซึ่งต้องไม่ช้ากว่าสามสิบวันนับแต่วันได้รับการสอบถาม

ในกรณีที่หน่วยรับตรวจได้ปฏิบัติตามที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง หรือตามที่หน่วยงานที่เป็นผู้มีหน้าที่ดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี หรือแบบแผนการปฏิบัติราชการได้แจ้งให้ทราบแล้ว มิให้ถือว่าเป็นการกระทำที่ไม่ชอบหรือไม่ถูกต้อง แต่ไม่ตัดอำนาจผู้ว่าการที่จะแก้ไขคำตอบหรือโต้แย้งกับหน่วยงานที่เป็นผู้มีหน้าที่ดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี หรือแบบแผนการปฏิบัติราชการดังกล่าว และในกรณีที่มีข้อยุติที่แตกต่างไป มิให้มีผลกระทบกับการกระทำที่ได้ดำเนินการไปก่อนแล้ว

หมวด ๔

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๕๘ ให้มีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระ ตามรัฐธรรมนูญ มีฐานะเป็นนิติบุคคล และอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของผู้ว่าการ

ให้สำนักงานทำหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๙ สำนักงานมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการ และดำเนินการเพื่อให้คณะกรรมการบรรลุมารกิจและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และกฎหมายอื่น

(๒) อำนวยความสะดวก ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ กรรมการ และผู้ว่าการ

(๓) ดำเนินการเพื่อให้หน่วยรับตรวจมีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการ

(๔) จัดให้มีการฝึกอบรมและพัฒนาความรู้ความเข้าใจให้แก่เจ้าหน้าที่และบุคลากรอื่นของสำนักงาน เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมกระบวนการตรวจสอบ

(๕) ประสานงานและร่วมมือกับหน่วยงานต่างประเทศหรือระหว่างประเทศเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน

(๖) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีและรายงานผลการปฏิบัติงานระหว่างปีเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ หรือข้อท้วงติง และพิจารณาเห็นชอบก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีทราบ

(๗) ติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยรับตรวจตามข้อเสนอแนะของสำนักงาน

(๘) รวบรวมคำสั่งของผู้ว่าการและเจ้าหน้าที่ที่มีถึงหน่วยรับตรวจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อเสนอคณะกรรมการพิจารณาวางหลักเกณฑ์ให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติให้เป็นมาตรฐาน รวมถึงเผยแพร่ให้หน่วยรับตรวจและประชาชนทราบ

(๙) เผยแพร่ผลการตรวจสอบให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

(๑๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือที่คณะกรรมการหรือผู้ว่าการมอบหมาย

มาตรา ๖๐ ในการกำกับดูแลสำนักงาน ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การแบ่งส่วนราชการภายในของสำนักงานและขอบเขตหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการดังกล่าว

(๒) การกำหนดตำแหน่ง การจัดประเภทตำแหน่งและระดับตำแหน่ง และการเทียบตำแหน่ง อัตราเงินเดือน เงินเพิ่มพิเศษสำหรับตำแหน่ง และค่าตอบแทนพิเศษหรือสิทธิประโยชน์อื่นของเจ้าหน้าที่

(๓) การกำหนดคุณสมบัติ การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การออกจากราชการ วินัย การร้องทุกข์ และการอื่นที่จำเป็นในการบริหารงานบุคคลสำหรับเจ้าหน้าที่

(๔) การกำหนดวิธีการและเงื่อนไขในการจ้างลูกจ้างของสำนักงาน รวมตลอดทั้งอัตราเงินเดือน เงินเพิ่ม และค่าตอบแทนพิเศษหรือสิทธิประโยชน์อื่นของลูกจ้างของสำนักงาน

(๕) การกำหนดวิธีการและเงื่อนไขในการจ้างที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญ เพื่อช่วยการปฏิบัติงานของสำนักงาน รวมตลอดทั้งค่าจ้างหรือค่าตอบแทนอื่นของที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญ

(๖) การบริหารจัดการการเงินและทรัพย์สิน การงบประมาณ และการพัสดุของสำนักงาน

(๗) การจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่นแก่เจ้าหน้าที่และบุคลากรอื่นของสำนักงาน

(๘) การกำหนดเครื่องแบบและการแต่งเครื่องแบบของกรรมการ ผู้ว่าการ เจ้าหน้าที่ และบุคลากรอื่นของสำนักงาน

การดำเนินการตาม (๑) และ (๒) ต้องคำนึงถึงควมมีประสิทธิภาพและความคล่องตัว

การกำหนดตาม (๒) และ (๔) ต้องคำนึงถึงค่าครองชีพ และความเพียงพอในการดำรงชีพและภาระความรับผิดชอบที่แตกต่างกันของบุคลากรแต่ละสายงานและระดับด้วย

ในการออกระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการคำนึงถึงความเที่ยงธรรม ขวัญและกำลังใจของบุคลากร

ให้ประธานกรรมการเป็นผู้มีหน้าที่ลงนามในระเบียบหรือประกาศที่คณะกรรมการมีมติเห็นชอบแล้ว และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

การดำเนินการตามมาตรานี้ ต้องไม่มีผลเป็นการให้คณะกรรมการหรือกรรมการมีอำนาจในการบรรจุ แต่งตั้ง ย้าย เลื่อนตำแหน่ง หรือขึ้นเงินเดือนเจ้าหน้าที่ เว้นแต่เป็นกรณีของรองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินหรือตำแหน่งอื่นที่เทียบเท่า คณะกรรมการจะกำหนดให้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อนก็ได้

เมื่อมีกรณีที่จะต้องแต่งตั้งรองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นที่เทียบเท่าให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป

มาตรา ๖๑ ข้าราชการสำนักงาน ได้แก่ บุคคลซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้เป็นข้าราชการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ให้ข้าราชการสำนักงานเป็นข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ การได้อันเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลที่มีได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือระเบียบหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับแก่การบริหารงานบุคคลของเจ้าหน้าที่ด้วยโดยอนุโลม

การจ่ายเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งให้แก่ข้าราชการสำนักงาน ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๖๒ ภายใต้บังคับมาตรา ๖๐ วรรคหก และเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามมาตรา ๖๑ ให้คณะกรรมการทำหน้าที่เป็น ก.พ. ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน และมีอำนาจแต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อทำหน้าที่เป็นคณะอนุกรรมการข้าราชการสำนักงานได้ โดยมีองค์ประกอบและหน้าที่และอำนาจตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ให้คณะอนุกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งทำหน้าที่เช่นเดียวกับคณะอนุกรรมการสามัญประจำกระทรวง ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคลและคณะอนุกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้ง ให้มีสิทธิได้รับค่าเบี้ยประชุมเช่นเดียวกับ ก.พ. หรือ อ.ก.พ. แล้วแต่กรณี

มาตรา ๖๓ ให้คณะกรรมการออกข้อกำหนดทางจริยธรรมขึ้นใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่และบุคลากรอื่นของสำนักงาน ทั้งนี้ ข้อกำหนดทางจริยธรรมดังกล่าวต้องระบุด้วยว่าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม จะต้องได้รับโทษอย่างไร

มาตรา ๖๔ การโอนข้าราชการตามกฎหมายอื่นมาบรรจุเป็นข้าราชการสำนักงาน อาจกระทำได้ถ้าเจ้าตัวสมัครใจ โดยผู้มีอำนาจสั่งบรรจุทำความตกลงกับเจ้าสังกัดแล้วเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาอนุมัติ ทั้งนี้ จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับใดและได้รับเงินเดือนเท่าใดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด แต่เงินเดือนที่จะให้ได้รับจะต้องไม่สูงกว่าข้าราชการสำนักงานที่มีคุณวุฒิ ความสามารถ และความชำนาญงานในระดับเดียวกัน

เพื่อประโยชน์ในการนับเวลาราชการ ให้ถือเวลาราชการหรือเวลาทำงานของผู้ซึ่งโอนมาตามวรรคหนึ่งในขณะที่เป็นข้าราชการนั้น เป็นเวลาราชการของข้าราชการสำนักงานตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ด้วย

การโอนข้าราชการการเมืองและข้าราชการที่อยู่ในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการมาเป็นข้าราชการสำนักงานตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้จะกระทำมิได้

มาตรา ๖๕ ในกิจการของสำนักงานที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้ว่าการเป็นผู้แทนของสำนักงาน เพื่อการนี้ ผู้ว่าการจะมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานแทนก็ได้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๖๖ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ผู้ว่าการ เจ้าหน้าที่และบุคลากรอื่น ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่ผู้ว่าการกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖๗ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ ผู้ว่าการ และเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามมาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๖๘ ให้ผู้ว่าการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเสนองบประมาณรายจ่ายเพื่อจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนของคณะกรรมการและสำนักงานไว้ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ หรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ผู้ว่าการเห็นว่างบประมาณรายจ่ายที่ได้รับการจัดสรรให้ไม่เพียงพอ ให้ผู้ว่าการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเสนอคำขอแปรญัตติต่อคณะกรรมการพิจารณางบประมาณของสภาผู้แทนราษฎรได้โดยตรง

ในการเสนองบประมาณรายจ่ายดังกล่าวให้ผู้ว่าการพิจารณาผลการตรวจสอบของคณะผู้ตรวจสอบตามมาตรา ๗๔ ประกอบด้วย

ในการเสนองบประมาณรายจ่ายตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้ผู้ว่าการแจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบถึงรายได้และทรัพย์สินที่มีอยู่ด้วย

มาตรา ๖๙ เมื่อพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณหรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมตามมาตรา ๖๘ ใช้บังคับแล้ว ให้สำนักงานจัดทำงบประมาณรายจ่าย

ประจำปีเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการ และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

การใช้จ่ายเงินของสำนักงานต้องเป็นไปตามที่ระบุไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการเป็นการเฉพาะกรณี

ในการเบิกงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร ให้สำนักงานส่งข้อมูลคำขอเบิกงบประมาณต่อกรมบัญชีกลาง โดยให้ระบุจำนวนเงินที่จะต้องใช้ในแต่ละงวด งวดละสามเดือน และให้กรมบัญชีกลางส่งจ่ายเงินให้แก่สำนักงานภายในสามวันก่อนวันขึ้นงวดใหม่ แต่ในกรณีที่สำนักงานมีความจำเป็นต้องใช้เงินมากกว่าที่ได้แจ้งไว้ในงวดใด ให้กรมบัญชีกลางจ่ายให้ตามที่สำนักงานร้องขอ

มาตรา ๗๐ รายได้และทรัพย์สินในการดำเนินกิจการของสำนักงาน ประกอบด้วย

- (๑) เงินอุดหนุนที่ได้รับตามมาตรา ๖๘
- (๒) ทรัพย์สินที่มีผู้ทูลเกล้าฯ ให้แก่สำนักงาน
- (๓) ดอกผลหรือประโยชน์ของเงินหรือทรัพย์สินของสำนักงาน
- (๔) รายได้อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

ในการรับทรัพย์สินตาม (๒) ให้คำนึงถึงความเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ และในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่า การรับทรัพย์สินดังกล่าวอาจมีผลกระทบต่อความเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงาน จะสั่งให้สำนักงานไม่รับทรัพย์สินนั้นหรือให้คืนทรัพย์สินนั้นแก่ผู้ทูลเกล้าฯ ให้ก็ได้

การใช้จ่ายเงินรายได้ของสำนักงานให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๗๑ รายได้ของสำนักงานไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือกฎหมายอื่น

ให้สำนักงานจัดทำรายงานการรับและการใช้จ่ายเงินตามวรรคหนึ่งเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีเมื่อสิ้นปีงบประมาณทุกปี

อสังหาริมทรัพย์ซึ่งสำนักงานได้กรรมสิทธิ์มาไม่ว่าจากการซื้อ หรือมีผู้ยกให้ ให้เป็นที่ราชพัสดุ แต่สำนักงานมีอำนาจในการปกครองดูแล ใช้ หรือหาประโยชน์ได้

มาตรา ๗๒ ทรัพย์สินของสำนักงานไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี และผู้ใดจะยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดี

มาตรา ๗๓ ให้มีคณะกรรมการกำกับการตรวจสอบเพื่อทำหน้าที่ในการกำกับการปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจสอบสำนักงานของคณะผู้ตรวจสอบ และดูแลให้คณะผู้ตรวจสอบมีความอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบสำนักงาน ประกอบด้วย

- (๑) ประธานวุฒิสภาเป็นประธานกรรมการ
- (๒) ประธานองค์กรอิสระทุกองค์กร ยกเว้นประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นกรรมการให้อธิบดีกรมบัญชีกลางเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๗๔ ให้กรมบัญชีกลางโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำกับการตรวจสอบ แต่งตั้งคณะผู้ตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่ในกรมบัญชีกลางขึ้นคณะหนึ่งตามจำนวนที่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ ทำหน้าที่ในการตรวจสอบสำนักงาน โดยให้คณะผู้ตรวจสอบมีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับที่ผู้ว่าการมีหน้าที่และอำนาจในการตรวจเงินแผ่นดินของหน่วยรับตรวจ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินตามมาตรา ๒๗ (๒) แล้วทำรายงานเสนอผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการกำกับการตรวจสอบ คณะกรรมการ สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี เพื่อทราบและดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป รายงานดังกล่าวให้เผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปด้วย

ในการตรวจสอบตามวรรคหนึ่ง ให้คณะผู้ตรวจสอบมีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับผู้ว่าการตามมาตรา ๙๓

มาตรา ๗๕ ให้สำนักงานจัดทำรายงานการเงินประจำปีซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงินและงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของสำนักงานส่งคณะผู้ตรวจสอบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

มาตรา ๗๖ ให้สำนักงานจัดให้มีระบบการตรวจสอบภายในเพื่อตรวจสอบการดำเนินงานต่าง ๆ ของสำนักงานและกองทุน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๗๗ ให้สำนักงานทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ ภายในสองร้อยสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ ทั้งนี้ ให้ประธานกรรมการหรือกรรมการที่คณะกรรมการมอบหมายและผู้ว่าการมาแถลงรายงานดังกล่าวต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีด้วย

รายงานผลการปฏิบัติงานตามวรรคหนึ่งจะต้องรายงานผลการปฏิบัติงานที่สำคัญในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพของการใช้จ่ายเงินของหน่วยรับตรวจ เว้นแต่เป็นเรื่องที่คณะกรรมการเห็นว่าควรแก่การรักษาไว้เป็นความลับหรือมีกฎหมายห้ามมิให้เปิดเผย

ในกรณีเพื่อประโยชน์ทางราชการ สำนักงานจะจัดทำรายงานเผยแพร่เป็นครั้งคราว นอกเหนือจากรายงานตามวรรคหนึ่งก็ได้

หมวด ๕

กองทุนเพื่อการพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๗๘ ให้มีกองทุนเพื่อการพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดินในสำนักงานกองทุนหนึ่ง มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้จ่ายในการสนับสนุนและพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้การตรวจเงินแผ่นดิน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรา ๗๙ กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

- (๑) เงินที่ได้รับโอนมาตามมาตรา ๑๑๒
- (๒) รายได้จากค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานของสำนักงาน
- (๓) เงินรายได้ตามมาตรา ๗๐ (๑) ที่ดำเนินการแล้วมีเหลือจ่ายในแต่ละปีงบประมาณ
- (๔) เงินหรือทรัพย์สินอื่นใดที่มีผู้บริจาคให้กองทุน
- (๕) ดอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

เงินและทรัพย์สินของกองทุนตามวรรคหนึ่งไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๘๐ เงินกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นค่าใช้จ่ายกรณีงบประมาณรายจ่ายประจำปีไม่เพียงพอหรือที่ไม่อาจเบิกจ่ายจากงบประมาณแผ่นดินได้
- (๒) เป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาประสิทธิภาพในการตรวจเงินแผ่นดิน
- (๓) สมทบเป็นค่าตอบแทนพิเศษ และสวัสดิการของเจ้าหน้าที่และบุคลากรอื่นของสำนักงาน
- (๔) เป็นค่าใช้จ่ายในการจ้างที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ และลูกจ้างเพื่อช่วยในการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงาน

(๕) ค่าใช้จ่ายอื่นใดที่จะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

การใช้จ่ายเงินกองทุนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

มาตรา ๘๑ เงินกองทุนให้นำฝากกระทรวงการคลังหรือธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจ หรือนำไปลงทุน ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด แต่ในการลงทุน คณะกรรมการกองทุน จะกำหนดให้ลงทุนอื่นใดนอกจากการซื้อพันธบัตรของรัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจที่มีกระทรวงการคลังเป็นผู้ค้ำประกันไม่ได้

มาตรา ๘๒ ให้มีคณะกรรมการกองทุนประกอบด้วย ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นประธานกรรมการ กรรมการตรวจเงินแผ่นดินคนหนึ่งซึ่งคณะกรรมการมอบหมาย ผู้ว่าการ รองผู้ว่าการ ตรวจเงินแผ่นดินคนหนึ่งซึ่งผู้ว่าการมอบหมาย และผู้แทนสำนักงบประมาณ เป็นกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการสำนักการเงินและการคลัง สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นเลขานุการ และผู้ว่าการจะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการคนหนึ่งก็ได้

มาตรา ๘๓ ให้คณะกรรมการกองทุนมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) บริหารจัดการ อนุมัติการจ่ายเงินกองทุน และกำกับดูแลการใช้จ่ายเงินกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

(๒) วางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถจัดทำรายงานการเงินประจำปี ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงินและงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของกองทุน ได้อย่างถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป

(๓) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการกองทุน

ให้คณะกรรมการกองทุนส่งรายงานการเงินของกองทุนตาม (๒) ให้คณะผู้ตรวจสอบภายใน แก่สภวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

มาตรา ๘๔ ให้คณะผู้ตรวจสอบตามมาตรา ๗๔ เป็นผู้สอบบัญชีของกองทุน ทำหน้าที่ตรวจสอบรายงานการเงินของกองทุนและแสดงความเห็นต่อรายงานการเงินนั้น และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

หมวด ๖

หน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบของผู้ว่าการ

มาตรา ๘๕ ในกรณีที่ผลการตรวจสอบปรากฏว่ามีข้อบกพร่องเนื่องจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี หรือแบบแผนการปฏิบัติราชการ ให้ผู้ว่าการมีหนังสือแจ้งข้อบกพร่องพร้อมทั้งข้อเสนอแนะให้ผู้รับตรวจทราบเพื่อดำเนินการแก้ไขและควบคุมหรือกำกับมิให้เกิดข้อบกพร่องขึ้นอีก แต่ผู้ว่าการต้องรับฟังคำชี้แจงและเหตุผลหรือความจำเป็นของหน่วยรับตรวจประกอบด้วย

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐหรือหน่วยรับตรวจที่ไม่เกี่ยวกับกฎหมาย ว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ ให้ผู้ว่าการแจ้งให้ผู้รับตรวจพิจารณาดำเนินการเพื่อให้มีการชดใช้ค่าเสียหายแก่รัฐหรือหน่วยรับตรวจหรือดำเนินการทางวินัย แล้วแต่กรณี และเมื่อผู้รับตรวจดำเนินการเป็นประการใดแล้วให้แจ้งให้ผู้ว่าการทราบ

ในกรณีที่ผลการตรวจสอบประกอบกับคำชี้แจงของหน่วยรับตรวจปรากฏว่ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี หรือแบบแผนการปฏิบัติราชการใดไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ หรือการปฏิบัติตามจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อราชการหรือประชาชน ให้เป็นหน้าที่ของผู้ว่าการที่จะเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี หรือแบบแผนการปฏิบัติราชการให้เหมาะสมต่อไป ในกรณีเช่นนั้น การดำเนินการของหน่วยรับตรวจที่บกพร่องให้เป็นอันพับไป เว้นแต่เป็นกรณีทุจริต

มาตรา ๘๖ ในกรณีที่ผลการตรวจสอบปรากฏว่า หน่วยรับตรวจจัดเก็บรายได้หรือผลตอบแทนไม่เป็นไปตามกฎหมายหรือสัญญา ให้ผู้ว่าการมีหนังสือแจ้งข้อบกพร่องพร้อมทั้งข้อเสนอแนะไปยังหน่วยรับตรวจเพื่อดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมายหรือสัญญา และให้หน่วยรับตรวจชี้แจงเหตุผลหรือแจ้งผลการดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะภายในระยะเวลาที่ผู้ว่าการกำหนด

ในกรณีที่ผู้ว่าการไม่เห็นด้วยกับการชี้แจงเหตุผลของหน่วยรับตรวจ หรือเห็นว่าการดำเนินการไม่เป็นไปตามข้อเสนอแนะหรือไม่ดำเนินการโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ผู้ว่าการแจ้งรัฐมนตรีเจ้าสังกัด หรือรัฐมนตรีซึ่งกฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่กำกับหรือควบคุมกิจการของหน่วยรับตรวจ หรือรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมาย เพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

ในกรณีที่ผู้ว่าการมีหลักฐานอันน่าเชื่อว่าหน่วยรับตรวจมีข้อบกพร่องในการจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียม หรือรายได้อื่นใด ผู้ว่าการมีอำนาจขอให้หน่วยรับตรวจเปิดเผยข้อมูลโดยรวมทั้งที่ได้มาจาก ผู้เสียภาษีอากร ผู้ชำระค่าธรรมเนียม หรือรายได้อื่นใด โดยต้องระบุหลักฐานให้หน่วยรับตรวจทราบ ตามสมควร และให้ถือว่ากรณีที่หน่วยรับตรวจเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวให้แก่ผู้ว่าการเป็นการกระทำที่ชอบ ด้วยกฎหมาย

อำนาจในการขอให้หน่วยรับตรวจเปิดเผยข้อมูลตามวรรคสาม ถ้าเป็นกรณีเกี่ยวกับภาษีอากร ประเมิน ผู้ว่าการจะมอบหมายให้รองผู้ว่าการกระทำการแทนก็ได้ แต่จะมอบให้เจ้าหน้าที่อื่นมิได้

ในการตรวจสอบการจัดเก็บภาษีอากรประเมินตามวรรคสามต้องไม่มีลักษณะเข้าไปใช้อำนาจ ประเมินแทนหน่วยรับตรวจ หรือเป็นการวินิจฉัยการประเมินของผู้มีอำนาจประเมิน

มาตรา ๘๗ ในกรณีที่ผลการตรวจสอบปรากฏว่า หน่วยรับตรวจที่มีหน้าที่และอำนาจบริหาร จัดการ ดูแลรักษา และติดตามทรัพย์สินของแผ่นดิน ละเว้นหรือไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ ในกฎหมาย ให้ผู้ว่าการมีหนังสือแจ้งไปยังหน่วยรับตรวจพร้อมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อดำเนินการให้ถูกต้อง โดยให้หน่วยรับตรวจชี้แจงเหตุผลหรือแจ้งผลการดำเนินการภายในระยะเวลาที่ผู้ว่าการกำหนด

ในกรณีที่หน่วยรับตรวจไม่ดำเนินการโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ผู้ว่าการแจ้งรัฐมนตรีเจ้าสังกัด หรือรัฐมนตรีซึ่งกฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่กำกับหรือควบคุมกิจการของหน่วยรับตรวจ หรือรัฐมนตรี ผู้รักษาการตามกฎหมาย เพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป หรือในกรณีที่กฎหมาย กำหนดให้ผู้ว่าการมีอำนาจดำเนินการอย่างใดต่อไป ก็ให้ผู้ว่าการดำเนินการไปตามนั้น

มาตรา ๘๘ ในกรณีที่ผลการตรวจสอบปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า มีการกระทำด้วย ประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการ มีส่วนไม่ว่า โดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย หรือตรวจสอบพบว่าคณะรัฐมนตรีเป็นผู้กระทำการหรือ อนุมัติให้กระทำการหรือรู้ว่ามีกระทำการดังกล่าวแล้วแต่มิได้สั่งยับยั้ง หรือพบว่ามีเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับ ตรวจจัดทำโครงการหรืออนุมัติหรือจัดสรรเงินงบประมาณโดยรู้ว่ามีกระทำการดังกล่าว ให้ผู้ว่าการ แจ้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

ในการดำเนินการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่ารายงานและเอกสารและหลักฐานที่ผู้ว่าการจัดส่งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปราม

การทุจริตแห่งชาติเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการไต่สวนหรือสอบสวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

มาตรา ๘๙ ในการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพ ต้องตรวจสอบเมื่อการดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว เว้นแต่ผู้ว่าการจะเห็นว่ามีการปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใดที่เห็นได้ชัดเจนว่าจะไม่ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์หรือขาดประสิทธิภาพ จะแจ้งให้หน่วยรับตรวจทราบก่อนหรือในระหว่างดำเนินการก็ได้ ในกรณีเช่นนั้น ผู้ว่าการต้องแนะนำวิธีดำเนินการที่ถูกต้องให้หน่วยรับตรวจปฏิบัติด้วย และในกรณีที่หน่วยรับตรวจเห็นว่าการดำเนินการที่ผู้ว่าการแนะนำนั้นไม่อาจหรือไม่สมควรดำเนินการโดยมีเหตุผลอันสมควร ให้เป็นหน้าที่ของผู้ว่าการ หน่วยรับตรวจ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องจะร่วมกันหารือเพื่อหาข้อยุติโดยเร็ว เพื่อมิให้เกิดความเสียหายขึ้น เมื่อได้ข้อยุติประการใดแล้ว ให้หน่วยรับตรวจดำเนินการไปตามข้อยุตินั้น

มาตรา ๙๐ ในการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยรับตรวจ ให้ผู้ว่าการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบและแสดงความคิดเห็นว่าเป็นไปโดยประหยัด เกิดผลสัมฤทธิ์ และมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ที่หน่วยรับตรวจกำหนดไว้หรือไม่ และให้จัดทำข้อเสนอแนะให้แก่หน่วยรับตรวจในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยรับตรวจ

ในการตรวจสอบตามวรรคหนึ่ง ต้องคำนึงถึงประเพณี วัฒนธรรม สังคม และความนิยมของท้องถิ่น รวมถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในด้านต่าง ๆ โดยให้รับฟังเหตุผลและความจำเป็นของหน่วยรับตรวจประกอบด้วย

มาตรา ๙๑ ให้ผู้ว่าการตรวจสอบรายงานการเงินที่หน่วยงานของรัฐส่งให้ตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณหรือตามที่ได้ตกลงกับกระทรวงการคลัง แล้วแจ้งผลการตรวจสอบไปยังหน่วยรับตรวจ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๒๗ (๒)

มาตรา ๙๒ การตรวจสอบการใช้จ่ายเงินราชการลับ หรือเงินที่มีลักษณะคล้ายกับเงินราชการลับให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด แต่หลักเกณฑ์ดังกล่าวต้องไม่กำหนดในลักษณะที่จะขัดต่อวัตถุประสงค์ของการใช้จ่ายเงินราชการลับ

มาตรา ๙๓ ในการตรวจสอบ ให้ผู้ว่าการและเจ้าหน้าที่ซึ่งผู้ว่าการมอบหมายมีอำนาจ ตรวจสอบเงินและทรัพย์สินอื่น บัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานในการใช้จ่ายและหลักฐานอื่นที่อยู่ใน ความรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจและให้มีอำนาจ ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ให้ผู้รับตรวจหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจมีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริง มาให้ ถ้อยคำ หรือส่งมอบบัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานอื่นบรรดาที่หน่วยรับตรวจจัดทำขึ้นหรือมีไว้ ในครอบครองเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ

(๒) आयัดบัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานอื่นที่มีอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจ

(๓) ให้บุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือส่งมอบบัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานอื่น ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยรับตรวจเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ

(๔) มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ใด ๆ ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก หรือในเวลา ทำการ เพื่อตรวจสอบ ค้น ยึด หรืออายัด บัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานอื่น หรืออายัดเงินหรือ ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับหรือมีเหตุอันควรเชื่อว่าเกี่ยวกับหน่วยรับตรวจเท่าที่จำเป็น

ในการมอบหมายเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง จะให้มีอำนาจทั้งหมดหรือบางส่วนให้ระบุให้ชัดเจน โดยคำนึงถึงสถานะของเจ้าหน้าที่ในแต่ละระดับ

มาตรา ๙๔ บรรดาบัญชีและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวกับการตรวจสอบ ถ้าเป็น ภาษาต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ไม่อาจเข้าใจได้ จะขอให้หน่วยรับตรวจจัดการแปลเป็นภาษาไทยให้แล้วเสร็จ ภายในเวลาตามที่เห็นสมควรก็ได้

หมวด ๗

วินัยการเงินการคลัง

มาตรา ๙๕ ในการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ หากข้อบกพร่องที่ตรวจพบไม่มีลักษณะเป็นการทุจริต และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐหรือ หน่วยรับตรวจ ผู้ว่าการจะแจ้งให้ผู้รับตรวจทราบเพื่อกำกับดูแลมิให้เกิดข้อบกพร่องอีกก็ได้

ในกรณีที่ข้อบกพร่องที่ตรวจพบมีลักษณะเป็นการทุจริต ให้ผู้ว่าการส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป และให้นำความ ในมาตรา ๙๘ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีที่ข้อบกพร่องที่ตรวจพบมีลักษณะก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐหรือหน่วยรับตรวจ หรือมีลักษณะเป็นการจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ ให้ผู้ว่าการแจ้งให้ผู้รับตรวจพิจารณาดำเนินการเพื่อให้มีการชดใช้ค่าเสียหายต่อรัฐหรือหน่วยรับตรวจต่อไป หรือดำเนินการทางวินัยแล้วแต่กรณี และเมื่อผู้รับตรวจดำเนินการแล้วให้แจ้งให้ผู้ว่าการทราบ

ในกรณีที่ผู้รับตรวจไม่ดำเนินการตามที่ได้รับแจ้งตามวรรคสามภายในเวลาอันสมควร ผู้ว่าการจะแจ้งให้ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนดก็ได้

มาตรา ๙๖ ผู้รับตรวจผู้ใดไม่ดำเนินการภายในเวลาที่ผู้ว่าการกำหนดตามมาตรา ๘๕ วรรคสอง หรือมาตรา ๙๕ วรรคสี่ โดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้ว่าการจะเสนอต่อคณะกรรมการให้ลงโทษทางปกครองแก่ผู้รับตรวจผู้นั้นก็ได้

ในการเสนอเพื่อให้ลงโทษตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ว่าการสรุปข้อเท็จจริง และพฤติการณ์ที่เป็นเหตุอันควรลงโทษทางปกครอง พร้อมทั้งข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโทษที่สมควรลงด้วย

มาตรา ๙๗ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ จงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐและเป็นกรณีที่ไม่อาจดำเนินการตามมาตรา ๙๕ วรรคสาม หรือมาตรา ๙๖ ให้ผู้ว่าการเสนอต่อคณะกรรมการให้ลงโทษทางปกครองแก่ผู้นั้น โดยให้นำความในมาตรา ๙๖ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๙๘ โทษทางปกครอง มีดังต่อไปนี้

- (๑) ภาคทัณฑ์
- (๒) ตำหนิโดยเปิดเผยต่อสาธารณชน
- (๓) ปรับทางปกครอง

ในการลงโทษปรับทางปกครอง จะลงโทษปรับเป็นเงินเกินเงินเดือนสิบสองเดือนของผู้ถูกลงโทษมิได้

ในการพิจารณาโทษทางปกครองตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการคำนึงถึงความร้ายแรงแห่งพฤติกรรมที่กระทำผิดและความเสียหายที่เกิดจากการกระทำนั้น

มาตรา ๙๙ ในการพิจารณาวินิจฉัยเพื่อลงโทษทางปกครอง ให้คณะกรรมการใช้รายงานผลการตรวจสอบของผู้ว่าการเป็นหลัก แต่ต้องเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแสดงหลักฐานประกอบการพิจารณาด้วย

การแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ และการยื่นคำชี้แจงของผู้ถูกกล่าวหา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๐๐ ผู้รับตรวจหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้ใดกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ เพราะต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา หากปรากฏพยานหลักฐานว่า ผู้รับตรวจหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจผู้นั้นได้โต้แย้งหรือคัดค้านคำสั่งนั้นไว้แล้ว ให้ได้รับยกเว้นโทษทางปกครองตามที่กำหนดไว้ในหมวดนี้

มาตรา ๑๐๑ การดำเนินการเกี่ยวกับความผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐระงับลงในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้ถูกกล่าวหาถึงแก่ความตาย
- (๒) ดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาห้าปีนับแต่วันที่กระทำความผิด

มาตรา ๑๐๒ การวินิจฉัยลงโทษทางวินัยการเงินการคลังของรัฐไม่เป็นการตัดอำนาจของผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกลงโทษทางวินัยในฐานะที่เป็นผู้รับผิดชอบการบริหารของหน่วยรับตรวจที่จะพิจารณาลงโทษทางวินัยเพราะเหตุเดียวกันนี้อีก แต่โทษดังกล่าวจะต้องเป็นโทษสถานอื่นซึ่งมิใช่เป็นโทษตัดเงินเดือนหรือลดขั้นเงินเดือน

มาตรา ๑๐๓ ผู้ถูกสั่งลงโทษทางปกครองอาจอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดได้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง

หมวด ๘

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๐๔ ผู้ใดเปิดเผยข้อความ ข้อเท็จจริง หรือข้อมูลที่ได้มาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่การเปิดเผยสรุปผลการตรวจสอบที่เสร็จสิ้นแล้วโดยไม่ระบุชื่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง หรือเป็นการเปิดเผยตามมาตรา ๕๖ หรือเป็นการเปิดเผยต่อศาล พนักงานอัยการ หรือหน่วยงานที่ต้องดำเนินการตามผลการตรวจสอบของสำนักงาน หรือตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือเป็นการกระทำตามที่ราชการ

มาตรา ๑๐๕ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการตามมาตรา ๓๗ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ว่าการหรือเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๙๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๖ ผู้ใดครอบครองเงินหรือรักษาทรัพย์สิน บัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานอื่นใดที่ผู้ว่าการหรือเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๙๓ ยึด आयัด หรือเรียกให้ส่ง ทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เอาไปเสีย หรือทำให้สูญหายหรือทำให้ไร้ประโยชน์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๗ เจ้าหน้าที่ผู้ใด ละเลยหรือจงใจไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัย และให้ผู้ว่าการดำเนินการทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ผู้นั้น ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องต่อไป

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๐๘ ให้ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและกรรมการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ เป็นประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและกรรมการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยให้นับวาระการดำรงตำแหน่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ตั้งแต่วันที่ได้รับโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งเป็นต้นไป

มาตรา ๑๐๙ ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ เป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยให้นับวาระการดำรงตำแหน่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ตั้งแต่วันที่ได้รับโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งเป็นต้นไป

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้รองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินผู้รักษาการแทนผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๔๓/๒๕๖๐ เรื่อง การแต่งตั้งผู้รักษาการแทนผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ลงวันที่ ๒๒ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่

ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ในกรณีที่ได้มีการดำเนินการสรรหา คัดเลือก หรือเสนอชื่อผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นการดำเนินการที่ชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ให้ถือว่าผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและพ้นจากตำแหน่งไปก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ เป็นผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตามมาตรา ๑๔ (๑) ประกอบกับมาตรา ๔๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ด้วย

มาตรา ๑๑๐ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

บรรดาสีทธิ หน้าที่ และความผูกพันใด ๆ ที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มีอยู่กับบุคคลใดในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้โอนมาเป็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๑๑๑ ให้โอนบรรดางบประมาณ ทรัพย์สิน ข้าราชการ และบุคลากรอื่นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาเป็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้ถือว่าสิทธิและประโยชน์อื่นใดซึ่งข้าราชการหรือบุคลากรอื่นดังกล่าวได้รับตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นสิทธิและประโยชน์อื่นใดที่ได้รับต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เว้นแต่จะมีระเบียบที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๑๒ ให้โอนเงินค่าธรรมเนียมที่ได้รับจากการตรวจสอบบัญชีหรือการปฏิบัติหน้าที่อื่นซึ่งมิได้นำส่งกระทรวงการคลัง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ มาเป็นของกองทุนเพื่อการพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๑๑๓ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ มติและคำสั่งของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน หรือสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้มีผลใช้บังคับต่อไปเสมือนระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ มติและคำสั่งของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน หรือสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๑๑๔ บรรดาการดำเนินการใด ๆ ตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน หรือสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งดำเนินการก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ถ้าการนั้นอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน หรือสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ถือว่าการนั้นเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ส่วนการดำเนินการต่อไปให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๑๑๕ การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับวินัยทางงบประมาณและการคลังที่ได้กระทำตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับให้ถือว่าเป็นการชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ส่วนการดำเนินการต่อไป ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินหรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินแล้วแต่กรณี ดำเนินการตามหมวด ๗ วินัยการเงินการคลัง โดยให้ถือว่าเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวินัยการเงินการคลังตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ คือ โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๓๐ (๗) มาตรา ๒๓๘ มาตรา ๒๔๐ มาตรา ๒๔๑ มาตรา ๒๔๒ และ มาตรา ๒๖๗ บัญญัติให้มีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อกำหนดคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การสรรหา การพ้นจากตำแหน่ง หน้าที่และอำนาจ ตลอดจนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้การตรวจเงินแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่การเงินการคลังของรัฐ โดยการดำเนินการดังกล่าวมีความจำเป็นต้องมีการกระหนาบหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลบางประการ และเป็นไปเท่าที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ด่วนมาก

ที่ กค ๐๔๐๙.๓/ ๑๑๐

กระทรวงการคลัง

ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับ
หน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

เรียน ปลัดกระทรวง อธิบดี อธิการบดี เลขาธิการ ผู้อำนวยการ ผู้บัญชาการ ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ว่าราชการ
กรุงเทพมหานคร ผู้ว่าการ หัวหน้ารัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น และหัวหน้าหน่วยงานอื่นของรัฐตาม
พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับ
หน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

ด้วยพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่
๒๐ เมษายน ๒๕๖๑ โดยมาตรา ๗๙ บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุม
ภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

กระทรวงการคลังขอเรียนว่า เพื่อให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการควบคุมภายในเป็นไปตาม
บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงกำหนดหลักเกณฑ์กระทรวงการคลัง
ว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้หน่วยงานของรัฐ
ถือปฏิบัติ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายนิรันดร์ กัลยาณมิตร)
รองปลัดกระทรวงการคลัง
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านรายจ่ายและหนี้สิน

กรมบัญชีกลาง

กองตรวจสอบภาครัฐ

โทรศัพท์ ๐ ๒๑๒๗ ๗๒๘๕

โทรสาร ๐ ๒๑๒๗ ๗๑๒๗

หลักเกณฑ์กระทรวงการคลัง

ว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

โดยที่สมควรให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการควบคุมภายในเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่าจะบรรลุวัตถุประสงค์ด้านการดำเนินงาน ด้านการรายงาน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗๙ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ ดังต่อไปนี้

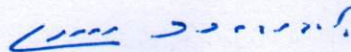
ข้อ ๑ หลักเกณฑ์นี้เรียกว่า “หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒ หลักเกณฑ์นี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันที่กระทรวงการคลังประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้หน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐที่แนบท้ายหลักเกณฑ์ฉบับนี้

ข้อ ๔ กรณีหน่วยงานของรัฐ มีเจตนาหรือปล่อยปละละเลยในการปฏิบัติตามมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐที่กระทรวงการคลังกำหนดโดยไม่มีเหตุอันควร ให้กระทรวงการคลังพิจารณาความเหมาะสมในการเสนอความเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของหน่วยงานของรัฐดังกล่าว ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

(นายอภิศักดิ์ ตันติวรวงศ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

มาตรฐานการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ

Internal Control Standard
for Government Agency

กระทรวงการคลัง

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๒ วรรคสาม บัญญัติให้รัฐต้องรักษาวินัยการเงินการคลังเพื่อให้ฐานะการเงินการคลังมีเสถียรภาพมั่นคงและยั่งยืน โดยกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกรอบการดำเนินการการคลัง งบประมาณ วินัยรายได้ รายจ่าย ทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ การรับทรัพย์สิน เงินคงคลังและหนี้สาธารณะ ดังนั้น จึงได้กำหนดพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๔ การบัญชี การรายงาน และการตรวจสอบ มาตรา ๗๙ ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด ซึ่งการควบคุมภายในถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินงานตามภารกิจมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ประหยัด และช่วยป้องกันหรือลดความเสี่ยงจากการผิดพลาด ความเสียหาย ความสิ้นเปลือง ความสูญเปล่า ของการใช้ทรัพย์สิน หรือการกระทำอันเป็นการทุจริต

มาตรฐานการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐนี้ ได้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานสากลของ The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission : COSO 2013 โดยปรับให้เหมาะสมกับบริบทของระบบการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทาง ในการกำหนด ประเมินและปรับปรุงระบบการควบคุมภายในของหน่วยงานของรัฐ อันจะทำให้ การดำเนินงาน และการบริหารงานของหน่วยงานของรัฐบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และมีการกำกับดูแลที่ดี

กระทรวงการคลัง

สารบัญ

	หน้า
แนวคิด	๑
คำนิยาม	๑
ขอบเขตการใช้	๒
วัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน	๒
องค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายใน	๒
• สภาพแวดล้อมการควบคุม	๓
• การประเมินความเสี่ยง	๓
• กิจกรรมการควบคุม	๓
• สารสนเทศและการสื่อสาร	๔
• กิจกรรมการติดตามผล	๔

มาตรฐานการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ

แนวคิด

๑. การควบคุมภายในเป็นกลไกที่จะทำให้หน่วยงานของรัฐบรรลุวัตถุประสงค์การควบคุมภายในด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลายด้าน ได้แก่ ด้านการดำเนินงาน ด้านการรายงาน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ

๒. การควบคุมภายในเป็นส่วนประกอบที่แทรกอยู่ในการปฏิบัติงานตามปกติของหน่วยงานของรัฐ การควบคุมภายในเป็นสิ่งที่ต้องกระทำอย่างเป็นขั้นตอนและต่อเนื่อง มิใช่เป็นผลสุดท้ายของการกระทำ

๓. การควบคุมภายในเกิดขึ้นได้โดยบุคลากรของหน่วยงานของรัฐ โดยผู้กำกับดูแล ฝ่ายบริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้ตรวจสอบภายใน เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการทำให้มีการควบคุมภายในเกิดขึ้น ซึ่งไม่ใช่เพียงการกำหนดนโยบาย ระบบงาน คู่มือการปฏิบัติงานและแบบฟอร์มดำเนินงานเท่านั้น หากแต่ต้องมีการปฏิบัติ

๔. การควบคุมภายในสามารถให้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่าจะบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดของหน่วยงานของรัฐ อย่างไรก็ตาม การควบคุมภายในที่กำหนดก็อาจจะไม่สามารถให้ความมั่นใจแก่ผู้กำกับดูแล และฝ่ายบริหาร ว่าการดำเนินงานจะบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างสมบูรณ์

๕. การควบคุมภายในควรกำหนดให้เหมาะสมกับโครงสร้างองค์กรและภารกิจของหน่วยงานของรัฐ

คำนิยาม

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า

(๑) ส่วนราชการ

(๒) รัฐวิสาหกิจ

(๓) หน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์การอัยการ

(๔) องค์การมหาชน

(๕) ทุนหมุนเวียนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล

(๖) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๗) หน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด

“ผู้กำกับดูแล” หมายความว่า บุคคล หรือคณะบุคคล ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำกับดูแล หรือบังคับบัญชาของหน่วยงานของรัฐ

“หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานของรัฐ

“ฝ่ายบริหาร” หมายความว่า ผู้บริหารทุกระดับของหน่วยงานของรัฐ

“ผู้ตรวจสอบภายใน” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยงาน หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ทำหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยงานของรัฐ

“การควบคุมภายใน” หมายความว่า กระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้กำกับดูแล หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ฝ่ายบริหาร และบุคลากรของหน่วยงานของรัฐจัดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐจะบรรลุวัตถุประสงค์ด้านการดำเนินงาน ด้านการรายงาน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ

“ความเสี่ยง” หมายความว่า ความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งอาจเกิดขึ้น และเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุวัตถุประสงค์

ขอบเขตการใช้

มาตรฐานการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ จัดทำขึ้นสำหรับหน่วยงานของรัฐเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำระบบการควบคุมภายในให้เหมาะสมกับลักษณะ ขนาด และความซับซ้อนของงานในความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐ และมีการติดตามประเมินผลและปรับปรุงการควบคุมภายในให้เพียงพอและเหมาะสม รวมทั้งมีการปฏิบัติตามอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน

หน่วยงานของรัฐต้องให้ความสำคัญกับวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในแต่ละด้าน ดังนี้

๑. วัตถุประสงค์ด้านการดำเนินงาน (Operations Objectives) เป็นวัตถุประสงค์เกี่ยวกับความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงาน รวมถึงการบรรลุเป้าหมายด้านการดำเนินงานด้านการเงิน ตลอดจนการใช้ทรัพยากร การดูแลรักษาทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาดของหน่วยงานของรัฐ ตลอดจนความเสียหาย การรั่วไหล การสิ้นเปลือง หรือการทุจริตในหน่วยงานของรัฐ

๒. วัตถุประสงค์ด้านการรายงาน (Reporting Objectives) เป็นวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการรายงานทางการเงินและไม่ใช้การเงิน ที่ใช้ภายในและภายนอกหน่วยงานของรัฐ รวมถึงการรายงานที่เชื่อถือได้ทันเวลา โปร่งใส หรือข้อกำหนดอื่นของทางราชการ

๓. วัตถุประสงค์ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับ (Compliance Objectives) เป็นวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับหรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน รวมทั้งข้อกำหนดอื่นของทางราชการ

องค์ประกอบของมาตรฐานการควบคุมภายใน

หน่วยงานของรัฐได้กำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์ ซึ่งมีความแตกต่างกันในแต่ละหน่วยงาน การควบคุมภายในจะเป็นเครื่องมือสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐสามารถขับเคลื่อนการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด ทั้งนี้ การควบคุมภายในจะประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบของการควบคุมภายใน ๕ องค์ประกอบ :

๑. สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)
๒. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)
๓. กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)
๔. สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)
๕. กิจกรรมการติดตามผล (Monitoring Activities)

๑. สภาพแวดล้อมการควบคุม

สภาพแวดล้อมการควบคุมเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินงานที่ส่งผลให้มีการนำการควบคุมภายใน มาปฏิบัติทั่วทั้งหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ ผู้กำกับดูแลและฝ่ายบริหารจะต้องสร้างบรรยากาศให้ทุกระดับตระหนักถึงความสำคัญของการควบคุมภายใน รวมทั้งการดำเนินงานที่คาดหวังของผู้กำกับดูแลและฝ่ายบริหาร ทั้งนี้ สภาพแวดล้อมการควบคุมดังกล่าวเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อองค์ประกอบของการควบคุมภายในอื่นๆ

สภาพแวดล้อมการควบคุมประกอบด้วย ๕ หลักการ ดังนี้

- (๑) หน่วยงานของรัฐแสดงให้เห็นถึงการยึดมั่นในคุณค่าของความซื่อตรงและจริยธรรม
- (๒) ผู้กำกับดูแลของหน่วยงานของรัฐ แสดงให้เห็นถึงความเป็นอิสระจากฝ่ายบริหารและมีหน้าที่กำกับดูแลให้มีการพัฒนาหรือปรับปรุงการควบคุมภายใน รวมถึงการดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมภายใน
- (๓) หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจัดให้มีโครงสร้างองค์กร สายการบังคับบัญชา อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่เหมาะสมในการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐภายใต้การกำกับดูแลของผู้กำกับดูแล
- (๔) หน่วยงานของรัฐแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการสร้างแรงจูงใจ พัฒนาและรักษาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ
- (๕) หน่วยงานของรัฐกำหนดให้บุคลากรมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงานตามระบบการควบคุมภายใน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ

๒. การประเมินความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำ เพื่อระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ รวมถึงกำหนดวิธีการจัดการความเสี่ยงนั้น ฝ่ายบริหารควรคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกและภารกิจภายในทั้งหมดที่มีผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ

การประเมินความเสี่ยงประกอบด้วย ๔ หลักการ ดังนี้

- (๖) หน่วยงานของรัฐระบุวัตถุประสงค์การควบคุมภายในของการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กรไว้อย่างชัดเจนและเพียงพอที่จะสามารถระบุและประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์
- (๗) หน่วยงานของรัฐระบุความเสี่ยงที่มีผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์การควบคุมภายในอย่างครอบคลุมทั้งหน่วยงานของรัฐ และวิเคราะห์ความเสี่ยงเพื่อกำหนดวิธีการจัดการความเสี่ยงนั้น
- (๘) หน่วยงานของรัฐพิจารณาโอกาสที่อาจเกิดการทุจริต เพื่อประกอบการประเมินความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์
- (๙) หน่วยงานของรัฐระบุและประเมินการเปลี่ยนแปลงที่อาจมีผลกระทบต่อระบบการควบคุมภายใน

๓. กิจกรรมการควบคุม

กิจกรรมการควบคุมเป็นการปฏิบัติที่กำหนดไว้ในนโยบายและกระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้มั่นใจว่าการปฏิบัติตามคำสั่งการของฝ่ายบริหารจะลดหรือควบคุมความเสี่ยงให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ กิจกรรมการควบคุมควรได้รับการนำไปปฏิบัติทั่วทุกระดับของหน่วยงานของรัฐ ในกระบวนการปฏิบัติงานขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆ รวมถึงการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงาน

กิจกรรมการควบคุมประกอบด้วย ๓ หลักการ ดังนี้

(๑๐) หน่วยงานของรัฐระบุและพัฒนากิจกรรมการควบคุม เพื่อลดความเสี่ยงในการบรรลุวัตถุประสงค์ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

(๑๑) หน่วยงานของรัฐระบุและพัฒนากิจกรรมการควบคุมทั่วไปด้านเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนการบรรลุวัตถุประสงค์

(๑๒) หน่วยงานของรัฐจัดให้มีกิจกรรมการควบคุม โดยกำหนดไว้ในนโยบาย ประกอบด้วยผลสำเร็จที่คาดหวังและขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติจริง

๔. สารสนเทศและการสื่อสาร

สารสนเทศเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับหน่วยงานของรัฐที่จะช่วยให้มีการดำเนินการตามการควบคุมภายในที่กำหนด เพื่อสนับสนุนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ การสื่อสารเกิดขึ้นได้ทั้งจากภายในและภายนอก และเป็นช่องทางเพื่อให้ทราบถึงสารสนเทศที่สำคัญในการควบคุมการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ การสื่อสารจะช่วยให้บุคลากรในหน่วยงานมีความเข้าใจถึงความรับผิดชอบและความสำคัญของการควบคุมภายในที่มีต่อการบรรลุวัตถุประสงค์

สารสนเทศและการสื่อสารประกอบด้วย ๓ หลักการ ดังนี้

(๑๓) หน่วยงานของรัฐจัดทำหรือจัดหาและใช้สารสนเทศที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ เพื่อสนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่กำหนด

(๑๔) หน่วยงานของรัฐมีการสื่อสารภายในเกี่ยวกับสารสนเทศ รวมถึงวัตถุประสงค์และความรับผิดชอบที่มีต่อการควบคุมภายในซึ่งมีความจำเป็นในการสนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่กำหนด

(๑๕) หน่วยงานของรัฐมีการสื่อสารกับบุคคลภายนอกเกี่ยวกับเรื่องที่มีผลกระทบต่อปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่กำหนด

๕. กิจกรรมการติดตามผล

กิจกรรมการติดตามผลเป็นการประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน การประเมินผลเป็นรายครั้ง หรือเป็นการประเมินผลทั้งสองวิธีร่วมกัน เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการปฏิบัติตามหลักการในแต่ละองค์ประกอบของการควบคุมภายในทั้ง ๕ องค์ประกอบ กรณีที่ผลการประเมินการควบคุมภายในจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานของรัฐ ให้รายงานต่อฝ่ายบริหาร และผู้กำกับดูแล อย่างทันเวลา

กิจกรรมการติดตามผลประกอบด้วย ๒ หลักการ ดังนี้

(๑๖) หน่วยงานของรัฐระบุ พัฒนา และดำเนินการประเมินผลระหว่างการปฏิบัติงาน และหรือการประเมินผลเป็นรายครั้งตามที่กำหนด เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการปฏิบัติตามองค์ประกอบของการควบคุมภายใน

(๑๗) หน่วยงานของรัฐประเมินผลและสื่อสารข้อบกพร่อง หรือจุดอ่อนของการควบคุมภายในอย่างทันเวลาต่อฝ่ายบริหารและผู้กำกับดูแล เพื่อให้ผู้รับผิดชอบสามารถสั่งการแก้ไขได้อย่างเหมาะสม

กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง
ถนนพระรามที่ ๖ เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐
โทรศัพท์ ๐-๒๑๒๗-๗๒๘๔, ๐-๒๑๒๗-๗๒๘๕, ๐-๒๑๒๗-๗๒๘๑
โทรสาร ๐-๒๑๒๗-๗๑๒๗
E – mail address : iastd@cgd.go.th

หลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ

ข้อ ๑ ในหลักเกณฑ์นี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า

(๑) ส่วนราชการ

(๒) รัฐวิสาหกิจ

(๓) หน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์การอัยการ

(๔) องค์การมหาชน

(๕) ทุนหมุนเวียนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล

(๖) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

(๗) หน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด

“ผู้กำกับดูแล” หมายความว่า บุคคล หรือคณะบุคคล ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลหรือบังคับบัญชาของหน่วยงานของรัฐ

“หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานของรัฐ

“ฝ่ายบริหาร” หมายความว่า ผู้บริหารทุกระดับของหน่วยงานของรัฐ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการประเมินผลการควบคุมภายในของหน่วยงานของรัฐ

“ผู้ตรวจสอบภายใน” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยงานหรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ทำหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยงานของรัฐ

“การควบคุมภายใน” หมายความว่า กระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้กำกับดูแล หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ฝ่ายบริหาร และบุคลากรของหน่วยงานของรัฐจัดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐจะบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมด้านการดำเนินงาน ด้านการรายงาน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ

“ความเสี่ยง” หมายความว่า ความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งอาจเกิดขึ้นและเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุวัตถุประสงค์

ข้อ ๒ ให้หน่วยงานของรัฐจัดวางระบบการควบคุมภายใน โดยใช้มาตรฐานการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐที่กระทรวงการคลังกำหนดเป็นแนวทางในการจัดวางระบบการควบคุมภายในให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน

ทั้งนี้ ให้หน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งขึ้นใหม่ หรือที่ได้ปรับโครงสร้างองค์กรใหม่ จัดวางระบบการควบคุมภายในตามวรรคหนึ่ง ให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่จัดตั้งขึ้นใหม่ หรือที่ได้ปรับโครงสร้างองค์กรใหม่ โดยให้มีการรายงานตามข้อ ๖ และข้อ ๗

ข้อ ๓ ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการประเมินผลการควบคุมภายในตามที่หน่วยงานของรัฐกำหนดไว้อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง โดยให้มีการรายงานตามข้อ ๘ และข้อ ๙

ข้อ ๔ ให้ฝ่ายบริหารเป็นผู้รับผิดชอบในการกำกับดูแลให้มีการนำมาตรฐานการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด ใช้เป็นแนวทางในการจัดวางระบบการควบคุมภายในและประเมินผลการควบคุมภายในของหน่วยงานของรัฐ

ข้อ ๕ ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งโดยมีหน้าที่ ดังนี้

- (๑) อำนวยการในการประเมินผลการควบคุมภายใน
- (๒) กำหนดแนวทางการประเมินผลการควบคุมภายในในภาพรวมของหน่วยงานของรัฐ
- (๓) รวบรวม พิจารณากลับกรอง และสรุปผลการประเมินการควบคุมภายในในภาพรวม

ของหน่วยงานของรัฐ

- (๔) ประสานงานการประเมินผลการควบคุมภายในกับหน่วยงานในสังกัดที่เกี่ยวข้อง
- (๕) จัดทำรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในระดับหน่วยงานของรัฐ

ทั้งนี้ องค์ประกอบและคุณสมบัติของคณะกรรมการ ให้เป็นไปตามที่หน่วยงานของรัฐกำหนด

ข้อ ๖ รายงานการจัดวางระบบการควบคุมภายในระดับหน่วยงานของรัฐ ประกอบด้วย

- (๑) การรับรองการจัดวางระบบการควบคุมภายในของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ
- (๒) รายงานการจัดวางระบบการควบคุมภายใน โดยอย่างน้อยต้องแสดงข้อมูล ดังนี้
 - (๒.๑) ภารกิจตามกฎหมายที่จัดตั้งหน่วยงานของรัฐ หรือภารกิจตามแผนการดำเนินงาน

ที่สำคัญของหน่วยงานของรัฐ

- (๒.๒) วัตถุประสงค์การดำเนินงานตามข้อ ๖ (๒.๑)
- (๒.๓) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการควบคุมของหน่วยงานของรัฐ
- (๒.๔) ความเสี่ยงที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน
- (๒.๕) กิจกรรมการควบคุมที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงตามข้อ ๖ (๒.๔)
- (๒.๖) ผู้รับผิดชอบในกิจกรรมการควบคุมตามข้อ ๖ (๒.๕)

ทั้งนี้ รายงานดังกล่าวให้เป็นไปตามแบบรายงานที่แนบท้ายหลักเกณฑ์ปฏิบัตินี้ โดยหน่วยงานของรัฐสามารถกำหนดแบบรายงานเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

ข้อ ๗ ให้หน่วยงานของรัฐจัดส่งรายงานการจัดวางระบบการควบคุมภายในระดับหน่วยงานของรัฐตามข้อ ๖ ให้ผู้กำกับดูแลภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่จัดวางระบบการควบคุมภายในแล้วเสร็จ

ข้อ ๘ ให้คณะกรรมการจัดทำรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในระดับหน่วยงานของรัฐประกอบด้วย

(๑) การรับรองว่าการควบคุมภายในของหน่วยงานของรัฐเป็นไปตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติที่กระทรวงการคลังกำหนด

(๒) การประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน ประกอบด้วย

- (๒.๑) สภาพแวดล้อมการควบคุม
- (๒.๒) การประเมินความเสี่ยง
- (๒.๓) กิจกรรมการควบคุม
- (๒.๔) สารสนเทศและการสื่อสาร
- (๒.๕) กิจกรรมการติดตามผล

(๓) การประเมินผลการควบคุมภายในของภารกิจตามกฎหมายที่จัดตั้งหน่วยงานของรัฐ หรือภารกิจตามแผนการดำเนินงานที่สำคัญของหน่วยงานของรัฐ

(๔) ความเห็นของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการสอบทานการควบคุมภายในของหน่วยงานของรัฐ

ทั้งนี้ รายงานดังกล่าวให้เป็นไปตามแบบรายงานที่แนบท้ายหลักเกณฑ์ปฏิบัตินี้ โดยหน่วยงานของรัฐสามารถกำหนดแบบรายงานเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

ข้อ ๙ ให้คณะกรรมการของหน่วยงานของรัฐตามข้อ (๑) ยกเว้นหน่วยงานของรัฐตามวรรคสอง และหน่วยงานของรัฐตามข้อ (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๗) เสนอรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในระดับหน่วยงานของรัฐตามข้อ ๘ ต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเพื่อพิจารณาลงนาม และจัดส่งให้ผู้กำกับดูแลและกระทรวงเจ้าสังกัด ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณหรือสิ้นปีปฏิทิน แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ กรณีที่ผู้กำกับดูแลเป็นบุคคลเดียวกับกระทรวงเจ้าสังกัด ให้ถือว่ากระทรวงเจ้าสังกัดได้รับทราบรายงานนั้นแล้ว

ให้คณะกรรมการของหน่วยงานของรัฐตามข้อ (๑) กรณีจังหวัด ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน เสนอรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในระดับหน่วยงานของรัฐตามข้อ ๘ ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณาลงนาม ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

ให้คณะกรรมการของหน่วยงานของรัฐตามข้อ (๒) กรณีองค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลตำบล เสนอรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในระดับหน่วยงานของรัฐตามข้อ ๘ ต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเพื่อพิจารณาลงนาม และจัดส่งให้นายอำเภอ เพื่อให้คณะกรรมการที่นายอำเภอจัดให้มีขึ้น ดำเนินการรวบรวมและสรุปรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในดังกล่าวมาจัดทำรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับอำเภอ และส่งให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

ให้คณะกรรมการของหน่วยงานของรัฐตามข้อ (๒) กรณีเทศบาลเมือง เทศบาลนคร และองค์การบริหารส่วนจังหวัด เสนอรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในระดับหน่วยงานของรัฐตามข้อ ๘ ต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเพื่อพิจารณาลงนาม และจัดส่งให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

ให้คณะกรรมการของหน่วยงานของรัฐตามข้อ (๒) กรณีเมืองพัทยาและกรุงเทพมหานคร เสนอรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในระดับหน่วยงานของรัฐตามข้อ ๘ ต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเพื่อพิจารณาลงนาม และให้จัดส่งรายงานต่อกระทรวงการคลังโดยตรง ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

ข้อ ๑๐ ให้กระทรวงเจ้าสังกัดดำเนินการรวบรวมและสรุปรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในที่ได้รับตามข้อ ๙ วรรคหนึ่ง มาจัดทำรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในระดับกระทรวง และส่งให้กระทรวงการคลังภายใน ๑๕๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณหรือสิ้นปีปฏิทินแล้วแต่กรณี

กรณีหน่วยงานของรัฐที่ไม่อยู่ภายใต้สังกัดกระทรวง ให้จัดส่งรายงานต่อกระทรวงการคลังโดยตรง ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณหรือสิ้นปีปฏิทินแล้วแต่กรณี

ให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดรวบรวมและสรุปรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับตามข้อ ๙ วรรคสาม และวรรคสี่ มาจัดทำรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด แล้วเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ภายใน ๑๕๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ และสำเนาให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นด้วย

ให้คณะกรรมการที่ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดให้มีขึ้น ดำเนินการรวบรวมและสรุปรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในที่ได้รับตามวรรคสาม และข้อ ๙ วรรคสอง มาจัดทำรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในภาพรวมจังหวัด แล้วเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณาลงนาม และส่งให้กระทรวงการคลัง ภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

ข้อ ๑๑ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ผู้กำกับดูแล กระทรวงเจ้าสังกัด ใช้ข้อมูลรายงานการประเมินผล การควบคุมภายใน เพื่อเป็นเครื่องมือสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐสามารถขับเคลื่อนการปฏิบัติงานให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนด

ข้อ ๑๒ กรมบัญชีกลางเป็นผู้กำหนดคู่มือหรือแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมภายในให้หน่วยงานของรัฐ ถือปฏิบัติ

ข้อ ๑๓ ในกรณีกระทรวงการคลังขอให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการชี้แจง และหรือให้ข้อมูลเพิ่มเติม เกี่ยวกับระบบการควบคุมภายใน ให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวต้องชี้แจง และหรือให้ข้อมูลเพิ่มเติม ภายในระยะเวลาที่กระทรวงการคลังกำหนด

ข้อ ๑๔ กรณีหน่วยงานของรัฐไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับ หน่วยงานของรัฐที่กระทรวงการคลังกำหนดได้ ให้ขอทำความเข้าใจกับกระทรวงการคลัง

แบบรายงานแนบท้าย

หลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ

วัตถุประสงค์

เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้ประกอบในการจัดทำรายงานการจัดวางระบบการควบคุมภายในและรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในตามหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ

การใช้รูปแบบรายงาน

๑. แบบรายงานการจัดวางระบบการควบคุมภายใน

๑.๑ หนังสือรับรองการจัดวางระบบการควบคุมภายใน (แบบ วค. ๑)

เป็นแบบหนังสือรับรองการจัดวางระบบการควบคุมภายใน สำหรับหน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งขึ้นใหม่ หรือปรับโครงสร้างใหม่

๑.๒ รายงานการจัดวางระบบการควบคุมภายใน (แบบ วค. ๒)

เป็นแบบรายงานการจัดวางระบบการควบคุมภายใน สำหรับหน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งขึ้นใหม่ หรือปรับโครงสร้างใหม่ เพื่อระบุภารกิจ/กิจกรรม/งาน สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง ความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ กิจกรรมการควบคุมเพื่อป้องกันความเสี่ยง และหน่วยงานที่รับผิดชอบ

๒. แบบรายงานการประเมินผลการควบคุมภายใน

๒.๑ หนังสือรับรองการประเมินผลการควบคุมภายใน (ระดับหน่วยงานของรัฐ) (แบบ ปค. ๑)

เป็นแบบหนังสือรับรองการประเมินผลการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐตามหลักเกณฑ์ปฏิบัติฯ ข้อ ๙ และข้อ ๑๐ วรรคสาม

๒.๒ หนังสือรับรองการประเมินผลการควบคุมภายใน (กรณีกระทรวงเจ้าสังกัดส่งรายงานต่อกระทรวงการคลัง หรือจังหวัดส่งรายงานในภาพรวมจังหวัดต่อกระทรวงการคลัง) (แบบ ปค. ๒)

เป็นแบบหนังสือรับรองการประเมินผลการควบคุมภายในสำหรับกระทรวงเจ้าสังกัด หรือสำหรับจังหวัดในภาพรวมจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อส่งกระทรวงการคลัง ตามหลักเกณฑ์ปฏิบัติฯ ข้อ ๑๐ วรรคหนึ่ง และวรรคสี่

๒.๓ หนังสือรับรองการประเมินผลการควบคุมภายใน (กรณีหน่วยงานของรัฐไม่อยู่ในสังกัดกระทรวง) (แบบ ปค. ๓)

เป็นแบบหนังสือรับรองการประเมินผลการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ กรณีหน่วยงานของรัฐไม่อยู่ภายใต้สังกัดกระทรวง เพื่อส่งกระทรวงการคลัง ตามหลักเกณฑ์ปฏิบัติฯ ข้อ ๑๐ วรรคสอง

๒.๔ รายงานการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน (แบบ ปค. ๔)

เป็นแบบรายงานการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ

๒.๕ รายงานการประเมินผลการควบคุมภายใน (แบบ ปค. ๕)

เป็นแบบรายงานการประเมินผลการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ

๒.๖ รายงานการสอบทานการประเมินผลการควบคุมภายในของผู้ตรวจสอบภายใน (แบบ ปค. ๖)

เป็นแบบรายงานการสอบทานการประเมินผลการควบคุมภายในของผู้ตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ

หนังสือรับรองการจัดวางระบบการควบคุมภายใน

เรียน(๑).....

.....(๒)..... ได้จัดตั้งขึ้นใหม่ (หรือได้ปรับโครงสร้างใหม่)
 ตาม.....(๓)..... เมื่อวันที่...(๔).....เดือน.....พ.ศ.
 และได้จัดวางระบบการควบคุมภายในแล้วเสร็จ เมื่อวันที่...(๕).....เดือน.....พ.ศ.
 ตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายใน
 สำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่า ภารกิจของ
 หน่วยงานจะบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน ด้านการดำเนินงานที่มีประสิทธิผล ประสิทธิภาพ
 ด้านการรายงานที่เกี่ยวกับการเงิน และไม่ใช้การเงิน ที่เชื่อถือได้ ทันเวลา และโปร่งใส ด้านการปฏิบัติ
 ตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ภายใต้การกำกับดูแลของ
 (๖).....

ลายมือชื่อ.....(๗).....

ตำแหน่ง.....(๘).....

วันที่...(๙)..... เดือน.....พ.ศ.

คำอธิบายแบบหนังสือรับรองการจัดวางระบบการควบคุมภายใน (แบบ วค. ๑)

- (๑) ระบุตำแหน่งผู้กำกับดูแลของหน่วยงานของรัฐ (เช่น คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ ผู้ว่าราชการจังหวัด) หรือปลัดกระทรวงเจ้าสังกัดของหน่วยงานของรัฐ แล้วแต่กรณี
- (๒) ระบุชื่อหน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งขึ้นใหม่หรือปรับโครงสร้างใหม่
- (๓) ระบุชื่อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นใหม่หรือการปรับโครงสร้างใหม่ของหน่วยงานของรัฐ กรณีหน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งขึ้นใหม่โดยไม่มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งหรือปรับโครงสร้างใหม่ดังกล่าว ให้ใส่ข้อความว่า ไม่มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งหรือปรับโครงสร้างหน่วยงาน
- (๔) ระบุวันเดือนปีที่จัดตั้งหน่วยงานขึ้นใหม่หรือปรับโครงสร้างใหม่ของหน่วยงานของรัฐ
- (๕) ระบุวันเดือนปีที่จัดวางระบบการควบคุมภายในแล้วเสร็จ
- (๖) ระบุตำแหน่งผู้กำกับดูแลของหน่วยงานของรัฐ (เช่น คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ ผู้ว่าราชการจังหวัด) หรือปลัดกระทรวงเจ้าสังกัดของหน่วยงานของรัฐ แล้วแต่กรณี
- (๗) ลงลายมือชื่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ
- (๘) ระบุตำแหน่งของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ
- (๙) ระบุวันเดือนปีที่รายงาน

.....(๑).....

รายงานการจัดวางระบบการควบคุมภายใน

ระยะเวลาตั้งแต่(๒)..... ถึง

(๓) ภารกิจตามกฎหมายที่จัดตั้งหน่วยงานของรัฐ หรือภารกิจตามแผนการดำเนินงาน หรือภารกิจอื่นๆ ที่สำคัญของหน่วยงานของรัฐ/ วัตถุประสงค์	(๔) สภาพแวดล้อม การควบคุม	(๕) ความเสี่ยงที่สำคัญ	(๖) กิจกรรม การควบคุมที่สำคัญ	(๗) หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ

ลายมือชื่อ(๘).....

ตำแหน่ง(๙).....

วันที่(๑๐)..... เดือน พ.ศ.

คำอธิบายแบบรายงานการจัดวางระบบการควบคุมภายใน (แบบ วค. ๒)

- (๑) ระบุชื่อหน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งขึ้นใหม่หรือปรับโครงสร้างใหม่
- (๒) ระบุระยะเวลาในการจัดวางระบบการควบคุมภายในตั้งแต่ วันที่ เดือน ปี ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งขึ้นใหม่หรือปรับโครงสร้างใหม่ ถึง วันที่ เดือน ปี ที่จัดวางระบบการควบคุมภายในแล้วเสร็จ
- (๓) ระบุภารกิจตามกฎหมายที่จัดตั้งหน่วยงานของรัฐ หรือภารกิจตามแผนการดำเนินงาน หรือภารกิจอื่นๆ ที่สำคัญของหน่วยงานของรัฐ และวัตถุประสงค์ของภารกิจดังกล่าว
- (๔) ระบุสภาพแวดล้อมการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับภารกิจที่จัดวางระบบการควบคุมภายใน
- (๕) ระบุความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อการไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของภารกิจที่จัดวางระบบการควบคุมภายใน
- (๖) ระบุกิจกรรมการควบคุมที่สำคัญเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงตาม (๕)
- (๗) ระบุชื่อหน่วยงานที่รับผิดชอบภารกิจที่จัดวางระบบการควบคุมภายใน
- (๘) ลงลายมือชื่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ
- (๙) ระบุตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ
- (๑๐) ระบุวันเดือนปีที่รายงาน

หนังสือรับรองการประเมินผลการควบคุมภายใน
(ระดับหน่วยงานของรัฐ)

เรียน(๑).....

.....(๒)..... ได้ประเมินผลการควบคุมภายในของหน่วยงาน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่(๓)..... เดือน..... พ.ศ. ด้วยวิธีการที่หน่วยงาน
กำหนดซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติ การควบคุม
ภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่า
ภารกิจของหน่วยงานจะบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในด้านการดำเนินงานที่มีประสิทธิผล
ประสิทธิภาพ ด้านการรายงานที่เกี่ยวกับการเงิน และไม่ใช้การเงินที่เชื่อถือได้ ทันเวลา และโปร่งใส
รวมทั้งด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน

จากผลการประเมินดังกล่าว(๔)..... เห็นว่า การควบคุม
ภายในของหน่วยงานมีความเพียงพอ ปฏิบัติตามอย่างต่อเนื่อง และเป็นไปตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลัง
ว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ภายใต้
การกำกับดูแลของ(๕).....

ลายมือชื่อ(๖).....

ตำแหน่ง.....(๗).....

วันที่...(๘)..... เดือน.....พ.ศ.

กรณีมีความเสี่ยงสำคัญ และกำหนดจะดำเนินการปรับปรุงการควบคุมภายในสำหรับความเสี่ยง
ดังกล่าวในปีงบประมาณ/ปีปฏิทินถัดไป ให้อธิบายเพิ่มเติมในวรรคสาม ดังนี้

อย่างไรก็ดี มีความเสี่ยงและได้กำหนดปรับปรุงการควบคุมภายใน ในปีงบประมาณหรือ
ปีปฏิทินถัดไป สรุปได้ดังนี้

๑. ความเสี่ยงที่มีอยู่ที่ต้องกำหนดปรับปรุงการควบคุมภายใน (๙)

๑.๑.....

๑.๒.....

๒. การปรับปรุงการควบคุมภายใน (๑๐)

๒.๑.....

๒.๒.....

คำอธิบายแบบหนังสือรับรองการประเมินผลการควบคุมภายใน
(ระดับหน่วยงานของรัฐ) (แบบ ปค. ๑)

- (๑) ระบุตำแหน่งผู้กำกับดูแลของหน่วยงานของรัฐ (เช่น คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ หัวหน้าสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด) หรือปลัดกระทรวงเจ้าสังกัดของหน่วยงานของรัฐ แล้วแต่กรณี
- (๒) ระบุชื่อหน่วยงานของรัฐที่ประเมินผลการควบคุมภายในระดับหน่วยงานของรัฐ
- (๓) ระบุวันเดือนปีสิ้นสุดรอบระยะเวลาการดำเนินงานประจำปีที่ได้ประเมินผลการควบคุมภายใน
- (๔) ระบุชื่อหน่วยงานของรัฐที่ประเมินผลการควบคุมภายในระดับหน่วยงานของรัฐ
- (๕) ระบุตำแหน่งผู้กำกับดูแลของหน่วยงานของรัฐ (เช่น คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ ผู้ว่าราชการจังหวัด) หรือปลัดกระทรวงเจ้าสังกัดของหน่วยงานของรัฐ แล้วแต่กรณี
- (๖) ลงลายมือชื่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ
- (๗) ระบุตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ
- (๘) ระบุวันเดือนปีที่รายงาน
- (๙) ระบุความเสี่ยงที่ยังมีอยู่ซึ่งมีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของแต่ละภารกิจ
- (๑๐) ระบุการปรับปรุงการควบคุมภายในเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงตาม (๙) ในปีงบประมาณหรือปีปฏิทินถัดไป

หนังสือรับรองการประเมินผลการควบคุมภายใน
(กรณีกระทรวงเจ้าสังกัดจัดส่งรายงานต่อกระทรวงการคลัง
หรือจังหวัดส่งรายงานในภาพรวมจังหวัดต่อกระทรวงการคลัง)

เรียน ปลัดกระทรวงการคลัง

.....(๑)..... ได้ประเมินผลการควบคุมภายในของหน่วยงาน
ของรัฐในสังกัด (หรือในภาพรวมของจังหวัด) สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ..(๒)..... เดือน.....พ.ศ.
ด้วยวิธีการที่หน่วยงานกำหนดซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์
ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความมั่นใจอย่าง
สมเหตุสมผลว่า ภารกิจของหน่วยงานจะบรรลุวัตถุประสงค์ของ การควบคุมภายในด้านการดำเนินงานที่มี
ประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ด้านการรายงานที่เกี่ยวกับการเงิน และไม่ใช้การเงินที่เชื่อถือได้ ทันเวลา และโปร่งใส
รวมทั้งด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน

จากผลการประเมินดังกล่าว(๓)..... เห็นว่า การควบคุมภายใน
ของหน่วยงานของรัฐในสังกัด (หรือในภาพรวมของจังหวัด) มีความเพียงพอ ปฏิบัติตามอย่างต่อเนื่อง และ
เป็นไปตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับ
หน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

ลายมือชื่อ(๔).....
ตำแหน่ง.....(๕).....
วันที่.....(๖)..... เดือน.....พ.ศ.

กรณีมีความเสี่ยงสำคัญ และกำหนดจะดำเนินการปรับปรุงการควบคุมภายในสำหรับความเสี่ยง
ดังกล่าวในงบประมาณ/ปีปฏิทินถัดไป ให้อธิบายเพิ่มเติมในวรรคสาม ดังนี้

อย่างไรก็ดี มีความเสี่ยงและได้กำหนดปรับปรุงการควบคุมภายใน ในงบประมาณหรือ
ปีปฏิทินถัดไป สรุปได้ดังนี้

๑. ความเสี่ยงที่มีอยู่ที่ต้องกำหนดปรับปรุงการควบคุมภายใน (๗)
 - ๑.๑.....
 - ๑.๒.....
๒. การปรับปรุงการควบคุมภายใน (๘)
 - ๒.๑.....
 - ๒.๒.....

คำอธิบายแบบหนังสือรับรองการประเมินผลการควบคุมภายใน
(กรณีกระทรวงเจ้าสังกัดจัดส่งรายงานต่อกระทรวงการคลัง
หรือจังหวัดส่งรายงานในภาพรวมจังหวัดต่อกระทรวงการคลัง) (แบบ ปค. ๒)

- (๑) ระบุกระทรวงเจ้าสังกัดของหน่วยงานของรัฐ หรือจังหวัด แล้วแต่กรณี ที่ประเมินผลการควบคุมภายใน
ในภาพรวมของกระทรวง หรือในภาพรวมของจังหวัด
- (๒) ระบุวันเดือนปีสิ้นรอบระยะเวลาการดำเนินงานประจำปีที่ได้ประเมินผลการควบคุมภายใน
- (๓) ระบุชื่อกระทรวงเจ้าสังกัดของหน่วยงานของรัฐ หรือชื่อจังหวัดที่ประเมินผลการควบคุมภายในใน
ภาพรวมของกระทรวง หรือในภาพรวมของจังหวัด
- (๔) ลงลายมือชื่อปลัดกระทรวงเจ้าสังกัด หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี
- (๕) ระบุตำแหน่งปลัดกระทรวงเจ้าสังกัด หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี
- (๖) ระบุวันเดือนปีที่รายงาน
- (๗) ระบุความเสี่ยงที่ยังมีอยู่ซึ่งมีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของแต่ละภารกิจ
- (๘) ระบุการปรับปรุงการควบคุมภายในเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงตาม (๗) ในปีงบประมาณหรือ
ปีปฏิทินถัดไป

หนังสือรับรองการประเมินผลการควบคุมภายใน
(กรณีหน่วยงานของรัฐไม่อยู่ในสังกัดกระทรวง)

เรียน ปลัดกระทรวงการคลัง

.....(๑)..... ได้ประเมินผลการควบคุมภายในของหน่วยงาน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ..(๒)..... เดือน..... พ.ศ. ด้วยวิธีการที่หน่วยงาน
กำหนดซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติ การควบคุม
ภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่า ภารกิจของ
หน่วยงานจะบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในด้านการดำเนินงานที่มีประสิทธิผล ประสิทธิภาพ ด้าน
การรายงานที่เกี่ยวกับการเงิน และไม่ใช้การเงินที่เชื่อถือได้ ทันเวลา และโปร่งใส รวมทั้งด้านการปฏิบัติ
ตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน

จากผลการประเมินดังกล่าว(๓)..... เห็นว่า การควบคุมภายในของหน่วยงาน
มีความเพียงพอ ปฏิบัติตามอย่างต่อเนื่อง และเป็นไปตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐาน
และหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

ลายมือชื่อ.....(๔).....

ตำแหน่ง.....(๕).....

วันที่...(๖)..... เดือน..... พ.ศ.

กรณีมีความเสี่ยงสำคัญ และกำหนดจะดำเนินการปรับปรุงการควบคุมภายในสำหรับความเสี่ยง
ดังกล่าวในปีงบประมาณหรือปีปฏิทินถัดไป ให้อธิบายเพิ่มเติมในวรรคสาม ดังนี้

อย่างไรก็ดี มีความเสี่ยงและได้กำหนดปรับปรุงการควบคุมภายใน ในปีงบประมาณหรือ
ปีปฏิทินถัดไป สรุปได้ดังนี้

๑. ความเสี่ยงที่มีอยู่ที่กำหนดปรับปรุงการควบคุมภายใน (๓)

๑.๑.....

๑.๒.....

๒. การปรับปรุงการควบคุมภายใน (๘)

๒.๑.....

๒.๒.....

คำอธิบายแบบหนังสือรับรองการประเมินผลการควบคุมภายใน
(กรณีหน่วยงานของรัฐไม่อยู่ในสังกัดกระทรวง) (แบบ ปค. ๓)

- (๑) ระบุชื่อหน่วยงานของรัฐที่ประเมินผลการควบคุมภายในระดับหน่วยงานของรัฐ
- (๒) ระบุวันเดือนปีสิ้นรอบระยะเวลาการดำเนินงานประจำปีที่ได้ประเมินผลการควบคุมภายใน
- (๓) ระบุชื่อหน่วยงานของรัฐที่ประเมินผลการควบคุมภายในระดับหน่วยงานของรัฐ
- (๔) ลงลายมือชื่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ
- (๕) ระบุตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ
- (๖) ระบุวันเดือนปีที่รายงาน
- (๗) ระบุความเสี่ยงที่ยังมีอยู่ซึ่งมีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของแต่ละภารกิจ
- (๘) ระบุการปรับปรุงการควบคุมภายในเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงตาม (๗) ในปีงบประมาณหรือปีปฏิทินถัดไป

.....(๑).....
 รายงานการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน
 สำหรับระยะเวลาดำเนินงานสิ้นสุด(๒).....

(๓) องค์ประกอบของการควบคุมภายใน	(๔) ผลการประเมิน/ข้อสรุป
๑. สภาพแวดล้อมการควบคุม
๒. การประเมินความเสี่ยง
๓. กิจกรรมการควบคุม
๔. สารสนเทศและการสื่อสาร
๕. กิจกรรมการติดตามผล

ผลการประเมินโดยรวม (๕)

.....

ลายมือชื่อ(๖).....

ตำแหน่ง(๗).....

คำอธิบายแบบรายงานการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน (แบบ ปค. ๔)

- (๑) ระบุชื่อหน่วยงานของรัฐที่ประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายในระดับหน่วยงานของรัฐ
- (๒) ระบุวันเดือนปีสิ้นรอบระยะเวลาการดำเนินงานประจำปีที่ประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน
- (๓) ระบุองค์ประกอบของการควบคุมภายใน ๕ องค์ประกอบ
- (๔) ระบุผลการประเมิน/ข้อสรุปของแต่ละองค์ประกอบของการควบคุมภายในพร้อมความเสี่ยงที่ยังมีอยู่/จุดอ่อน
- (๕) สรุปผลการประเมินโดยรวมขององค์ประกอบของการควบคุมภายในทั้ง ๕ องค์ประกอบ
- (๖) ลงลายมือชื่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ
- (๗) ระบุตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ
- (๘) ระบุวันเดือนปีที่รายงาน

.....(๑).....
 รายงานการประเมินผลการควบคุมภายใน
 สำหรับระยะเวลาการดำเนินงานสิ้นสุด(๒).....

(๓) ภารกิจตามกฎหมายที่จัดตั้งหน่วยงานของรัฐ หรือภารกิจตามแผนงานการดำเนินการ หรือภารกิจอื่นๆ ที่สำคัญของหน่วยงานของรัฐ/ วัตถุประสงค์	(๔) ความเสี่ยง	(๕) การควบคุมภายใน ที่มีอยู่	(๖) การประเมินผล การควบคุมภายใน	(๗) ความเสี่ยง ที่ยังมีอยู่	(๘) การปรับปรุง การควบคุมภายใน	(๙) หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ

ลายมือชื่อ(๑๐).....
 ตำแหน่ง(๑๑).....
 วันที่(๑๒).... เดือน พ.ศ.

คำอธิบายแบบรายงานการประเมินผลการควบคุมภายใน (แบบ ปค. ๕)

- (๑) ระบุชื่อหน่วยงานของรัฐที่ประเมินผลการควบคุมภายในระดับหน่วยงานของรัฐ
- (๒) ระบุวันเดือนปี สิ้นรอบระยะเวลาการดำเนินงานประจำปี ที่ประเมินผลการควบคุมภายใน
- (๓) ระบุภารกิจตามกฎหมายที่จัดตั้งหน่วยงานของรัฐ หรือภารกิจตามแผนการดำเนินงาน หรือภารกิจอื่นๆ ที่สำคัญของหน่วยงานของรัฐ และวัตถุประสงค์ของภารกิจดังกล่าวที่ประเมิน
- (๔) ระบุความเสี่ยงสำคัญของแต่ละภารกิจ
- (๕) ระบุการควบคุมภายในของแต่ละภารกิจ เพื่อลดหรือควบคุมความเสี่ยง เช่น ขั้นตอน วิธีปฏิบัติงาน กฎเกณฑ์
- (๖) ระบุผลการประเมินการควบคุมภายในว่ามีความเพียงพอและปฏิบัติตามอย่างต่อเนื่องหรือไม่
- (๗) ระบุความเสี่ยงที่ยังมีอยู่ซึ่งมีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของแต่ละภารกิจ
- (๘) ระบุการปรับปรุงการควบคุมภายในเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงตาม (๗) ในปีงบประมาณหรือปีปฏิทินถัดไป
- (๙) ระบุชื่อหน่วยงานที่รับผิดชอบการปรับปรุงการควบคุมภายใน
กรณีการจัดทำรายงานในระดับกระทรวงหรือในภาพรวมของจังหวัด ให้ระบุชื่อหน่วยงานของรัฐในระดับ
หน่วยงานของรัฐ เช่น กรม ก. สำนักงาน ข. เทศบาลตำบล ค. เป็นต้น
- (๑๐) ลงลายมือชื่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ
- (๑๑) ระบุตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ
- (๑๒) ระบุวันเดือนปีที่รายงาน

รายงานการสอบทานการประเมินผลการควบคุมภายในของผู้ตรวจสอบภายใน

เรียน(๑).....

ผู้ตรวจสอบภายในของ(๒)..... ได้สอบทานการประเมินผลการควบคุมภายในของหน่วยงาน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่(๓)..... เดือน พ.ศ. ด้วยวิธีการสอบทานตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่า ภารกิจของหน่วยงานจะบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในด้านการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพด้านการรายงานที่เกี่ยวกับการเงิน และไม่ใช้การเงินที่เชื่อถือได้ ทันเวลา และโปร่งใส รวมทั้งด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน

จากผลการสอบทานดังกล่าว ผู้ตรวจสอบภายในเห็นว่า การควบคุมภายในของ(๔)..... มีความเพียงพอ ปฏิบัติตามอย่างต่อเนื่อง และเป็นไปตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

ลายมือชื่อ(๕).....

ตำแหน่ง(๖).....

วันที่.....(๗)..... เดือน..... พ.ศ.

กรณีได้สอบทานการประเมินผลการควบคุมภายในแล้ว มีข้อตรวจพบหรือข้อสังเกตเกี่ยวกับความเสี่ยง และการควบคุมภายในหรือการปรับปรุงการควบคุมภายในสำหรับความเสี่ยงดังกล่าว ให้รายงานข้อตรวจพบหรือข้อสังเกตดังกล่าวในวรรคสาม ดังนี้

อย่างไรก็ดี มีข้อตรวจพบและหรือข้อสังเกตเกี่ยวกับความเสี่ยง การควบคุมภายในและหรือการปรับปรุงการควบคุมภายใน สรุปได้ดังนี้

๑. ความเสี่ยง (๘)

๑.๑.....

๑.๒.....

๒. การควบคุมภายในและหรือการปรับปรุงการควบคุมภายใน (๙)

๒.๑.....

๒.๒.....

คำอธิบายแบบรายงานการสอบทานการประเมินผลการควบคุมภายในของผู้ตรวจสอบภายใน
(แบบ ปค. ๖)

- (๑) ระบุตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ
- (๒) ระบุชื่อหน่วยงานของรัฐ
- (๓) ระบุวันเดือนปีรับรอบระยะเวลาการดำเนินงานประจำปีที่ประเมินผลการควบคุมภายใน ซึ่งผู้ตรวจสอบภายในดำเนินการสอบทานการประเมินดังกล่าว
- (๔) ระบุชื่อหน่วยงานของรัฐ
- (๕) ลงลายมือชื่อหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน
- (๖) ระบุตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน
- (๗) ระบุวันที่รายงาน
- (๘) ระบุข้อตรวจพบและหรือข้อสังเกตของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับความเสี่ยง
- (๙) ระบุข้อตรวจพบและหรือข้อสังเกตของผู้ตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการควบคุมภายในและหรือการปรับปรุงการควบคุมภายในเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงตาม (๘)

ประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

เรื่อง นโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๐ (๑) และ (๓) บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีหน้าที่และอำนาจในการวางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินและกำกับการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน โดยการกำหนดนโยบายนั้น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒๘ บัญญัติให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินวางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินประจำปีและนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินระยะยาว ซึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ ๓ ประการ คือ (๑) ทิศทางและเป้าหมายในการตรวจเงินแผ่นดิน (๒) ผลสัมฤทธิ์ในการตรวจเงินแผ่นดิน และ (๓) การพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดินให้มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว และให้นำนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน แจ้งต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีทราบ และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปด้วย

นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๖๒ บัญญัติให้รัฐต้องรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัด เพื่อให้ฐานะทางการเงินการคลังของรัฐมีเสถียรภาพและมั่นคงอย่างยั่งยืนตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ กอปรกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ บัญญัติเรื่องวินัยการเงินการคลังอยู่ในหมวด ๗ มาตรา ๙๕ ถึงมาตรา ๑๐๓ โดยบัญญัติให้มีการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ และมีบทบัญญัติกำหนดให้ลงโทษทางปกครองแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ซึ่งจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ ซึ่งมาตรา ๒๔๐ วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ บัญญัติหลักการสำคัญในการพิจารณาอุทธรณ์ของศาลปกครองสูงสุดโดยให้ศาลปกครองสูงสุดต้องคำนึงถึงนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินและหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินด้วย

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๐ บัญญัติหลักการสำคัญเรื่องการตรวจเงินแผ่นดินไว้ว่า การตรวจเงินแผ่นดินต้องกระทำด้วยความสุจริต รอบคอบ โปร่งใส เที่ยงธรรม กล้าหาญ ปราศจากอคติ และเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล โดยให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

องค์การสถาบันการตรวจสอบสูงสุดระหว่างประเทศ (International Organization of Supreme Audit Institutions : INTOSAI) ได้วางหลักการพื้นฐานสากลว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน โดยให้แต่ละประเทศสมาชิกนำหลักการพื้นฐานนี้ ไปปรับปรุงกระบวนการตรวจเงินแผ่นดินให้สอดคล้องกับบริบทของการพัฒนาในแต่ละประเทศ และโดยที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกขององค์การดังกล่าว ในการจัดทำนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน จึงได้นำหลักการพื้นฐานสากลมาประกอบการพิจารณาด้วย

นอกจากนี้ ได้นำความรู้และประสบการณ์ที่องค์กรตรวจเงินแผ่นดินของประเทศไทยได้มาจากการตรวจเงินแผ่นดินที่ได้ปฏิบัติงานมากร้อยปี มาประกอบการจัดทำนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินฉบับนี้ด้วย

เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับการตรวจเงินแผ่นดิน คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจึงวางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินระยะยาว โดยมีระยะเวลา ๕ ปี เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ทิศทางและเป้าหมายในภาพรวม

๑.๑ การตรวจเงินแผ่นดินต้องกระทำด้วยความสุจริต รอบคอบ โปร่งใส เทียบธรรม กล่าวหาญปราศจากอคติ โดยต้องคำนึงถึงหลักธรรมาภิบาลและปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามมาตรฐานทางจริยธรรม

๑.๒ การตรวจเงินแผ่นดินต้องคำนึงถึงการดำเนินการตามหน้าที่ของรัฐ แนวนโยบายแห่งรัฐ และยุทธศาสตร์ชาติ ความคุ้มค่า ความสงบเรียบร้อย ความไว้วางใจของสาธารณชน ความสุจริตในการดำเนินงาน

๑.๓ การตรวจเงินแผ่นดินต้องเป็นไปตามกฎหมายและต้องไม่เป็นการเลือกปฏิบัติต่อหน่วยรับตรวจ

๑.๔ การตรวจเงินแผ่นดินต้องคำนึงถึงผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินของหน่วยรับตรวจ รวมถึงการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่การเงินการคลังของรัฐ

๑.๕ ในการตรวจเงินแผ่นดิน เจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินและหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่สอดคล้องกับหลักการและมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินสากลที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด และต้องให้ออกัสเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจได้ชี้แจงเหตุผลและแสดงพยานหลักฐาน

๑.๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตรวจเงินแผ่นดิน จะต้องรักษาความลับที่ได้จากการปฏิบัติหน้าที่ และไม่นำข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติหน้าที่ไปแสวงหาประโยชน์ส่วนตนหรือผู้อื่น หรือขัดต่อจริยธรรมหรือจรรยาบรรณวิชาชีพ หรือนำไปใช้โดยมิชอบด้วยกฎหมาย

๑.๗ การปฏิบัติหน้าที่ตรวจเงินแผ่นดินต้องมีความเป็นอิสระและเป็นกลางตามที่กฎหมายกำหนด และได้รับความคุ้มครองภายใต้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม รวมถึงมีความเป็นอิสระในด้านงบประมาณ โดยสอดคล้องกับนโยบายการคลังและนโยบายการจัดทำงบประมาณของแผ่นดิน

๑.๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจเงินแผ่นดินของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องมีภาพลักษณ์ต่อสาธารณชนในฐานะองค์กรมืออาชีพ

๑.๙ วางระบบและกฎเกณฑ์ในการพิจารณาวินิจฉัยลงโทษทางปกครองที่มีความโปร่งใส เป็นกลางและเป็นธรรม ในกรณีที่มีการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ เพื่อให้การบริหารเงินแผ่นดินมีความถูกต้องและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

๑.๑๐ การให้คำปรึกษาหรือความเห็นต่อร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบทางการเงินการคลังตามที่ฝ่ายนิติบัญญัติหรือหน่วยงานของรัฐร้องขอ จะต้องไม่มีลักษณะเป็นการชี้แนะ หรือทำให้เกิดการคาดการณ์ หรือทำให้สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าเกี่ยวกับข้อตรวจพบที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

๑.๑๑ ในการให้คำปรึกษาหรือคำแนะนำหรือเสนอแนะหรือตอบข้อสอบถาม จะให้ความเห็นเฉพาะการปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง แต่จะไม่อาจให้ความเห็นใด ๆ เกี่ยวกับวิธีการและวิธีปฏิบัติงานด้านการเงินของหน่วยรับตรวจอันจะเป็นการช่วยชี้ช่องให้หน่วยรับตรวจสามารถหลบเลี่ยงการปฏิบัติตามกฎหมายได้

๑.๑๒ จัดให้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการให้ความรู้ คำแนะนำเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินแก่หน่วยรับตรวจและภาคประชาชน

๑.๑๓ ส่งเสริม ให้ความช่วยเหลือและให้ความเห็นต่อวิธีปฏิบัติทางบัญชีภาครัฐ เพื่อให้เป็นแนวทางเดียวกัน

๑.๑๔ ผลักดันให้มีแผนปฏิบัติการร่วมระหว่างสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินกับกระทรวงการคลังและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางการจัดทางการเงินรวมในระดับกระทรวงของหน่วยรับตรวจที่เป็นราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และจัดทางการเงินรวมของหน่วยรับตรวจที่เป็นราชการส่วนท้องถิ่น รวมทั้งงบการเงินรวมของหน่วยรับตรวจอื่น อันจะทำให้การตรวจสอบเป็นไปอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

๒. นโยบายการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

๒.๑ ทิศทางและเป้าหมาย

๒.๑.๑ ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินในการตรวจเงินแผ่นดินรวมทั้งเรื่องการให้คำปรึกษา แนะนำ หรือเสนอแนะให้แก่หน่วยรับตรวจเกี่ยวกับการบริหารการเงินการคลังและงบประมาณแผ่นดิน โดยต้องสอดคล้องกับนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินและหลักเกณฑ์มาตรฐานตามที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด

๒.๑.๒ ส่งเสริมการตรวจสอบการบริหารการเงินการคลังและงบประมาณแผ่นดิน การรักษาวินัยทางการคลังด้านรายได้รายจ่าย และการบริหารหนี้สาธารณะ ทั้งที่เป็นเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ ให้เป็นไปตามกฎหมายวินัยการเงินการคลังของรัฐและกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับอื่นที่เกี่ยวข้อง

๒.๑.๓ ส่งเสริมการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพของการบริหารการเงินการคลังและงบประมาณแผ่นดิน การรักษาวินัยทางการคลังด้านรายได้และรายจ่าย การบริหารหนี้สาธารณะทั้งที่เป็นเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความคุ้มค่า

๒.๑.๔ ส่งเสริม สนับสนุนและให้ความสำคัญกับการสรรหาและคัดเลือกผู้มีความรู้และทักษะในการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจเงินแผ่นดิน รวมทั้งพัฒนาวิชาชีพการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและระดับสากล

๒.๑.๕ พัฒนาและวางแผนระบบการตรวจเงินแผ่นดิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการปฏิบัติงานของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้บริหารระดับสูง และเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ตรวจสอบ ให้มีความเป็นอิสระ ปราศจากการแทรกแซง และได้รับความคุ้มครองจากกระบวนการยุติธรรมที่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย

๒.๑.๖ ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการกำหนดกรอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และบุคลากรอื่นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในการปฏิบัติงานตามคำสั่งบังคับบัญชาหรือการตัดสินใจอื่นใดเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน โดยต้องยึดแนวทางตามกรอบของกฎหมายและหลักการตรวจเงินแผ่นดินสากล

๒.๑.๗ กำกับกับการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามนโยบายและหลักเกณฑ์มาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยเฉพาะเรื่องที่อาจส่งผลกระทบต่อวินัยการเงินการคลังของรัฐให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินรายงานให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทราบ เพื่อให้คำปรึกษา แนะนำหรือเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารการเงินการคลังของรัฐให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ โดยอยู่บนหลักความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

๒.๒ ผลสัมฤทธิ์ในการตรวจเงินแผ่นดินด้านการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

๒.๒.๑ การตรวจเงินแผ่นดินเป็นไปตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินและหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน รวมทั้งกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

๒.๒.๒ การบริหารการเงินการคลังเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ คุ่มค่า เกิดผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพ ช่วยป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่การเงินการคลังของรัฐ

๒.๒.๓ หน่วยรับตรวจมีวินัยและรักษาวินัยการเงินการคลังตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและความคุ้มค่าในการบริหารเงินแผ่นดิน เพื่อให้เกิดเสถียรภาพอย่างยั่งยืนทางการคลัง

๒.๒.๔ การบริหารการเงินการคลัง การจัดหารายได้ การใช้จ่าย และการก่อหนี้ของหน่วยรับตรวจเกิดผลประโยชน์สูงสุดต่อสาธารณะ เป็นไปตามนโยบายการเงินการคลังของรัฐ

๒.๒.๕ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและทักษะในการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินและหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ รวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การบริหารเงินแผ่นดินเกิดความคุ้มค่า เกิดผลสัมฤทธิ์ และมีประสิทธิภาพ

๒.๒.๖ การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้บริหารระดับสูงและเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ตรวจสอบ มีความเป็นอิสระภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายโดยปราศจากการแทรกแซง และได้รับความคุ้มครองจากกระบวนการยุติธรรม

๒.๓ การพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดินด้านการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

๒.๓.๑ พัฒนาระบบบริหารและการจัดการทางด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ เพื่อเสริมสร้างความสามารถทางด้านการตรวจเงินแผ่นดิน และเตรียมพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคดิจิทัล ซึ่งเชื่อมโยงกับแนวทางการพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและการเข้าสู่การพัฒนายุคประเทศไทย ๔.๐

๒.๓.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนในการเตรียมความพร้อมเพื่อให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินผล ติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ในการบริหารเงินแผ่นดินที่ตอบสนองต่อการนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Auditing Sustainable Development Goals)

๒.๓.๓ พัฒนาระบบการจัดการฐานข้อมูล (Database Management System - DBMS) ที่ใช้ในการตรวจสอบให้เชื่อมโยงกับฐานข้อมูลหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานตรวจเงินแผ่นดิน ตลอดจนเสริมสร้างทักษะให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ตรวจเงินแผ่นดินมีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data Analytics)

๒.๓.๔ เสริมสร้างความร่วมมือและความสัมพันธ์ที่ดีกับรัฐสภาโดยแสดงบทบาทหลักในการให้คำปรึกษา แนะนำ การให้ความเห็นเกี่ยวกับร่างกฎหมายที่เกี่ยวกับการเงินแผ่นดิน พร้อมทั้งเสนอแนะต่อรัฐสภาเกี่ยวกับการบริหารการเงินการคลังของรัฐบาล การใช้จ่ายเงินแผ่นดินให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

๒.๓.๕ ผลักดันให้หลักเกณฑ์มาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินของทุกลักษณะงานสอดคล้องกับมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินขององค์การสถาบันการตรวจสอบสูงสุดระหว่างประเทศ (The International Standards of Supreme Audit Institutions : ISSAIs) รวมทั้งให้ความสำคัญกับการควบคุมคุณภาพงานตรวจสอบให้เป็นไปตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินสากล

๒.๓.๖ พัฒนาคู่มือและแนวทางการตรวจสอบให้สอดคล้องกับการตรวจสอบแต่ละด้านตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑

๓. นโยบายการตรวจเงินแผ่นดินที่เกี่ยวกับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

๓.๑ ทิศทางและเป้าหมาย

๓.๑.๑ ส่งเสริมและธำรงไว้ซึ่งเกียรติภูมิของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยมุ่งพัฒนาองค์กรให้เป็นที่ยอมรับในระดับประเทศ รวมทั้งการยกระดับให้เป็นองค์กรชั้นนำด้านการตรวจสอบในระดับสากล

๓.๑.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการเพื่อให้หน่วยรับตรวจมีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่ที่ต้องรักษาวินัยการเงินการคลัง และปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการ

๓.๑.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการฝึกอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และการพัฒนาศักยภาพด้านวิชาการและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่และบุคลากรอื่นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน รวมทั้งปลูกฝังจิตสำนึกและยกระดับจริยธรรม ศีลธรรมของเจ้าหน้าที่และบุคลากรอื่นให้มีคุณภาพ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการตรวจเงินแผ่นดิน

๓.๑.๔ ส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยทั้งภายในและภายนอกสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ในด้านการตรวจเงินแผ่นดิน รวมทั้งด้านที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดินอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะกำหนดประเด็นการวิจัยที่มุ่งเน้นการพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดินให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น พร้อมทั้งนำข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยมาใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม

๓.๑.๕ ส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อให้เกิดความร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานต่างประเทศหรือหน่วยงานระหว่างประเทศเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน ทั้งในด้านการตรวจสอบ ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร รวมทั้งการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านวิชาการและประสบการณ์ด้านการตรวจเงินแผ่นดินกับหน่วยงานดังกล่าว

๓.๑.๖ ผลักดันให้เกิดความร่วมมือและช่วยเหลือกันระหว่างองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและหน่วยงานอื่น ให้บรรลุเป้าหมายในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด

๓.๑.๗ ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินและกฎหมายอื่น

๓.๑.๘ ส่งเสริมและรักษาระบบพิทักษ์คุณธรรมในการบริหารงานบุคคลให้เกิดความเที่ยงธรรม เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจและความศรัทธาของเจ้าหน้าที่และบุคลากรอื่นต่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

๓.๑.๙ ผลักดันให้มีการกำหนดอัตราเงินเดือน ค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์อื่นที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงค่าครองชีพ ความเพียงพอในการดำรงชีพ และภาระความรับผิดชอบ อันจะทำให้เกิดขวัญ กำลังใจ เพื่อจูงใจและรักษาเจ้าหน้าที่และบุคลากรอื่นที่มีประสิทธิภาพของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

๓.๒ ผลสัมฤทธิ์ในการตรวจเงินแผ่นดินด้านการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

๓.๒.๑ เป็นองค์กรที่ได้รับการยอมรับในระดับประเทศ และเป็นองค์กรชั้นนำด้านการตรวจสอบในระดับสากล

๓.๒.๒ หน่วยรับตรวจมีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่ที่ต้องรักษาวินัยการเงินการคลัง ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการ และมีการบริหารเงินแผ่นดินอย่างคุ้มค่า มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๓.๒.๓ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีระบบการฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพด้านวิชาการ และสร้างประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่และบุคลากรในด้านการตรวจเงินแผ่นดิน

๓.๒.๔ เจ้าหน้าที่และบุคลากรอื่นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีความรู้ ความเข้าใจ มีจิตสำนึก จริยธรรมและคุณธรรม เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตในงานด้านการตรวจเงินแผ่นดิน

๓.๒.๕ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีการศึกษาวิจัยด้านการตรวจเงินแผ่นดินอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง พร้อมทั้งนำผลที่ได้จากการวิจัยมาใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การวิจัยที่มุ่งเน้นการพัฒนางานตรวจเงินแผ่นดินให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

๓.๒.๖ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รับความร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานต่างประเทศหรือหน่วยงานระหว่างประเทศ ได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ทั้งในด้านวิชาการและประสบการณ์ด้านการตรวจเงินแผ่นดิน

๓.๒.๗ การบริหารงานบุคคลภายใต้ระบบพิทักษ์คุณธรรมของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทำให้เกิดความเป็นธรรม ความเสมอภาค และคุณธรรม

๓.๒.๘ มีระบบอัตราเงินเดือน ค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์อื่น ของเจ้าหน้าที่และบุคลากรอื่นที่เหมาะสมกับภาระความรับผิดชอบ และเพียงพอต่อการดำรงชีพ

๓.๓ การพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดินด้านการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

๓.๓.๑ ปรับปรุงโครงสร้างภายในสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้สอดคล้องกับหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

๓.๓.๒ ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพด้านการตรวจเงินแผ่นดินทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยจัดให้มีหลักสูตรฝึกอบรมที่มีความหลากหลายเพื่อเปิดมุมมองและเกิดประโยชน์รอบด้านต่อการทำงานตรวจเงินแผ่นดิน

๓.๓.๓ วางรากฐานการพัฒนาวิชาชีพด้านการตรวจเงินแผ่นดินอย่างเป็นระบบเพื่อให้องค์กรตรวจเงินแผ่นดินเป็นศูนย์กลางขององค์ความรู้ด้านธรรมาภิบาลในการบริหารการเงินการคลังภาครัฐ

๓.๓.๔ สร้างขวัญกำลังใจให้กับข้าราชการและลูกจ้างสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อมั่นใจว่าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะสามารถคัดเลือกและรักษาบุคลากรที่มีคุณภาพตามที่ต้องการไว้ได้

๓.๓.๕ ให้ความสำคัญกับเรื่องความก้าวหน้าทางวิชาชีพและกำหนดสมรรถนะเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการแต่งตั้ง โยกย้ายบุคลากร

๔. นโยบายด้านความโปร่งใสและตรวจสอบได้ของการตรวจเงินแผ่นดิน

๔.๑ ทิศทางและเป้าหมาย

๔.๑.๑ ในแต่ละปี ให้มีการรายงานผลการปฏิบัติงานที่สำคัญของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในทุกด้านบนพื้นฐานของความโปร่งใสและความเป็นอิสระต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี และต้องเผยแพร่รายงานดังกล่าวให้ประชาชนทราบด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการแสดงให้เห็นผลการตรวจสอบในภาพรวมด้านกฎหมาย ผลสัมฤทธิ์ ประสิทธิภาพของการบริหารเงินแผ่นดิน และวินัยการเงินการคลังของหน่วยรับตรวจ

๔.๑.๒ ในการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน ต้องจัดให้มีการนำเสนอข้อเท็จจริง ผลการประเมินงานด้านต่าง ๆ ในข้อที่เป็นสาระสำคัญ รวมทั้งมีการนำข้อคิดเห็นของหน่วยรับตรวจที่มีต่อข้อตรวจพบมาพิจารณาประกอบการจัดทำรายงาน และเสนอไว้ในรายงานผลการปฏิบัติงานด้วยถ้อยคำที่ถูกต้อง กระชับ และเข้าใจง่าย

๔.๑.๓ จัดให้มีการเผยแพร่รายงานผลการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินด้วยวิธีเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือวิธีการอื่นใดที่สาธารณชนสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก

๔.๑.๔ จัดให้มีการออกข้อกำหนดทางจริยธรรมเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่และบุคลากรอื่นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ทั้งนี้จะต้องมีการกำหนดโทษ หากมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดทางจริยธรรมดังกล่าว

๔.๑.๕ จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยผู้ประเมินอิสระ

๔.๒ ผลสัมฤทธิ์ในการตรวจเงินแผ่นดินด้านความโปร่งใสและตรวจสอบได้

๔.๒.๑ ผลจากการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีอยู่บนพื้นฐานของความโปร่งใสและความเป็นอิสระ และประชาชนสามารถตรวจสอบได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการแสดงให้เห็นผลการตรวจสอบในภาพรวมในด้านต่าง ๆ ที่สำคัญ ได้แก่ ความชอบด้วยกฎหมาย ผลสัมฤทธิ์ ประสิทธิภาพของการบริหารเงินแผ่นดิน และวินัยการเงินการคลังของหน่วยรับตรวจ

๔.๒.๒ การจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ส่งผลให้เกิดความตระหนักในการบริหารเงินแผ่นดินของรัฐบาลและหน่วยรับตรวจ อยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย มีประสิทธิภาพและคุ้มค่า

๔.๒.๓ ผลจากการปฏิบัติงานด้านการตรวจเงินแผ่นดินมีความโปร่งใส เป็นกลาง เป็นที่ยอมรับของหน่วยรับตรวจและสาธารณะ

๔.๒.๔ การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหาร เจ้าหน้าที่และบุคลากรอื่นของสำนักงาน เป็นไปตามกรอบข้อกำหนดจริยธรรม

๔.๓ การพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดินด้านความโปร่งใสและตรวจสอบได้

๔.๓.๑ ส่งเสริมและสนับสนุนการประชาสัมพันธ์ให้ภาคประชาชนสามารถเข้าถึงรายงานผลการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้อย่างสะดวกเพื่อเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกในการสอดส่องดูแลรักษาเงินแผ่นดินและสาธารณสมบัติ

๔.๓.๒ พัฒนารูปแบบการรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่จะต้องรายงานต่อรัฐสภาให้มีความน่าสนใจ และต้องใช้ถ้อยคำที่ถูกต้องและเข้าใจง่าย

๔.๓.๓ สนับสนุนให้มีการรายงานผลการปฏิบัติงานระหว่างงวด (Interim report) ต่อรัฐสภาในประเด็นข้อตรวจพบที่เป็นประโยชน์และมีความสำคัญเป็นพิเศษ

๔.๓.๔ สนับสนุนให้มีการประเมินประสิทธิภาพสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อเสริมสร้างศักยภาพขององค์กรในอนาคต โดยนำกรอบการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรตรวจเงินแผ่นดิน (SAI Performance Measurement Framework : SAI PMF) ขององค์การสถาบันการตรวจสอบสูงสุดระหว่างประเทศ (INTOSAI) มาปรับใช้

อนึ่ง ในกรณีที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเห็นสมควร คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินอาจปรับเปลี่ยนนโยบายได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

ประกาศ ณ วันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑

พลเอก

(ชนะทัฬ อินทามระ)

ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

ประกาศคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ
เรื่อง กำหนดสัดส่วนต่าง ๆ เพื่อเป็นกรอบวินัยการเงินการคลังของรัฐ
พ.ศ. ๒๕๖๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๔) แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินและการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และมติคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงออกประกาศกำหนดสัดส่วนต่าง ๆ เพื่อเป็นกรอบวินัยการเงินการคลังของรัฐ ดังต่อไปนี้

(๑) สัดส่วนงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ต้องตั้งไม่น้อยกว่าร้อยละสอง แต่ไม่เกินร้อยละสามจุดห้าของงบประมาณรายจ่ายประจำปี

(๒) สัดส่วนงบประมาณเพื่อการชำระคืนต้นเงินกู้ของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐซึ่งรัฐบาล รับภาระ ต้องตั้งไม่น้อยกว่าร้อยละสองจุดห้า แต่ไม่เกินร้อยละสามจุดห้าของงบประมาณรายจ่ายประจำปี

(๓) สัดส่วนงบประมาณเพื่อการชำระดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายในการกู้เงินของรัฐบาลและหน่วยงาน ของรัฐซึ่งรัฐบาลรับภาระ ต้องตั้งตามภาระที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในปีงบประมาณนั้น

(๔) สัดส่วนการก่องหนผู้กฟนงบประมาณรายจ่ายข้ามปีงบประมาณ ต้องไม่เกินร้อยละสิบ ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี

(๕) สัดส่วนการก่องหนผู้กฟนงบเกินกว่าหรือนอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วย งบประมาณรายจ่าย ต้องไม่เกินร้อยละห้าของงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ทั้งนี้ ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ

ประกาศคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ
เรื่อง การดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการที่ก่อให้เกิดภาระต้องงบประมาณหรือภาระทางการคลังในอนาคต
พ.ศ. ๒๕๖๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินและการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และมติคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงออกประกาศเพื่อกำหนดให้การดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการดังต่อไปนี้ เป็นการดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการที่ก่อให้เกิดภาระต้องงบประมาณหรือภาระทางการคลังในอนาคต

(๑) การดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการที่หน่วยงานของรัฐมีความจำเป็นต้องดำเนินการระหว่างปีงบประมาณ ที่มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือหลักเกณฑ์กำหนดให้ต้องขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี โดยมีผลให้เกิดภาระต้องงบประมาณไม่ว่าในปีงบประมาณใด หรือก่อนนั้นผูกพันมากกว่าหนึ่งปีงบประมาณ หรือ

(๒) การดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการของหน่วยงานของรัฐที่ก่อให้เกิดการสูญเสียรายได้ของรัฐหรือของหน่วยงานของรัฐ

การดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการตาม (๑) ไม่รวมถึงกรณีการขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขอขยายระยะเวลาหรือขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของการดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณไว้แล้วและมีเงินเหลือจ่าย โดยไม่มีผลทำให้เกิดภาระงบประมาณเพิ่มขึ้น

ทั้งนี้ ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ

รายละเอียดข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐต้องเสนอพร้อมกับการขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรีตามมาตรา 27

1. ชื่อกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการตามมาตรา 27

- หน่วยงานต้องระบุชื่อให้ถูกต้อง ตรงกับที่จะขออนุมัติกับคณะรัฐมนตรี

2. รายละเอียดกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการ

- ระบุวัตถุประสงค์พร้อมรายละเอียดของกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการให้ครบถ้วน

3. แผนบริหารจัดการกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการ

- อย่างน้อยควรประกอบไปด้วยแผนบริหารจัดการที่แสดงให้เห็นถึงการบริหารจัดการกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการตั้งแต่เริ่มจนถึงสิ้นสุดโครงการ โดยให้จัดทำแผนบริหารจัดการแยกเป็นรายปี
- หากหน่วยงานไม่สามารถจัดทำแผนบริหารจัดการแยกเป็นรายปีหรือจนถึงสิ้นสุดโครงการได้ ให้หน่วยงานจัดทำแผนบริหารจัดการในรูปแบบที่หน่วยงานเห็นสมควรได้

4. ประมาณการรายจ่าย

- ประมาณการรายจ่ายที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการ โดยให้แบ่งเป็นรายจ่ายประเภทต่าง ๆ ตามวิธีการเสนอของงบประมาณ โดยจัดทำเป็นรายปี พร้อมยอดรวมของทุกปี

ตัวอย่าง: ตารางการประมาณรายจ่าย (หน่วยงานสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบได้ตามความเหมาะสม)

ประเภทรายจ่าย	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ ...	ปีสุดท้าย	รวม
1) ...					
2) ...					
3) ...					
...					
รวม					

- ในกรณีที่กิจกรรม มาตรการ หรือโครงการเป็นภาระผูกพันที่ไม่สามารถประมาณการรายจ่ายเป็นจำนวนปี หรือไม่สามารถประมาณการวันสิ้นสุดโครงการได้ ให้หน่วยงานสามารถประมาณการรายจ่ายในรูปแบบที่หน่วยงานเห็นสมควรได้

5. แหล่งเงินที่ใช้ตลอดระยะเวลาดำเนินการ

- ให้ระบุแหล่งเงินที่จะใช้ตลอดระยะเวลาดำเนินการกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการว่า จะมาจากแหล่งใด เช่น แหล่งเงินงบประมาณ แหล่งเงินกู้ เป็นต้น โดยระบุจำนวนเงินที่จะใช้ในแต่ละปีของแต่ละแหล่งเงินไว้ด้วย

ตัวอย่าง: ตารางระบุแหล่งเงิน (หน่วยงานสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบได้ตามความเหมาะสม)

แหล่งเงิน	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ ...	ปีสุดท้าย	รวม
1) เงินงบประมาณ					
2) เงินกู้					
3) เงินอื่น ๆ (ระบุ)					
...					
รวม					

- ในกรณีที่กิจกรรม มาตรการ หรือโครงการเป็นภาระผูกพันที่ไม่สามารถระบุแหล่งเงินเป็นจำนวนปีหรือไม่สามารถระบุวันสิ้นสุดโครงการได้ ให้หน่วยงานสามารถระบุแหล่งเงินในรูปแบบที่หน่วยงานเห็นสมควรได้

6. ประโยชน์ที่จะได้รับ

- ให้จัดทำประโยชน์ที่จะได้รับจากการดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการ ที่อยู่ในรูปตัวเงินและ/หรือไม่ใช่ตัวเงิน

7. กรณีการดำเนินการก่อให้เกิดการสูญเสียรายได้ของรัฐหรือของหน่วยงานของรัฐ ให้จัดทำประมาณการการสูญเสียรายได้และประโยชน์ที่จะได้รับด้วย

- ส่วนนี้ให้จัดทำเฉพาะเมื่อเป็นกรณีที่การดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการดังกล่าวแล้วจะก่อให้เกิดการสูญเสียรายได้ของรัฐหรือของหน่วยงานของรัฐ จะต้องจัดทำประมาณการการสูญเสียรายได้ที่จะเกิดขึ้นตลอดอายุของกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการ พร้อมทั้งประโยชน์ที่จะได้รับจากการสูญเสียรายได้นี้ดังกล่าวด้วย ซึ่งประโยชน์ที่ได้รับไม่จำเป็นต้องเป็นประโยชน์ที่เป็นตัวเงิน

ประกาศคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ
เรื่อง กำหนดอัตราขาดเซย์ค่าใช้จ่ายหรือการสูญเสียรายได้ของหน่วยงานของรัฐในการดำเนินกิจกรรม
มาตรการ หรือโครงการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๘
พ.ศ. ๒๕๖๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๖) ประกอบกับมาตรา ๒๘ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติ
วินัยการเงินและการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และมติคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐในการประชุม
ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงออกประกาศเพื่อกำหนดอัตราขาดเซย์ค่าใช้จ่ายหรือการ
สูญเสียรายได้ของหน่วยงานของรัฐในการดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๘
ดังต่อไปนี้

กำหนดอัตรายอดคงค้างรวมทั้งหมดของภาระที่รัฐต้องรับขาดเซย์ค่าใช้จ่ายหรือการสูญเสียรายได้
ในการดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๘ ต้องมียอดคงค้างทั้งหมดรวมกัน
ไม่เกินร้อยละสามสิบของงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ทั้งนี้ ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ

ประกาศคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ
เรื่อง นโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลัง
พ.ศ. ๒๕๖๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินและการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ คณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐจึงกำหนดนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลังรายละเอียดตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้

ทั้งนี้ ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ

นโยบายของคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ เรื่อง นโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลัง

๑. เหตุผลในการออกนโยบาย

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๑ (๕) กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐมีหน้าที่และอำนาจกำหนดนโยบายและกำกับดูแลการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลัง และมาตรา ๓๐ กำหนดให้กระทรวงการคลังและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลังให้เป็นไปตามนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลังที่คณะกรรมการกำหนด

เพื่อเป็นการบริหารความเสี่ยงทางการคลังจากสถานการณ์ที่รัฐบาลอาจจะต้องเผชิญกับภาวะวิกฤตการณ์การคลังในอนาคต ซึ่งส่งผลต่อการเพิ่มภาระทางการคลังและผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจ โดยที่รัฐบาลอาจจะต้องดำเนินนโยบายงบประมาณขาดดุลในระดับสูงอย่างต่อเนื่อง จนเกิดผลกระทบต่อสถานะทางการเงินหรือสภาพคล่องของรัฐบาล นำไปสู่การก่อหนี้สาธารณะที่สูงขึ้น ท้ายที่สุดก็จะส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการคลังและเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว ดังนั้น หากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าวได้ครบถ้วนแล้ว ก็จะช่วยให้รัฐบาลสามารถบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลังได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๒. นิยามความเสี่ยงทางการคลัง

ความเสี่ยงทางการคลัง หมายถึง ความคลาดเคลื่อนของผลการดำเนินงานของรัฐบาล (รายจ่าย รายได้ สินทรัพย์ และหนี้สิน) จากค่าที่ได้การคาดการณ์ไว้ก่อนหน้าซึ่งเกิดจากผลกระทบด้านต่าง ๆ ต่อสถานะทางการคลัง (Fiscal Impact) ได้แก่ ๑) การเปลี่ยนแปลงของตัวแปรทางเศรษฐกิจมหภาค (Macroeconomic variables) ๒) ภาระโดยตรงของรัฐบาล (Direct government liabilities) ที่รัฐบาลต้องชำระแน่นอนเมื่อถึงกำหนด ๓) ภาระแบบชัดเจนของรัฐบาล (Explicit government liabilities) ที่เป็นไปตามกฎหมายและสัญญา เช่น ภาระงบประมาณที่ต้องชำระตามมติคณะรัฐมนตรี ภาระหนี้ที่ต้องชำระตามสัญญาเงินกู้ เป็นต้น ๔) ภาระแบบโดยนัยของรัฐบาล (Implicit government liabilities) ซึ่งเป็นภาระที่ไม่ได้เป็นกฎหมายหรือสัญญา แต่รัฐบาลอาจต้องชำระตามหลักจริยธรรม คุณธรรม หรือแรงกดดันทางการเมือง เช่น การเข้าไปช่วยเหลือธนาคารพาณิชย์ และรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น และ ๕) ภาระผูกพันของรัฐบาล (Contingent government liabilities) ซึ่งเป็นภาระที่รัฐบาลอาจต้องชำระหากเกิดเหตุการณ์บางอย่างขึ้น

๓. แหล่งที่มาของความเสี่ยงทางการคลัง

- ๓.๑ รายได้ของหน่วยงานต่ำกว่าที่ประมาณการไว้
- ๓.๒ รายจ่ายของหน่วยงานสูงกว่าที่ประมาณการไว้หรือการเบิกจ่ายของหน่วยงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย
- ๓.๓ การก่อหนี้หรือภาระผูกพันขององค์กร ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายหรือภาระต่องบประมาณในอนาคต
- ๓.๔ การบริหารสินทรัพย์ของหน่วยงานที่ผิดพลาด ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสถานะการเงินของหน่วยงาน

๓.๕ ความผันผวนของเศรษฐกิจมหภาคในระยะสั้น (Macroeconomic fluctuation) ซึ่งมีหลายสาเหตุ เช่น ปัจจัยภายนอกที่รัฐบาลควบคุมไม่ได้ ภาวะเศรษฐกิจในประเทศและต่างประเทศ สถานการณ์ทางการเมือง และผลกระทบจากวิกฤตในภาคการเงิน เป็นต้น

ดังนั้น นโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลังต้องคำนึงถึงแหล่งที่มาของความเสี่ยง ปัจจัยต่าง ๆ ของความเสี่ยง เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ นำนโยบายการบริหารความเสี่ยงตามที่กล่าวข้างต้นไปดำเนินการ เพื่อควบคุมและลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงทางการคลังที่กล่าว

๔. นโยบายบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลัง

๔.๑ นโยบายบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลังด้านรายได้

หน่วยงานควรพิจารณาจัดเก็บหรือจัดหารายได้ให้เป็นไปตามประมาณการหรือให้เพียงพอต่อการดำเนินงาน โดยติดตามความคืบหน้าในการจัดเก็บหรือจัดหารายได้อย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ หากไม่เป็นไปตามประมาณการ ให้หน่วยงานชี้แจงเหตุผลพร้อมแนวทางในการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนและรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัด

๔.๒ นโยบายบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลังด้านรายจ่าย

หน่วยงานควรบริหารรายจ่ายให้อยู่ในวงเงินที่คาดการณ์ไว้ โดยมีการติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งเบิกจ่ายให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ได้มีการกำหนดไว้ในแต่ละปี ทั้งนี้ หากไม่เป็นไปตามที่คาดการณ์ ให้หน่วยงานชี้แจงเหตุผลพร้อมแนวทางในการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนและรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัด

ทั้งนี้ ในการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลังด้านรายได้และรายจ่าย หน่วยงานควรศึกษาวิเคราะห์ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานในอนาคตอย่างใกล้ชิด โดยควรจัดทำ (๑) การวิเคราะห์สถานการณ์จำลอง (Scenario Analysis) และ (๒) การทดสอบภาวะวิกฤต (Stress Test) เพื่อให้ทราบถึงแนวโน้มของผลการดำเนินงานทั้งด้านรายได้และรายจ่ายในอนาคต

๔.๓ นโยบายบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลังด้านการก่อหนี้และการบริหารหนี้

หน่วยงานควรพิจารณาการก่อหนี้และบริหารหนี้ตามกฎหมายและอยู่ภายใต้วัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ โดยพิจารณาจัดทำแผนการกู้เงินและการบริหารหนี้เงินกู้ รายงานการกู้เงินประจำปีงบประมาณ และสถานะหนี้เงินกู้คงค้างเป็นประจำทุกปี รวมทั้งรายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจเกิดจากหนี้สาธารณะ

๔.๔ นโยบายบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลังด้านการบริหารสินทรัพย์

หน่วยงานควรบริหารสินทรัพย์ด้วยความระมัดระวัง พร้อมทั้งหลีกเลี่ยงการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินของหน่วยงานในกรณีที่ประสบผลขาดทุนจากการลงทุน นอกจากนี้ หน่วยงานควรเผยแพร่นโยบายการลงทุนและรายละเอียดการลงทุนต่อสาธารณชน

๔.๕ นโยบายบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลังด้านการบริหารสภาพคล่อง

หน่วยงานควรบริหารสภาพคล่องเพื่อให้มีเงินสดเพียงพอต่อการดำเนินงาน โดยควรติดตามสถานะสภาพคล่องของหน่วยงานอย่างใกล้ชิด รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องบริหารเงินคงคลังเพื่อให้เพียงพอต่อการเบิกจ่ายของส่วนราชการ โดยต้องรักษาไว้ในระดับที่จำเป็น และคำนึงถึงค่าใช้จ่ายและต้นทุนในการบริหารสภาพคล่องด้วย

ประกาศคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ
เรื่อง กำหนดกรอบในการบริหารหนี้สาธารณะ

พ.ศ. ๒๕๖๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๔) ประกอบมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และมติคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑ จึงออกประกาศกำหนดสัดส่วนดังต่อไปนี้เพื่อใช้เป็นกรอบในการบริหารหนี้สาธารณะ

- (๑) สัดส่วนหนี้สาธารณะ ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ต้องไม่เกินร้อยละหกสิบ
- (๒) สัดส่วนภาระหนี้ของรัฐบาล ต่อประมาณการรายได้ประจำปีงบประมาณ ต้องไม่เกินร้อยละสามสิบห้า
- (๓) สัดส่วนหนี้สาธารณะที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ต่อหนี้สาธารณะทั้งหมด ต้องไม่เกินร้อยละสิบ
- (๔) สัดส่วนภาระหนี้สาธารณะที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ต่อรายได้จากการส่งออกสินค้าและบริการ ต้องไม่เกินร้อยละห้า

ทั้งนี้ ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ

ประกาศคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ
เรื่อง หลักเกณฑ์การรายงานสถานะหนี้สาธารณะ หนี้ภาครัฐ และความเสี่ยงทางการคลัง
พ.ศ. ๒๕๖๑

เพื่อให้มีหลักเกณฑ์การรายงานสถานะหนี้สาธารณะ หนี้ภาครัฐ และความเสี่ยงทางการคลัง อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และมติคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑ จึงกำหนดให้กระทรวงการคลังจัดทำรายงานดังต่อไปนี้ เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ และคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ ภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

(๑) รายงานสถานะหนี้สาธารณะคงค้าง ณ วันสิ้นปีงบประมาณ

(๒) รายงานสถานะหนี้เงินกู้คงค้าง ณ วันสิ้นปีงบประมาณ ของหน่วยงานของรัฐดังต่อไปนี้

(ก) รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ ที่ไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ

(ข) รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ ที่ทำธุรกิจให้กู้ยืมเงิน ธุรกิจบริหารสินทรัพย์ และธุรกิจประกันสินเชื่อ ที่กระทรวงการคลังไม่ได้กำกับ

(ค) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(ง) ธนาคารแห่งประเทศไทย

(๓) รายงานความเสี่ยงทางการคลัง โดยเป็นการวิเคราะห์ความเสี่ยงทางการคลังที่เกิดจากหนี้สาธารณะตาม (๑) และหนี้เงินกู้ของหน่วยงานของรัฐตาม (๒) ที่มีผลกระทบหรืออาจมีผลกระทบต่อภาระทางการคลัง หรือเงินงบประมาณแผ่นดิน

ทั้งนี้ ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ

ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

เรื่อง หลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

พ.ศ. ๒๕๖๑

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง และผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาและเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐

ข้อ ๔ การเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง และผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น รวมทั้งของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของบุคคลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน ให้เปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

ข้อ ๕ กรณีที่ผู้ยื่นบัญชีเห็นว่าบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามข้อ ๔ ระบุถึงรายละเอียดทางทะเบียนของทรัพย์สิน และภาพถ่ายทรัพย์สินหรือข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่จำเป็น หรือที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อเจ้าของข้อมูล ให้ผู้ยื่นบัญชีปกปิดข้อความในสำเนาบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ ดังต่อไปนี้

ข้อมูลส่วนบุคคล

- (๑) เลขประจำตัวประชาชน
- (๒) วัน เดือน ปีเกิด
- (๓) ที่อยู่ (ปิดเฉพาะเลขที่บ้าน แต่ให้เปิดที่ตั้ง ตำบล อำเภอ)
- (๔) หมายเลขโทรศัพท์บ้าน และหมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่
- (๕) อีเมลล์

รายละเอียดทางทะเบียนของทรัพย์สิน

- (๑) เลขที่บัญชีธนาคารหรือสถาบันการเงิน

รายละเอียดอื่น ๆ

- (๑) เลขประจำตัวประชาชน ผู้กู้ยืม
- (๒) เลขประจำตัวประชาชน ผู้ให้กู้
- (๓) ภาพถ่ายทรัพย์สินอื่น
- (๔) หมายเลขบัตรเครดิต

ทั้งนี้ ก่อนการเปิดเผยให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ให้สำนักงาน ป.ป.ช. พิจารณาดำเนินการลบ ตัดทอนหรือทำโดยประการอื่นใดในสำเนาบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบเพื่อปกปิดข้อมูลตามวรรคหนึ่งนั้นอีกได้

ข้อ ๖ การเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปิดประกาศเฉพาะสำเนาบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ณ สำนักงาน ป.ป.ช. หรือสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค หรือสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด หรือสถานที่อื่นใด ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควร โดยมีระยะเวลาประกาศเปิดเผยสามสิบวัน และทางเว็บไซต์หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่นของสำนักงาน ป.ป.ช. โดยมีระยะเวลาเผยแพร่เป็นเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันแล้วรายงานการดำเนินการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ

สำเนาเอกสารประกอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินให้ประกาศเปิดเผยไว้ ณ สำนักงาน ป.ป.ช. หรือสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค หรือสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด หรือสถานที่อื่นใด ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควร โดยมีระยะเวลาประกาศเปิดเผยสามสิบวัน

ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้มีการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์โดยมิชอบ สำนักงาน ป.ป.ช. ต้องทำให้สำเนาบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่งและสำเนาเอกสารประกอบตามวรรคสองปรากฏเครื่องหมายแสดงที่สามารถบ่งชี้ได้ว่าสำเนาดังกล่าวมาจากการเปิดเผยของสำนักงาน ป.ป.ช.

ข้อ ๗ ภายหลังจากพ้นกำหนดระยะเวลาการเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามข้อ ๖ หากมีการร้องขอเป็นหนังสือเพื่อขอตรวจดูบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบให้ผู้อำนวยการสำนักหรือผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ที่ครอบครองดูแลเอกสารดังกล่าวจัดให้ผู้ร้องขอเข้าตรวจดูสำเนาบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามข้อ ๖ ได้ แต่มิให้คัดถ่ายสำเนาเอกสาร

ข้อ ๘ การเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามประกาศนี้ ให้ใช้บังคับกับบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชี ซึ่งมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ภายหลังจากวันที่ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลใช้บังคับ

ข้อ ๙ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นผู้รักษาการ ตามประกาศนี้

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้หรือการปฏิบัติตามประกาศนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจตีความและวินิจฉัยชี้ขาด คำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้เป็นที่สิ้นสุด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑

พลตำรวจเอก วัชรพล ประสารราชกิจ

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

ของเจ้าพนักงานของรัฐต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

พ.ศ. ๒๕๖๑

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าพนักงานของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าพนักงานของรัฐต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน พ.ศ. ๒๕๕๕

ข้อ ๔ ในประกาศนี้

“ผู้ยื่นบัญชี” หมายความว่า เจ้าพนักงานของรัฐตามมาตรา ๑๐๒ และมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

“สำนักงาน ป.ป.ช.” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และให้หมายความรวมถึง สำนักงาน ป.ป.ช. ภาค หรือสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด แล้วแต่กรณี

ข้อ ๕ การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ ให้ใช้แบบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง แบบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน โดยผู้ยื่นบัญชีสามารถยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินได้ด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) จัดส่งด้วยตนเอง หรือมอบหมายให้บุคคลอื่นจัดส่งแทน
- (๒) จัดส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ
- (๓) ยื่นบัญชีด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

การจัดส่งบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบทั้งกรณี que จัดส่งด้วยตนเอง หรือมอบหมายให้บุคคลอื่นจัดส่งแทน ให้จัดส่งต่อสำนักงาน ป.ป.ช. โดยให้ถือว่าวันที่พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบรับบัญชีเป็นวันยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

กรณีจัดส่งบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ให้ถือว่าวันที่เจ้าพนักงานไปรษณีย์ได้รับลงทะเบียนเป็นวันยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

กรณียื่นบัญชีด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ข้อ ๖ ให้ผู้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ตามที่มีอยู่จริงในวันที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ดังต่อไปนี้

(๑) ตำแหน่งตามมาตรา ๑๐๒ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินในวันที่เข้ารับตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่ง

(๒) ตำแหน่งตามมาตรา ๑๐๒ (๕) (๖) (๗) (๘) และตำแหน่งอื่นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด นอกจาก (๑) ให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินในวันที่เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ และทุกสามปีตลอดเวลาที่ยังดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

คู่สมรสตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ข้อ ๗ ในกรณีผู้ยื่นบัญชีซึ่งดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๐๒ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ถ้าพ้นจากตำแหน่งและได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งใหม่ภายในหนึ่งเดือน ผู้นั้นไม่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีเข้าดำรงตำแหน่งใหม่ แต่ไม่ต้องห้ามที่ผู้นั้นจะยื่นเพื่อเป็นหลักฐาน

ในกรณีผู้ยื่นบัญชีซึ่งดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๐๒ และมาตรา ๑๐๓ ผู้ใดได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินด้วย ผู้ยื่นบัญชีผู้นั้นไม่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินใหม่ แต่ไม่ต้องห้ามที่ผู้นั้นจะยื่นเพื่อเป็นหลักฐาน

ข้อ ๘ วันที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีเข้ารับตำแหน่ง หมายถึง

(๑) นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ให้ถือวันถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง

(๒) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ถือวันปฏิญาณตนในที่ประชุมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง

(๓) สมาชิกวุฒิสภา ให้ถือวันปฏิญาณตนในที่ประชุมวุฒิสภา เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง

(๔) ข้าราชการการเมืองอื่น ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมืองนอกจาก (๑) ให้ถือวันที่คำสั่งแต่งตั้งมีผล เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง

- (๕) ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการรัฐสภา ให้ถือวันที่คำสั่งแต่งตั้งมีผล เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง
- (๖) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ให้ถือวันที่พระบรมราชโองการแต่งตั้งมีผล เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง
- (๗) ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ให้ถือวันที่พระบรมราชโองการแต่งตั้งมีผล เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง
- (๘) ข้าราชการตุลาการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อธิบดีผู้พิพากษาขึ้นไป ให้ถือวันที่พระบรมราชโองการแต่งตั้งมีผล เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง
- (๙) ข้าราชการตุลาการศาลปกครอง ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อธิบดีศาลปกครองชั้นต้นขึ้นไป ให้ถือวันที่พระบรมราชโองการแต่งตั้งมีผล เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง
- (๑๐) ข้าราชการอัยการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อธิบดีอัยการขึ้นไป ให้ถือวันที่พระบรมราชโองการแต่งตั้งมีผล เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง
- (๑๑) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ให้ถือวันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรับรองผลการเลือกตั้ง เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง
- (๑๒) รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ให้ถือวันที่คำสั่งแต่งตั้งมีผล เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง
- (๑๓) สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ให้ถือวันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรับรองผลการเลือกตั้ง หรือให้ถือวันที่ประธานกรรมการสรรหาประกาศแต่งตั้ง แล้วแต่กรณี เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง
- (๑๔) นายกเมืองพัทยา ให้ถือวันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรับรองผลการเลือกตั้ง เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง
- (๑๕) รองนายกเมืองพัทยา ให้ถือวันที่คำสั่งแต่งตั้งมีผล เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง
- (๑๖) สมาชิกสภาเมืองพัทยา ให้ถือวันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรับรองผลการเลือกตั้ง หรือให้ถือวันที่ประธานกรรมการสรรหาประกาศแต่งตั้ง แล้วแต่กรณี เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง
- (๑๗) นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายเทศมนตรีนคร นายเทศมนตรีเมือง นายเทศมนตรีตำบล นายองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ถือวันแถลงนโยบายในที่ประชุมแห่งสภา เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง
- (๑๘) รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น ให้ถือวันที่คำสั่งแต่งตั้งมีผล เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง
- (๑๙) สมาชิกสภาท้องถิ่น ให้ถือวันปฏิญาณตนในที่ประชุมแห่งสภา เป็นวันเข้ารับตำแหน่ง

(๒๐) เจ้าหน้าที่ของรัฐ นอกจาก (๘) ถึง (๑๙) ให้ถือว่าวันที่พระบรมราชโองการแต่งตั้งมีผล หรือวันที่คำสั่งแต่งตั้งมีผล หรือวันที่ที่ประชุมของผู้มีอำนาจแต่งตั้งมีมติ หรือวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ เห็นชอบหรือตามที่ระเบียบบริหารงานบุคคลของหน่วยงานนั้น ๆ กำหนด แล้วแต่กรณี เป็นวันเข้ารับ ตำแหน่ง

ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดเป็นประการอื่นหรือมีเหตุอื่น ทำให้ไม่สามารถกำหนดวันที่มีหน้าที่ ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่งตามวรรคหนึ่งได้ วันที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สิน และหนี้สินกรณีดังกล่าวให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ข้อ ๙ วันที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากการเป็น เจ้าหน้าที่ของรัฐ หมายถึง

(๑) นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ให้ถือว่าวันที่ลาออก หรือด้วยเหตุอื่น แล้วแต่กรณี เป็นวัน พ้นจากตำแหน่ง ในกรณีคณะรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ ให้ถือว่าวันที่คณะรัฐมนตรีคณะใหม่ ถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ เป็นวันพ้นจากตำแหน่ง

(๒) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ถือว่าถึงคราวออกตามอายุของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือวันยุบสภา หรือลาออก หรือด้วยเหตุอื่น แล้วแต่กรณี เป็นวันพ้นจากตำแหน่ง

(๓) สมาชิกวุฒิสภา ให้ถือว่าวันที่สมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับเลือกใหม่ปฏิญาณตนในที่ประชุมวุฒิสภา หรือลาออก หรือด้วยเหตุอื่น แล้วแต่กรณี เป็นวันพ้นจากตำแหน่ง

(๔) ข้าราชการการเมืองอื่น ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมืองนอกจาก (๑) ให้ถือว่าวันที่ผู้มีอำนาจแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง หรือวันที่คำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งมีผล หรือลาออก หรือด้วยเหตุอื่น แล้วแต่กรณี เป็นวันพ้นจากตำแหน่ง

(๕) ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการรัฐสภา ให้ถือว่าวันที่ ผู้มีอำนาจแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง หรือวันที่คำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งมีผล หรือลาออก หรือด้วยเหตุอื่น แล้วแต่กรณี เป็นวันพ้นจากตำแหน่ง

(๖) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ให้ถือว่าวันที่พ้นจากตำแหน่งตามที่กฎหมายกำหนด เป็นวัน พ้นจากตำแหน่ง

(๗) ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ให้ถือว่าวันที่พ้นจากตำแหน่งตามที่กฎหมายกำหนด เป็นวันพ้นจากตำแหน่ง

(๘) ข้าราชการตุลาการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อดีตผู้พิพากษาขึ้นไป ให้ถือว่าวันที่พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด เป็นวันพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๙) ข้าราชการตุลาการศาลปกครอง ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและ วิธีพิจารณาคดีปกครอง ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่อดีตศาลปกครองชั้นต้นขึ้นไป ให้ถือว่าวันที่พ้นจาก การเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด เป็นวันพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๑๐) ข้าราชการอัยการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการซึ่งดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่อธิบดีอัยการขึ้นไป ให้ถือวันที่พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด เป็นวันพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๑๑) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ให้ถือวันที่ผู้ได้รับเลือกตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ หรือวันถัดจากวันที่ยื่นหนังสือลาออก หรือด้วยเหตุอื่น แล้วแต่กรณี เป็นวันพ้นจากตำแหน่ง

(๑๒) รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ให้ถือวันที่ผู้มีอำนาจแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง หรือวันที่คำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งมีผล หรือลาออก หรือด้วยเหตุอื่น แล้วแต่กรณี เป็นวันพ้นจากตำแหน่ง

(๑๓) สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ให้ถือวันถัดจากวันครบวาระการดำรงตำแหน่ง หรือวันถัดจากวันยื่นหนังสือลาออก หรือด้วยเหตุอื่น แล้วแต่กรณี เป็นวันพ้นจากตำแหน่ง

(๑๔) นายกเมืองพัทยา ให้ถือวันถัดจากวันครบวาระการดำรงตำแหน่ง หรือลาออก หรือด้วยเหตุอื่น แล้วแต่กรณี เป็นวันพ้นจากตำแหน่ง

(๑๕) รองนายกเมืองพัทยา ให้ถือวันที่ผู้มีอำนาจแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง หรือวันที่คำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งมีผล หรือลาออก หรือด้วยเหตุอื่น แล้วแต่กรณี เป็นวันพ้นจากตำแหน่ง

(๑๖) สมาชิกสภาเมืองพัทยา ให้ถือวันถัดจากวันครบวาระการดำรงตำแหน่ง หรือวันถัดจากวันยื่นหนังสือลาออก หรือด้วยเหตุอื่น แล้วแต่กรณี เป็นวันพ้นจากตำแหน่ง

(๑๗) นายกองคํารบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรีนคร นายกเทศมนตรีเมือง นายกเทศมนตรีตำบล นายกองคํารบริหารส่วนตำบล ให้ถือวันถัดจากวันครบวาระการดำรงตำแหน่ง หรือลาออก หรือด้วยเหตุอื่น แล้วแต่กรณี เป็นวันพ้นจากตำแหน่ง

(๑๘) รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น ให้ถือวันที่ผู้มีอำนาจแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง หรือวันที่คำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งมีผล หรือลาออก หรือด้วยเหตุอื่น แล้วแต่กรณี เป็นวันพ้นจากตำแหน่ง

(๑๙) สมาชิกสภาท้องถิ่น ให้ถือวันถัดจากวันครบวาระการดำรงตำแหน่ง หรือลาออก หรือด้วยเหตุอื่น แล้วแต่กรณี เป็นวันพ้นจากตำแหน่ง

(๒๐) เจ้าหน้าที่ของรัฐ นอกจาก (๘) ถึง (๑๙) ให้ถือวันที่พ้นจากตำแหน่งหรือวันที่พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด เป็นวันพ้นจากตำแหน่ง หรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๐ ให้ผู้ยื่นบัญชีซึ่งดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบจำนวนสองชุด ชุดหนึ่งเป็นต้นฉบับ อีกชุดหนึ่งเป็นสำเนาคู่ฉบับ โดยในเบื้องต้นให้ผู้ยื่นบัญชีปกปิดข้อความในสำเนาบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๑) นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง

(๒) ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดให้เปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบแล้ว ให้ลงทะเบียนบัญชีในสารบบและออกใบรับให้ผู้ยื่นบัญชีไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๑๑ การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบ ซึ่งเป็นหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน รวมทั้งหลักฐานการเสียภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยในกรณียื่นเป็นเอกสารผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้า พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดของเอกสารประกอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นด้วย ทั้งนี้ ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดงรายการ ให้รวมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินในต่างประเทศ และให้รวมถึงทรัพย์สินของบุคคลดังกล่าวที่มอบหมายให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมด้วย และต้องยื่นภายในกำหนดเวลา ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นการเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในหกสิบวันนับแต่วันถัดจากวันเข้ารับตำแหน่ง

(๒) ในกรณีที่เป็นการพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ยื่นภายในหกสิบวันนับแต่วันถัดจากวันพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๓) ในกรณีทุกสามปีตลอดเวลาที่ยังดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ยื่นภายในหกสิบวันนับแต่วันถัดจากวันดำรงตำแหน่งครบทุกสามปี

ข้อ ๑๒ กรณีที่มีพระบรมราชโองการแต่งตั้งให้มีผลย้อนหลัง หรือกรณีคำสั่งแต่งตั้งให้มีผลย้อนหลัง ให้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินภายในหกสิบวันนับแต่วันถัดจากวันที่มีพระบรมราชโองการหรือวันที่มีคำสั่งแต่งตั้ง

ข้อ ๑๓ ก่อนครบกำหนดระยะเวลาตามข้อ ๑๑ หรือข้อ ๑๒ ผู้ยื่นบัญชีอาจยื่นคำขอขยายระยะเวลายื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินได้ โดยต้องระบุเหตุผลและความจำเป็นต่อสำนักงาน ป.ป.ช. หากเลขาธิการหรือบุคคลที่เลขาธิการมอบหมายเห็นสมควร จะอนุญาตขยายระยะเวลาก็ได้ แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดระยะเวลาที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

คำขอขยายระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้จัดทำเป็นหนังสืออย่างน้อยต้องระบุรายละเอียดดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อตัวและชื่อสกุลของผู้ยื่นบัญชี

(๒) ตำแหน่งที่ยื่น

(๓) ยื่นบัญชีกรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือทุกสามปีตลอดเวลาที่ยังดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๔) วันที่มีหน้าที่ยื่นบัญชี

(๕) เหตุผลและความจำเป็น พร้อมทั้งแนบเอกสารหลักฐานประกอบ (ถ้ามี)

ในกรณีที่เลขาธิการเป็นผู้ยื่นบัญชี การขอขยายระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้พิจารณาอนุญาต

ข้อ ๑๔ กรณียื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบเกินกำหนดระยะเวลาตามข้อ ๑๑ หรือข้อ ๑๒ หรือข้อ ๑๓ แล้วแต่กรณี ผู้ยื่นบัญชีต้องชี้แจงเหตุของการยื่นบัญชีล่าช้าต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยจัดทำเป็นหนังสือ

หนังสือชี้แจงตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องระบุรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อตัวและชื่อสกุลของผู้ยื่นบัญชี

(๒) ตำแหน่งที่ยื่น

(๓) ยื่นบัญชีกรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือทุกสามปีตลอดเวลายังดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๔) วันที่มีหน้าที่ยื่นบัญชี

(๕) เหตุผลของการยื่นบัญชีล่าช้า พร้อมทั้งแนบเอกสารหลักฐานประกอบ (ถ้ามี)

ข้อ ๑๕ ก่อนวันครบกำหนดระยะเวลาที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ผู้ยื่นบัญชีอาจยื่นคำขอแก้ไขบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบที่ได้ยื่นไว้แล้ว หรือยื่นคำขอยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบเพิ่มเติมก็ได้

เมื่อครบกำหนดระยะเวลาซึ่งต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินแล้ว หากผู้ยื่นบัญชีมีความประสงค์จะขอแก้ไขบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบที่ได้ยื่นไว้แล้ว หรือขอยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบเพิ่มเติม ให้ผู้ยื่นบัญชียื่นคำขอแก้ไขบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินหรือยื่นคำขอยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบเพิ่มเติม พร้อมคำชี้แจงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ข้อ ๑๖ ให้ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ที่ถึงคราวต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินในกรณีเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง ทุกสามปีที่อยู่ในตำแหน่ง หรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐในวันก่อนที่ประกาศนี้ใช้บังคับ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อไปตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน พ.ศ. ๒๕๕๕

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่ง ถึงคราวต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลใช้บังคับ จนถึงวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับให้พ้นจากการเป็นผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องยื่นในกรณีดังกล่าว

ข้อ ๑๗ การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้ยื่นไว้แล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้ถือว่าเป็นการยื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

ข้อ ๑๘ การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินกรณียื่นทุกสามปีตลอดเวลาที่ยังดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชี ให้นำระยะเวลา ดังนี้

(๑) กรณีผู้ยื่นบัญชีเป็นผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินกรณีทุกสามปีที่อยู่ในตำแหน่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้นำระยะเวลาการดำรงตำแหน่งทุกสามปีต่อไปนับแต่วันที่มิหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินครั้งล่าสุด

(๒) กรณีผู้ยื่นบัญชีไม่เป็นผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินกรณีทุกสามปีที่อยู่ในตำแหน่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามข้อ ๑๑ (๓) ให้เริ่มนับระยะเวลาการดำรงตำแหน่งทุกสามปีตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลใช้บังคับ

ข้อ ๑๙ การแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของคู่สมรสตามข้อ ๖ วรรคสอง ให้ใช้บังคับกับผู้ยื่นบัญชี ซึ่งมีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินภายหลังจากวันที่ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ของผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสอันถือว่าเป็นคู่สมรส พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลใช้บังคับ

ข้อ ๒๐ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นผู้รักษาการตามประกาศนี้

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้หรือการปฏิบัติตามประกาศนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจตีความและวินิจฉัยชี้ขาด คำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้เป็นที่สิ้นสุด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑

พลตำรวจเอก วัชรพล ประสารราชกิจ

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ว่าด้วยการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าพนักงานของรัฐ
และการดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับการยื่นบัญชี

พ.ศ. ๒๕๖๑

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระยะเวลาและเงื่อนไขการตรวจสอบความถูกต้อง และความมืออยู่จริง ความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าพนักงานของรัฐที่มีหน้าที่ ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และการดำเนินการกรณีเจ้าพนักงานของรัฐจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจ ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑๐ วรรคสอง และมาตรา ๑๑๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าพนักงานของรัฐและการดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับการยื่นบัญชี พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบความถูกต้องและความมืออยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลง ของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน พ.ศ. ๒๕๕๕

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“ผู้ตรวจสอบทรัพย์สิน” หมายความว่า พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานได้ส่วนที่ได้รับมอบหมาย ให้เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าพนักงานของรัฐตามระเบียบนี้

“การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน” หมายความว่า การแสวงหาข้อเท็จจริง รวบรวม พยานหลักฐาน หรือการดำเนินการอื่นใด เพื่อพิสูจน์ความถูกต้องและความมืออยู่จริง รวมทั้ง ความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สิน

“การตรวจสอบปกติ” หมายความว่า การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินตามรายการทรัพย์สิน และหนี้สินและเอกสารประกอบที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินได้แสดงไว้

“การตรวจสอบยืนยัน” หมายความว่า การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน เพื่อยืนยันข้อมูลของทรัพย์สินและหนี้สินว่าถูกต้องและมีอยู่จริงตามรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินได้แสดงไว้ หรือยืนยันข้อมูลของทรัพย์สินและหนี้สินรายการใดรายการหนึ่งหรือหลายรายการที่มีพฤติการณ์ปรากฏหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าได้แสดงไว้ไม่ถูกต้องครบถ้วน หรือมีข้อมูลคลาดเคลื่อน หรือมีลักษณะอย่างอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

“การตรวจสอบเชิงลึก” หมายความว่า การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน เมื่อมีพฤติการณ์ปรากฏว่าผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบหรือจงใจยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น หรือมีเหตุอันควรสงสัยเกี่ยวกับการได้มาซึ่งทรัพย์สินและหนี้สินรายการใดโดยไม่ชอบ หรือมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าจะมีการโอน ยักย้าย แปรสภาพ หรือชุกซ่อนทรัพย์สินหรือมีการถือครองทรัพย์สินแทนอันมีเหตุอันควรสงสัยว่าร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ หรือมีลักษณะอย่างอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดหรือตำแหน่งเทียบเท่าที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งได้รับมอบหมายให้บังคับบัญชา ควบคุม และกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน

ข้อ ๕ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้หรือการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจตีความและวินิจฉัยชี้ขาด คำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้เป็นที่ที่สุด

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๖ ในกรณีที่ระเบียบนี้มิได้กำหนดวิธีปฏิบัติไว้เป็นการเฉพาะให้เสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา และเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณามีมติเป็นประการใดแล้ว ก็ให้ดำเนินการให้เป็นไปตามมตินั้นต่อไป

ข้อ ๗ เมื่อได้รับบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินแล้ว เพื่อเป็นการป้องกันมิให้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อความหรือเอกสารได้ ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. หรือกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ลงลายมือชื่อหรือกระทำด้วยวิธีอื่นใดแทนการลงลายมือชื่อ กำกับไว้ในบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินโดยเร็วตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด เว้นแต่การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ข้อ ๘ การเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๐๒ (๑) เฉพาะนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และบุคคลตามมาตรา ๑๐๒ (๒) (๓) (๗) และ (๙) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ข้อ ๙ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มิได้มีมติเป็นประการอื่น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือพนักงานไต่สวนเป็นผู้ดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินแล้วรายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาวินิจฉัย

การมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานไต่สวนคนใดคนหนึ่งหรือหลายคน เป็นผู้ตรวจสอบทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายเป็นผู้พิจารณา

ในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคล เพื่อช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา แนะนำ หรือให้ความเห็นแก่ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินก็ได้

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินผู้ใดเป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม ในเรื่องใด ๆ ห้ามมิให้ผู้นั้นเข้าร่วมในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินเรื่องดังกล่าว

ข้อ ๑๑ ในกรณีที่มีการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเพราะเหตุที่เจ้าพนักงานของรัฐ ดำรงตำแหน่งทุกสามปี พ้นจากตำแหน่ง หรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ทำการตรวจสอบ ความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของผู้นั้น โดยนำบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินในกรณีดังกล่าว เปรียบเทียบกับบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้ยื่นไว้ก่อนแล้ว

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้ใดพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ ของรัฐและปรากฏว่าผู้นั้นตั้งใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินทำการตรวจสอบ ความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นได้ โดยไม่ต้องอาศัยบัญชีทรัพย์สิน และหนี้สินที่ต้องยื่น

ในกรณีที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้ใดตายระหว่างดำรงตำแหน่ง หรือตายหลังพ้นจากตำแหน่ง หรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ยังไม่ได้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สิน ตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นได้ โดยไม่ต้องอาศัย บัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องยื่น

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่ระเบียบมิได้กำหนดไว้เป็นประการอื่น การใดที่กำหนดให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสาร ให้บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร หรือตามหลักฐานที่ปรากฏจากการตรวจสอบ ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งโดยชอบด้วยระเบียบนี้แล้ว

ข้อ ๑๔ การเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามระเบียบนี้ ให้เสนอผ่านผู้บังคับบัญชา ตามลำดับชั้น

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้แต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคล เพื่อพิจารณากลับกรอง รายงานผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินหรือสำนวนคดี ให้เสนอเรื่องให้บุคคลหรือคณะบุคคล ดังกล่าวพิจารณาตามหน้าที่และอำนาจตามที่ได้แต่งตั้ง

หมวด ๒

การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าพนักงานของรัฐ

ข้อ ๑๕ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าพนักงานของรัฐ มีสามประเภท ดังนี้

- (๑) การตรวจสอบปกติ
- (๒) การตรวจสอบยืนยัน
- (๓) การตรวจสอบเชิงลึก

ข้อ ๑๖ การตรวจสอบปกติ ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินดำเนินการตรวจสอบรายการทรัพย์สิน และหนี้สินเปรียบเทียบกับเอกสารประกอบ ตามที่ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินได้แสดงไว้ โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจกำหนดให้นำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการดำเนินการด้วยก็ได้

ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินจัดทำรายงานและความเห็นเกี่ยวกับผลการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สิน และหนี้สินตามวรรคหนึ่งว่ามีเหตุต้องตรวจสอบยืนยันหรือตรวจสอบเชิงลึกตามข้อ ๑๗ หรือข้อ ๑๘ หรือไม่ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่สำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

กรณีไม่มีเหตุต้องตรวจสอบยืนยันหรือตรวจสอบเชิงลึกตามข้อ ๑๗ หรือข้อ ๑๘ ก็ให้ดำเนินการตามที่ระบุไว้ในข้อ ๓๑ ต่อไป

ข้อ ๑๗ การตรวจสอบยืนยัน ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินกำหนดประเด็นที่จะทำการตรวจสอบ แล้วทำความเห็นเสนอเลขาธิการหรือผู้บังคับบัญชาที่เลขาธิการมอบหมาย เพื่อพิจารณาอนุมัติ

การตรวจสอบยืนยันต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่สำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ทั้งนี้ หากยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ ให้เสนอกรรมการ ป.ป.ช. ที่ได้รับมอบหมายเพื่อพิจารณาสั่งการตามความเห็นสมควรต่อไป

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลตามข้อ ๑๔ วรรคสอง ให้บุคคลหรือคณะบุคคลดังกล่าว มีอำนาจอนุมัติให้ตรวจสอบยืนยันด้วย ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สิน ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอนุมัติ

เมื่อดำเนินการตรวจสอบยืนยันเสร็จแล้วให้ดำเนินการตามข้อ ๓๐ ข้อ ๓๑ ข้อ ๓๔ หรือข้อ ๓๕ ต่อไป แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๘ การตรวจสอบเชิงลึก ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินกำหนดประเด็นที่จะทำการตรวจสอบ เสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือกรรมการ ป.ป.ช. ที่ได้รับมอบหมายเพื่อขออนุมัติตรวจสอบเชิงลึก

การตรวจสอบเชิงลึกต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอนุมัติ หากยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือกรรมการ ป.ป.ช. ที่ได้รับมอบหมายให้อนุมัติตรวจสอบเชิงลึก แล้วแต่กรณี อาจขยายระยะเวลาได้อีกสองครั้ง ครั้งละไม่เกิน หกสิบวัน ทั้งนี้ หากยังคงดำเนินการไม่แล้วเสร็จ ให้เสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาสั่งการ ตามที่เห็นสมควรต่อไป

เมื่อดำเนินการตรวจสอบเชิงลึกเสร็จแล้วให้ดำเนินการตามข้อ ๓๐ ข้อ ๓๑ ข้อ ๓๔ หรือข้อ ๓๕ ต่อไป แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๙ ในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินตามระเบียบนี้ ให้หัวหน้าพนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีตำแหน่งและหน้าที่ที่เกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินในระดับ ชำนาญการขึ้นไป และผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการขึ้นไป เป็นผู้มีอำนาจตามมาตรา ๓๔ (๑) (๒) และ (๓)

ข้อ ๒๐ ในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน หากผู้ตรวจสอบทรัพย์สินเห็นควรให้ หน่วยงานของรัฐ สถาบันการเงิน หรือบุคคลใดที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบความถูกต้องหรือความมีอยู่จริง ตามที่ปรากฏในรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นไว้ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือทรัพย์สินหรือหนี้สิน อื่นใดที่มีได้แจ้งไว้ในบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินนำเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณามีคำสั่ง

ข้อ ๒๑ การนำเอกสารหรือวัตถุมาใช้เป็นพยานหลักฐานในรายงานผลการตรวจสอบทรัพย์สิน และหนี้สิน ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินบันทึกไว้ด้วยว่าได้มาอย่างไร จากผู้ใด และเมื่อใด

เอกสารที่ใช้เป็นพยานหลักฐานให้ใช้ต้นฉบับ แต่ถ้าไม่อาจนำต้นฉบับมาได้จะใช้สำเนา ที่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบรับรองว่าเป็นสำเนาที่ถูกต้องก็ได้

ข้อ ๒๒ ในกรณีที่เรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือให้บุคคลนั้นมาชี้แจงให้ถ้อยคำตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด หากบุคคลดังกล่าวมาแต่ไม่ให้ถ้อยคำ หรือไม่มาให้ถ้อยคำ หรือเรียกบุคคล ดังกล่าวไม่ได้ภายในเวลาอันสมควร ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินจะไม่สอบปากคำบุคคลดังกล่าวก็ได้แต่ต้อง บันทึกเหตุอันไว้ในรายงานผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินด้วย

ข้อ ๒๓ การสอบปากคำบุคคล ห้ามมิให้บุคคลอื่นอยู่ในที่นั้นด้วย เว้นแต่ผู้ตรวจสอบทรัพย์สิน อนุญาต เพื่อประโยชน์แห่งการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน

ข้อ ๒๔ ก่อนเริ่มสอบปากคำบุคคล ให้แจ้งให้บุคคลดังกล่าวทราบว่าผู้ตรวจสอบทรัพย์สิน มีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และการให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จต่อผู้ตรวจสอบ ทรัพย์สินอาจเป็นความผิดตามกฎหมาย

ข้อ ๒๕ การสอบปากคำบุคคล ให้บันทึกถ้อยคำตามแบบที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด กรณีที่มีการแก้ไข ตกเติม ข้อความในบันทึกถ้อยคำ ให้ผู้ให้ถ้อยคำและผู้ตรวจสอบทรัพย์สินลงลายมือชื่อกำกับในข้อความที่มีการแก้ไข ตกเติม เมื่อได้บันทึกถ้อยคำเสร็จแล้วให้ผู้ให้ถ้อยคำอ่านเอง เว้นแต่ผู้ให้ถ้อยคำไม่ยอมอ่านหรือไม่สามารถอ่านเองได้ ให้อ่านให้ฟังแล้วให้ผู้ให้ถ้อยคำและผู้บันทึกถ้อยคำลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน และให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินซึ่งร่วมในการสอบปากคำลงลายมือชื่อรับรองไว้ในบันทึกถ้อยคำนั้นด้วย ถ้าบันทึกถ้อยคำมีหลายหน้าให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินอย่างน้อยหนึ่งคน กับผู้ให้ถ้อยคำลงลายมือชื่อกำกับไว้ทุกหน้า

ในกรณีที่ผู้ให้ถ้อยคำไม่ยอมลงลายมือชื่อ ให้บันทึกเหตุแห่งการไม่ลงลายมือชื่อไว้ในบันทึกถ้อยคำนั้น

ในกรณีที่ผู้ให้ถ้อยคำไม่สามารถลงลายมือชื่อได้ให้นำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๖ ในกรณีที่ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินเห็นว่าการรวบรวมพยานหลักฐานใดจะทำให้การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินล่าช้าโดยไม่จำเป็น หรือมิใช่พยานหลักฐานในประเด็นสำคัญ ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินจะงดเสียก็ได้ แต่ต้องบันทึกเหตุอันไว้ในรายงานผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินด้วย

ข้อ ๒๗ การเข้าไปตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินในเคหสถาน สถานที่ทำการ หรือสถานที่อื่นใด ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) แสดงตนพร้อมหนังสือขอเข้าตรวจสอบ

(๒) ในการตรวจสอบในเคหสถานจะทำได้ต่อเมื่อมีหมายค้นของศาล เว้นแต่เจ้าของเคหสถานนั้นยินยอม

(๓) การตรวจสอบต้องกระทำในเวลากลางวันต่อหน้าผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมาย โดยให้ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินหรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมาย เป็นผู้นำทำการตรวจสอบและอำนวยความสะดวกตามสมควร

(๔) ถ้าการตรวจสอบกระทำไม่แล้วเสร็จในเวลากลางวัน หรือมีเหตุอื่นใดที่ไม่อาจทำการตรวจสอบในเวลากลางวัน จะทำการตรวจสอบในเวลากลางคืนก็ได้ แต่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้นำทำการตรวจสอบก่อน ในกรณีนี้ ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินบันทึกความยินยอมของผู้นำทำการตรวจสอบไว้ในบันทึกการตรวจสอบด้วย

ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินบันทึกรายละเอียดการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินที่ตรวจสอบได้นั้น แล้วอ่านให้ผู้ นำทำการตรวจสอบฟัง พร้อมทั้งให้ผู้ นำทำการตรวจสอบลงลายมือชื่อในบันทึกการตรวจสอบด้วย ถ้าผู้นำทำการตรวจสอบดังกล่าวไม่ยอมลงลายมือชื่อในบันทึกการตรวจสอบ ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินบันทึกไว้

ข้อ ๒๘ ในกรณีจำเป็นต้องตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินหรือขอข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินและหนี้สินที่อยู่ในต่างประเทศ ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินทำความเห็นเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อประสานขอความร่วมมือจากกระทรวงการต่างประเทศ หรือขอให้เอกอัครราชทูตหรือกงสุลของประเทศไทยหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทยในต่างประเทศเป็นผู้ดำเนินการตรวจสอบแทน หรือเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อจ้างที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบหาข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือหนี้สินในต่างประเทศก็ได้

ทั้งนี้ การจ้างที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดว่าด้วยการนั้น

ข้อ ๒๙ ในการดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน หากกรณีมีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลเกี่ยวกับธุรกรรมทางการเงินของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องจากสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินนำเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาขอข้อมูลดังกล่าว

ข้อ ๓๐ หากผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินมีพฤติการณ์ปรากฏว่า เจ้าพนักงานของรัฐผู้ใดมีทรัพย์สินมากผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมากผิดปกติ หรือมีหนี้สินลดลงมากผิดปกติ หรือมีเหตุอันควรสงสัยเกี่ยวกับการได้มาซึ่งทรัพย์สินและหนี้สินรายการใดโดยไม่ชอบ อันมีลักษณะเป็นการร่ำรวยผิดปกติ ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินทำรายงานผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมความเห็นเสนอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นว่าร่ำรวยผิดปกติต่อไป

พยานหลักฐานต่าง ๆ ที่ได้มาจากการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของพยานหลักฐานของการไต่สวน และให้ดำเนินการตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าด้วยการตรวจสอบและไต่สวนต่อไป

ข้อ ๓๑ เมื่อได้ดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินแล้ว ปรากฏผลการตรวจสอบว่าทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าพนักงานของรัฐนั้นถูกต้องและมีอยู่จริง หรือกรณีที่ได้ดำเนินการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าพนักงานของรัฐแล้วไม่พบว่ามีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินจัดทำรายงานผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาและเปิดเผยผลการตรวจสอบตามข้อ ๓๓ ต่อไป

ข้อ ๓๒ รายงานผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีการตรวจสอบยืนยัน และการตรวจสอบเชิงลึก อย่างน้อยต้องประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อ ชื่อสกุล ตำแหน่งของเจ้าพนักงานของรัฐ

(๒) วันเดือนปีที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง ทุกสามปีที่ดำรงตำแหน่งหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ แล้วแต่กรณี

(๓) วันเดือนปีที่ยื่นบัญชี

- (๔) ชื่อคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ
- (๕) สรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่ได้จากการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน
- (๖) กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- (๗) สรุปความเห็นเกี่ยวกับรายงานผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน

สำหรับรายงานผลการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าพนักงานของรัฐที่มีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการร่ำรวยผิดปกติที่จะดำเนินการไต่สวน สถานที่ตั้ง ชื่อ และที่อยู่ของผู้ครอบครองหรือมีชื่อเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ รวมทั้งข้อเสนอเกี่ยวกับการยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นด้วย

ข้อ ๓๓ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาผลการตรวจสอบแล้วให้เปิดเผยผลการตรวจสอบว่าผิดปกติหรือไม่ ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปและสามารถเข้าดูหรือสืบค้นข้อมูลได้เป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปีนับแต่วันที่มีการเปิดเผย

การเปิดเผยผลการตรวจสอบดังกล่าว อาจปิดประกาศ ณ สำนักงาน ป.ป.ช. หรือสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด หรือสถานที่อื่นใด ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ปิดประกาศด้วยก็ได้

ในกรณีที่มีการเปิดเผยผลการตรวจสอบว่าไม่พบเหตุผิดปกติ การเปิดเผยเช่นนั้น ไม่เป็นการตัดอำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินการตรวจสอบเพิ่มเติมในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยของความถูกต้องหรือความมืออยู่จริงขึ้นในภายหลัง

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่งแล้ว ไม่เป็นการตัดสิทธิประชาชนที่จะขอดูผลการตรวจสอบได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ข้อ ๓๔ ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ใดไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามเวลาที่กำหนด ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินเสนอเลขาธิการหรือบุคคลที่เลขาธิการมอบหมาย มีหนังสือแจ้งให้บุคคลดังกล่าวทราบ โดยทางไปรษณีย์ตอบรับหรือทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ พร้อมทั้งกำหนดเวลาที่ขยายให้ซึ่งต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง และในกรณีที่มีความจำเป็น เลขาธิการหรือบุคคลที่เลขาธิการมอบหมายอาจขยายระยะเวลาได้อีกไม่เกินสามสิบวัน

เมื่อปรากฏว่าบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินหรือเอกสารประกอบที่ได้รับมาตามวรรคหนึ่ง ไม่ครบถ้วนหรือมีข้อมูลคลาดเคลื่อน และไม่มีพฤติการณ์อันเชื่อได้ว่ามีเจตนาปกปิดทรัพย์สินหรือหนี้สิน ให้เสนอเลขาธิการหรือบุคคลที่เลขาธิการมอบหมายแจ้งให้บุคคลดังกล่าวดำเนินการให้ครบถ้วนหรือถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินได้รับแจ้ง

เมื่อครบกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองแล้ว ถ้าบุคคลดังกล่าวยังไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ยื่นไม่ครบถ้วนหรือมีข้อมูลคลาดเคลื่อน และมีพฤติการณ์อันเชื่อได้ว่ามีเจตนาปกปิดทรัพย์สินหรือหนี้สิน หรือจากการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินพบว่าผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. จงใจยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินดำเนินการตามหมวด ๓ ต่อไป

ถ้าผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินได้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินหรือเอกสารประกอบครบถ้วนและถูกต้องแล้ว ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินต่อไป

ข้อ ๓๕ ในกรณีผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ได้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินภายในกำหนดระยะเวลามาแล้ว แต่ปรากฏว่าบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินหรือเอกสารประกอบที่ได้รับมาไม่ครบถ้วนหรือมีข้อมูลคลาดเคลื่อน และไม่มีพฤติการณ์อันเชื่อได้ว่ามีเจตนาปกปิดทรัพย์สินหรือหนี้สิน ให้เสนอเลขาธิการหรือบุคคลที่เลขาธิการมอบหมายแจ้งให้บุคคลดังกล่าวดำเนินการให้ครบถ้วนหรือถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสามสิบวัน นับแต่วันที่ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินได้รับแจ้ง และในกรณีที่มีความจำเป็น เลขาธิการหรือบุคคลที่เลขาธิการมอบหมายอาจขยายระยะเวลาได้อีกไม่เกินสามสิบวัน

เมื่อครบกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่งแล้ว ถ้าบุคคลดังกล่าวยังไม่ครบถ้วนหรือมีข้อมูลคลาดเคลื่อน และมีพฤติการณ์อันเชื่อได้ว่ามีเจตนาปกปิดทรัพย์สินหรือหนี้สิน หรือจากการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินพบว่าผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. จงใจยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินดำเนินการตามหมวด ๓ ต่อไป

ถ้าผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินได้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินหรือเอกสารประกอบครบถ้วนและถูกต้องแล้ว ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินต่อไป

หมวด ๓

การแจ้งข้อกล่าวหา การชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และการดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับการยื่นบัญชี

ข้อ ๓๖ กรณีมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสนับสนุนข้อกล่าวหาว่าผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีทรัพย์สินหรือหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้นั้นทราบ เว้นแต่เป็นบุคคลตามมาตรา ๑๐๒ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ให้เสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือกรรมการ ป.ป.ช. ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อพิจารณาแจ้งข้อกล่าวหา

บันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาให้เป็นไปตามแบบที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด

ข้อ ๓๗ ในการแจ้งข้อกล่าวหา ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินมีหนังสือเรียกผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินมาพบ และแจ้งข้อกล่าวหาให้ทราบ และให้โอกาสผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่จะชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและนำสืบแก้ข้อกล่าวหาภายในเวลาอันสมควร แต่อย่างช้าไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับทราบข้อกล่าวหา ในกรณีที่ไม่ปรากฏภูมิลาเนาหรือที่อยู่ของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนราษฎร ก็ให้จัดส่งไปยังที่อยู่ของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนราษฎรครั้งล่าสุด และให้จัดแจ้งการดำเนินการดังกล่าวให้ปรากฏไว้เป็นหลักฐานด้วย

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินมารับทราบข้อกล่าวหาแต่ไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบข้อกล่าวหา ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินจัดแจ้งเหตุที่ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินไม่ยอมลงลายมือชื่อไว้ในบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาด้วยและให้รวมไว้ในสำนวนคดี

ข้อ ๓๘ ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินไม่มารับทราบข้อกล่าวหาตามกำหนดนัดไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาไปให้ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินทราบโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ณ ที่อยู่ของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการหรือตามหลักฐานที่ปรากฏจากการตรวจสอบ แต่ต้องจัดแจ้งเหตุนั้นไว้เป็นหลักฐาน ในกรณีที่ปรากฏภูมิลาเนาหรือที่อยู่ของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนราษฎร ให้นำความในข้อ ๓๗ วรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในการส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินทราบ ให้ทำบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาเป็นสามฉบับ เพื่อเก็บไว้ในสำนวนคดีหนึ่งฉบับ โดยให้ส่งไปให้ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินสองฉบับเพื่อให้ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเก็บไว้หนึ่งฉบับ และให้ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินลงลายมือชื่อและวันเดือนปีที่รับทราบส่งกลับคืนมารวมไว้ในสำนวนคดีหนึ่งฉบับ

เมื่อล่วงพ้นกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ดำเนินการตามวรรคสองแล้ว หากไม่ได้รับบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาคืน ก็ให้ถือว่าผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินได้รับทราบข้อกล่าวหาและไม่ประสงค์จะแก้ข้อกล่าวหา และให้จัดทำสำนวนคดีเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาวินิจฉัยเพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินมาพบผู้ตรวจสอบทรัพย์สินก่อนเสนอสำนวนคดีให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาวินิจฉัยตามวรรคสาม โดยอ้างว่าไม่ได้รับทราบบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหา ก็ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินทราบต่อไป

ข้อ ๓๙ ในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินอาจแก้ข้อกล่าวหาโดยทำเป็นหนังสือหรือชี้แจงด้วยวาจาก็ได้

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินประสงค์ที่จะชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาด้วยวาจา ให้นำความในข้อ ๒๓ และข้อ ๒๕ การสอบปากคำบุคคลมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินร้องขอขยายระยะเวลาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา โดยอ้างเหตุผลและความจำเป็น หากผู้ตรวจสอบทรัพย์สินเห็นว่าเพื่อประโยชน์แห่งความเป็นธรรม จะขยายระยะเวลาการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาออกไปตามที่เห็นสมควรก็ได้ แต่ให้ขยายได้ไม่เกินสามสิบวัน ในการพิจารณาขยายระยะเวลาการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ให้บุคคลตามข้อ ๑๙ เป็นผู้พิจารณา

บันทึกปากคำผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ให้เป็นไปตามแบบที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด

ข้อ ๔๐ ในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและการให้ปากคำของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ให้ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินมีสิทธินำทนายความหรือบุคคลที่ไว้วางใจไม่เกินสามคนเข้าฟังในการชี้แจงหรือให้ปากคำของตนได้

ข้อ ๔๑ ในกรณีที่ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินเห็นสมควรหรือตามที่ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินร้องขอ อาจทำการรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติมโดยการสอบปากคำพยานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมถึงมีคำสั่งเรียกเอกสารหรือหลักฐานจากหน่วยงานหรือบุคคลใดเพื่อประกอบการพิจารณา ในการวินิจฉัยคดีภายหลังจากที่มีการแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินทราบ และได้รับฟังคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแล้วก็ได้

ข้อ ๔๒ ให้ผู้ตรวจสอบทรัพย์สินจัดทำสำนวนคดีโดยพิเคราะห์ซึ่งน้ำหนักพยานหลักฐาน ทั้งปวงจากข้อกล่าวหา คำแก้ข้อกล่าวหา ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องแล้วพิจารณาว่า ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินได้กระทำการอันเป็นมูลความผิดตามข้อกล่าวหาหรือไม่ อย่างไร พร้อมด้วยเหตุผลในการพิจารณาทำความเห็นและพยานหลักฐานประกอบคำวินิจฉัย รวมทั้งบทบัญญัติของกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิงเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา

สำนวนคดีให้เป็นไปตามแบบที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อ ชื่อสกุล ตำแหน่งของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน
- (๒) วันเดือนปีที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง ทุกสามปีที่ดำรงตำแหน่งหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ แล้วแต่กรณี
- (๓) วันเดือนปีที่ยื่นบัญชี หรือวันเดือนปีที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชี
- (๔) ข้อกล่าวหา พฤติการณ์ในการกระทำความผิด และคำแก้ข้อกล่าวหา
- (๕) สรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่ได้จากการตรวจสอบ
- (๖) เหตุผลในการพิจารณาวินิจฉัยทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย
- (๗) บทบัญญัติของกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิง
- (๘) ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องตามข้อกล่าวหา

ข้อ ๔๓ กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีทรัพย์สินหรือหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้นแล้ว ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) กรณีเป็นเจ้าพนักงานของรัฐตามมาตรา ๑๐๒ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ให้เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อวินิจฉัย

(๒) กรณีเป็นเจ้าพนักงานของรัฐนอกจากบุคคลตาม (๑) ให้เสนอเรื่องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อวินิจฉัย

ทั้งนี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหรือมอบอำนาจ ในการฟ้องคดี หรือดำเนินคดีแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจโดยเร็ว ภายในกำหนดอายุความ แต่ไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติ

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๔๔ บรรดาการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. เลขาธิการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการไปแล้วโดยชอบก่อนวันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ และยังคงดำเนินการไม่แล้วเสร็จ ให้เป็นอันใช้ได้และให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน และให้ดำเนินการต่อไปตามระเบียบนี้

ข้อ ๔๕ บรรดาการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการกรณีจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. เลขาธิการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการและยังคงดำเนินการไม่แล้วเสร็จก่อนวันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ ให้เป็นอันใช้ได้ และให้ดำเนินการต่อไปตามระเบียบนี้

ข้อ ๔๖ บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีที่ได้ยื่นไว้แล้วก่อนวันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ ให้สำนักงาน ป.ป.ช. เก็บรักษาไว้เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานต่อไป

ข้อ ๔๗ ภายใต้บังคับข้อ ๔๖ ให้นำกำหนดระยะเวลาตามข้อ ๑๖ ข้อ ๑๗ และข้อ ๑๘ มาใช้บังคับกับการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินตามบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินได้ยื่นไว้ก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับด้วย โดยให้นับระยะเวลาเริ่มต้นของการตรวจสอบปกติ การตรวจสอบยืนยัน และการตรวจสอบเชิงลึกแล้วแต่กรณี นับแต่วันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ

ข้อ ๔๘ ให้คณะอนุกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินซึ่งแต่งตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในการดำเนินการให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปและให้ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว รวมทั้งมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่เกี่ยวข้อง เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๔๙ บรรดาหลักเกณฑ์ วิธีการ มติ คำสั่งของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินหรือการดำเนินการกรณีจิตใจไม่เย็นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ หรือจิตใจเย็นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้มีผลใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ จนกว่าจะได้มีหลักเกณฑ์ วิธีการ มติ คำสั่งของคณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดเป็นประการอื่น

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑

พลตำรวจเอก วัชรพล ประสารราชกิจ

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ